

שיח יצחק

הוא תרגום הולנדי על ידי דר' יצחק דסברג

של סדר התפלה לכל השנה

ארשת שפתים

ירושלים שנת: תשל"ז לפ"ק

SIACH JITSCHAK GEBED van JITSCHAK

SIDDOER

De geordende gebeden voor het gehele jaar.

NEDERLANDSE VERTALING

door

JITSCHAK DASBERG

Uitgegeven door het
Nederlands-Israelietisch Kerkgenootschap
te
Amsterdam

3e druk 1986 – 5747

מוקדש לזכר נשמת אשתי היקרה
שהיתה תמיד עזר כנגדי

*Aan de nagedachtenis van mijn vrouw
die mij steeds een grote steun was bij mijn werk.*

De hebreeuwse tekst van dit boek is de
langs fotomechanische weg vervaardigde
27e druk van

ארשת שפתים

היא סדר
תפלה לכל השנה
מאת
גבריאל ב"ה אייזק פאלק
מסודר ומדויק היטב מחדש
ה"ק פינחס בן כ' מנחם פאהנס

GEBEDEN - TEFILLA
VOOR HET GEHELE JAAR
met Nederlandse gebruiksaanwijzing
door G.I. POLAK
Geheel herzien door S. POONS
met een inleiding van
D. HAUSDORFF

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Siach

Siach Jitschak, gebed van Jitschak: Siddoer, de geordende gebeden voor het hele jaar /
Nederlandse vert. [uit het Hebreeuws] door Jitschak Dasberg.

– Amsterdam: Nederlands-Israëlietisch Kerkgenootschap

Tekst in het Nederlands en Hebreeuws.

ISBN 90 71727 04 1

SISO 213 UDC 296.31

Trefw.: Siddoer.

Productie: Bureau Marcus, Amstelveen

VOORWOORD VAN DE VERTALER

De tefilla, zoals de siddeer, de regelmatige aaneenschakeling van 'gebeden', in Nederland genoemd wordt is voor velen een waardevol bezit. Zeker sinds ze in nieuwe gedaante verkrijgbaar was met nederlandse bruiksaanwijzingen tussen de hebreeuwse tekst en sinds de 23e druk met de voortreffelijke inleiding van dokter Hausdorff onder de oude titel *Aresjet Sefatajim*, hetgeen vrij vertaald betekent: 'Dat wat ons over de lippen komt'. Het wil dus weergeven dat wat wij 'gebed' noemen, wat de diepere religieuze gevoelens zijn die de jood tot uiting brengt als hij zich tot zijn God wendt. Deze hebreeuwse tekst had dringend behoefte aan een moderne nederlandse vertaling. De uitgave die nu voor u ligt bevat naast de fotomechanische herdruk van bovengenoemde uitgave een poging tot zulk een vertaling van mijn hand en wordt u aangeboden onder de titel: *Siach Jitschak*. (zie Gen.24-63).

Het woord tefilla, meestal vertaald met 'gebed', is afgeleid van een stam die rechtspreken, strijden betekent en de wederkerige vorm - *hitpallél* - met zichzelf strijden, rekening en verantwoording geven van wat er religieus in de mens omgaat. Veel meer omvattend dus dan alleen maar bidden en vragen. Het is de communicatie tussen de mens en zijn God.

Hausdorff begint zijn inleiding met het verhaal van de rebbe die een arm man, die bij hem om raad komt omdat hij zo arm is, de raad geeft te bidden. Maar de man zegt dat hij niet bidden kan, waarop de rebbe zegt: 'Dan ben je wel erg arm'. Er zijn veel mensen die regelmatig hun 'gebeden' uit de tefilla lezen, die dus kunnen bidden en ook kunnen lezen wat er staat. Maar ondanks het feit dat velen tegenwoordig 'iwriet' leren, zal het menigeen toch moeilijk vallen de betekenis van al wat ze lezen aan te voelen en te begrijpen. Ze zijn dan niet zo arm als de rebbe bedoelde maar hebben toch een rebbe nodig om hun betrekkelijke armoede te overwinnen. Men heeft mij, nadat ik mijn vertaling op de Pentateuch voltooid had, gevraagd nu ook een vertaling van de tefilla te maken, hetgeen een veel moeilijker taak is. Toch heb ik dat verzoek ingewilligd, in de hoop dat ik die rebbe zou kunnen zijn. Al vertalende heb ik zelf eerst goed begrepen hoe moeilijk het was voor mij, die toch al enigszins bedreven was in deze materie, steeds een equivalent te vinden in het nederlandse voor de hebreeuwse en gedeeltelijk aramese tekst.

Ik heb geprobeerd het meeste hiervan in de stijl van de hebreeuwse gebeden weer te geven, soms met een korte inleiding of noot. Maar tot een volledige uiteenzetting kon het niet komen, daar ik aan het raam van de bestaande tefilla gebonden was. Ik hoop dat de vertaling voor zich zal spreken en dat velen er door aangespoord zullen worden een van de vele boeken die over de tefilla in vele talen geschreven zijn te lezen en te bestuderen en dat door beter begrijpen de *kawana*, de geconcentreerde aandacht bij het gebed erdoor verhoogd zal worden.

Voorts heb ik getracht een zo juist mogelijke weergave te geven van de tekst en de inhoud ervan. Het resultaat hiervan heeft mijn broer Nathan Dasberg zeer kritisch onder de loupe genomen en wat daarna te voorschijn kwam heeft Opperrabbijn A. Schuster nog eens gereviseerd. Aan beiden mijn grote waardering en dank.

Ook aan mevrouw N. de Jongh-Loonstein, voor de accurate wijze waarop zij de vertaling heeft uitgetypt en aan de heer B.W. de Jongh voor het vergelijken van het typoskrypt met de hebreeuwse tekst, alsmede voor hun beider opmerkingen daarbij en voor de moeilijke taak mij te helpen bij de correctie en het pas- en persklaar maken van de nederlandse tekst naast een bestaande hebreeuwse tekst.

Jeruzalem,

Parasjat: *Wajétsé Jitschak lasoeach*, 5736 – November 1975.

I. Dasberg.

De historische ontwikkeling van de in de hele wereld gebruikte tefilla heeft de moeilijkheid van taal en samenstelling wel in de hand gewerkt. Het priilde ontstaan van een gezamenlijk uitspreken en zingen van bijbelteksten en van psalmen en eveneens van gebeden stamt uit de tijd van de tempeldienst. De hele indeling over de gehele dag van de gebeden en hele stukken uit het gebedenboek tonen duidelijk een analogie en een herinnering aan die dienst, waarvan de moderne mens zich moeilijk een begrip kan vormen, tenzij men ze in de lijst van de tijd beziet. In die tijd waren er in Israel en ook daarbuiten reeds *baté-kenesiot*, synagoges, sjoelen, huizen waar men bijeen kwam om te leren, er de tempelzangen te zingen en de dagelijkse gebeden te zeggen. De voorganger in het gebed, die meestal een van de geleerden was, las daarbij vaak een door hemzelf gemaakt gebed. De talmoed geeft zeer veel gebeden van geleerden, waarvan vele in het vaste formulier zijn opgenomen.

Door de mannen van de 'Grote Vergadering' in de tijd van Ezra zijn de grote lijnen van het gebedsformulier vastgesteld. Ook het vaste formulier voor de *B'racha* is door hen bepaald. Een *b'racha* wordt gezegd bij de vervulling van een godsdienstig voorschrift als een prijzen, een hulde, een dankbare verering voor de Eeuwige, onze God, Koning van de wereld. Ook bij het genieten van al wat God ons ter beschikking heeft gesteld, voor alle wonderen die God met ons gedaan heeft en dagelijks nog voor ons verricht, voor al het goede maar ook voor het minder goede. In de psalmen kan men voor alle gebeurtenissen in het menselijk leven een weerklank vinden, uitingen van Godsvertrouwen, van vreugde en van leed en van berusting daarin. Hiervan is veel in de siddeer opgenomen. Daarnaast stukken uit de talmoed en ook uit de mystieke bronnen van het jodendom.

Ook stammen veel 'gebeden' uit de donkere tijden van het galoet. Wij, joden zijn nu eenmaal sterk aan traditie gebonden en wat in de leerscholen meer dan tien eeuwen in Babylonië en in de ballingschap in andere landen zich als *minhâg*, als vaste gewoonte, heeft ingeburgerd is in verschillende landen en plaatsen bij het reeds bestaande toegevoegd. Als men zich in de geschiedenis van de tefilla verdiept begrijpt men dit beter en begrijpt men ook waar de duplikatuur in vele stukken vandaan komt, maar de oorspronkelijke opzet is overal gelijk gebleven.

ene rustdag in de week zijn we veelal te moe om op geestelijk gebied iets te presteren. Wie heeft nog tijd of lust om zich te bezinnen op de grote levensvragen?

En onze levensbeschouwing. Is deze joods? Hoe is de opvoeding van onze jeugd? Het grote euvel van het staken van het joods onderwijs met het bereiken van de bar-mitswa, dus voordat de jeugd over de problemen van het leven zelfstandig begint na te denken, woekert in brede kring nog steeds voort. De rijpere jeugd ontvangt voor een groot deel geen joods onderwijs, is in joods opzicht aan zichzelf overgelaten of aan beïnvloeding van de niet-joodse omgeving. Haar levensbeschouwing wordt verder gevormd door de moderne literatuur, door de openbare pers, film, radio en televisie. Zo ontstaat veelal een materialistische levensbeschouwing, waarin voor een dagelijks gesprek met God geen plaats is. Waarom is dagelijks tefilla nodig? Hangt het succes van ons leven niet af van eigen werken, eigen inzicht, eigen energie?

Tefilla wil ons tot *Joden* maken.

Tefilla wijst ons er steeds weer op, dat er een hoger levensdoel bestaat dan de vergroting van ons bezit en ons genot. Tefilla wil onze levensbeschouwing in joodse zin opbouwen of verstevigen. Tefilla wil, dat we het gebeuren in ons particuliere leven en dat in de grote wereld om ons heen joods verwerken. Tefilla wil ons voortdurend doen beseffen, dat we in Gods wereld leven.

Goed doorvoeld uitgesproken tefilla wordt een religieus beleven, dat de hoogtepunten van ons dagelijks leven vormt.

Wie van deze rijkdom geen besef heeft, is wel erg arm.

In onze tijd van automatie en dreigende 'technocratie', van de oppermachtige invloed van de techniek, komt de opvatting naar voren, dat de mens slechts een robot is, een denkmachine. En anderzijds verkondigt een psychologische leerstelling, dat de mens slechts een dierlijk wezen is, waarin instincten en driften, bewust of onbewust, het levensgedrag bepalen.

Tegenover beide standpunten wijst het jodendom op het bijzondere karakter van de menselijke psyche, van de menselijke persoonlijkheid, van de mens met zijn gevoel voor het hogere, voor het ethische en het religieuze, met zijn mogelijkheden tot levensheiliging.

Voor een goed begrip van het jodendom en dus ook van de tefilla, moeten we ons los maken van een rationele levensbeschouwing, want

Inleiding

door *D. Hausdorff*

Een arme man kwam eens bij een Chassidiem-rebbe en klaagde hem bitter zijn nood.

'Bid tot God', sprak de rebbe, 'Hij zal je zeker verhoren'.

'Maar ik kan niet bidden', zei de arme man.

'Ach', sprak de rebbe vol medelijden, 'dan ben je wel erg arm'.

Tefilla is meer dan gebed

Tefilla vertalen we met gebed. Maar gebed is bidden, vragen, smeken. En tefilla omvat veel meer. Reeds bij een eerste kennismaking met de tefilla blijkt, dat 'vragen' slechts een klein gedeelte van onze dagelijkse tefilla vormt.

Wat is tefilla dan wel? En wat is de bedoeling van de tefilla? De tefilla is een complex van stukken uit de tora, van psalmen, van stukken proza en poëzie uit alle tijden, van dankzeggingen, van gebeden, van filosofische overpeinzingen. En de bedoeling van de tefilla is ons los te maken uit de sleur van het dagelijks leven, ons te laten bezinnen op onze levenstaak, ons onze verantwoordelijkheid voor ons doen en laten te doen beseffen en ons voor ogen te stellen wat God van ons verwacht.

Tefilla is op geregelde tijden, iedere dag, in relatie met God treden, contact met God voelen. Tefilla is gesprek met God. Maar een gesprek, waar voornamelijk God spreekt en wij luisteren, luisteren naar wat God ons te zeggen heeft. Bij het uitspreken van een gebed, waarin slechts gevraagd wordt, spreken wij tot God, maar bij het uitspreken van de tefilla, in de ruimere zin van het woord, spreekt in de eerste plaats God tot ons.

Laten we het eerlijk bekennen: het leven neemt ons geheel in beslag. De zorg voor ons dagelijks brood vervult ons geheel, ze vereist vrijwel al onze energie. Het leven wordt steeds haastiger en gejaagder. De omzet van onze verkoop, de balans van onze zaak, moet ieder jaar groter zijn. De managerziekte maakt steeds meer slachtoffers. Op de

Onze stemming en onze religieuze behoeften

Als we niet gestemd zijn ...

Alsof onze stemming het hoogste en laatste woord mag hebben bij het bepalen van onze handelingen. Ook bij andere besluiten in ons leven kennen we, als we ons beheersen kunnen, aan onze stemming geen autoriteit toe. Indien we voor onze zaak op reis moeten, doen we dat, ook als we niet gestemd zijn. Als we de zaak maar belangrijk genoeg achten. En daar gaat het om. Als we de tefilla maar belangrijk genoeg achten. Dan zullen we, hoe minder we daartoe gestemd zijn, des te meer energie aanwenden om ons los te maken van wat ons zo bezighoudt en ons trachten te concentreren op de tefilla. En in de tefilla zullen we horen, wat het essentiële in ons leven moet zijn en wat van blijvende waarde is.

En als we geen religieuze behoefte hebben ...

Hoe staat het met het religieuze gevoel in het jodendom? Zeker, het jodendom verlangt van ons bepaalde daden en het verwacht het accepteren van bepaalde grondgedachten. Hoe is 't nu met het religieuze gevoel?

Voor een goed doorleefd jodendom is ontwikkeling van het religieuze gevoel noodzakelijk. Het moet de basis van ons joods leven zijn. Zeker, de tora vraagt niet of ons religieus gevoel ontwikkeld is, maar decreteert haar geboden voor iedereen, onverschillig hoe hij of zij is, of zijn of haar religieus gevoel meer of minder ontwikkeld is.

Maar iemand, die de grondprincipes van het jodendom accepteert en de joodse daad verricht, is nog geen vol-jood, als zijn joods religieus gevoel niet ontwikkeld is. Dan heeft hij nog geen bezieling, geen 'nesjomme'.

Iemand b.v., die zich nauwkeuring aan 't werkverbod op Sjabbat houdt heeft de Sjabbat nog niet goed gevierd. Want er moet in het joodse gezin een bepaalde Sjabbatsfeer heersen. Dan pas gaat er kracht uit van de Sjabbatviering, dan pas is de Sjabbat een positieve factor in ons leven. Voor een echte Sjabbat zijn beide nodig: het *sjamor*, het zich houden aan het werkverbod en het *zachor*, het scheppen van de Sjabbatsfeer (zie noot op pag. 99). En daarvoor is ontwikkeld religieus gevoel voorwaarde.

Het meest normale, het gezondste, is het, dat dat gevoel in het

we bevinden ons op irrationeel terrein. Zoals Mozes voor zijn eerste openbaring te horen kreeg: 'trek uw schoenen van uw voeten, want ge bevindt u op heilig gebied', zoals ook Jozua bij het begin van de verovering van Palestina vernam: 'trek uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop ge staat is heilig', zo moeten we weten, dat we met het bestuderen van het jodendom, het joodse volk en het joodse land, irrationeel, heilig terrein betreden.

Zonder dit inzicht kunnen we de waarde en de betekenis van de tefilla niet beseffen.

Bij de tefilla staat dus de joodse levensbeschouwing op de voorgrond en komt het 'gebed' in eigenlijke zin op de tweede plaats. Als voorbeeld, als prototype van de tefilla, kunnen we zien een psalm, die we iedere Sjabbat-ochtend uitspreken, psalm 19. Deze psalm bestaat uit drie gedeelten: het eerste gedeelte schildert Gods werken in de natuur, in het heelal. Het tweede deel beschrijft God als wetgever. Het derde gedeelte trekt de consequentie voor ons leven en bevat een gebed, een gebed om Gods steun om niet te kort te schieten in onze plicht. (De vertaling van deze psalm vindt men op pag. 22).

De joodse wijsgeer Jehoeda Halevi zegt in zijn Koezari [III 5]: 'het gebed is voor de ziel wat voedsel is voor het lichaam'. Zoals ons lichaam op vaste tijden voedsel nodig heeft, zo ook onze ziel. De tefilla is voedsel voor de ziel. Het dagelijks contact voelen met God, het op geregelde tijden luisteren naar de stem van het jodendom geeft ons psychisch kracht. Zoals een van de joodse geleerden het zegt: de Sjmoné 'Esré [zie pag 43] is te vergelijken met onze wervelkolom. Zoals deze ons lichaam recht overeind houdt en stevigheid geeft, zo houdt onze tefilla ons geestelijk staande.

Maar als we nu niet gestemd zijn om de tefilla uit te spreken? Als we niet de religieuze behoefte hebben aan dat dagelijks contact met God? Als onze ziel niet om voedsel vraagt?

Juist dan hebben we de tefilla dringend nodig. Want dan heeft óf het leven ons gegrepen, en zijn we slaaf van ons werk geworden, óf heeft een onjoodse levensbeschouwing macht over ons verkregen. Dan zijn we als de patiënt, die de voorschriften van de arts niet wil opvolgen, omdat hij zich niet ziek voelt. Juist dan hebben we de therapie van de tefilla zeer nodig.

de devotie van de biddende massa. En daar klonk plotseling tot grote ontsteltenis van de hele gemeente een schelle fluit: de religieuze ontlading van de herdersjongen.

'Op de heilige Jom Kippoer gefloten!' sprak men verschrikt. Maar de rebbe sprak: 'die schelle fluit heeft voor ons allen de poort van de hemel gekliefd. Nu wordt ons gebed zeker verhoord'.

Voorwaarde is natuurlijk, dat we de inhoud van de tefilla begrijpen. Nu tegenwoordig velen 'iwriet' leren, is dit voor hen geen probleem meer. Maar voor een ieder is het van belang, ook als hij de gebeden kan vertalen, zich in de betekenis ervan te verdiepen.

Spontane en vastgestelde Tefilla

Ja maar misschien hebben we wel behoefte aan tefilla in de eigenlijke zin van het woord, aan bidden, maar willen we onze persoonlijke moeilijkheden voor God uitspreken in eigen bewoordingen, spontaan, zoals ze ons uit het hart opwellen? Daartegen bestaat geen enkel bezwaar en daartoe bestaat de mogelijkheid in de omlijsting van onze tefilla. En daarvoor mogen we ook gerust onze moedertaal gebruiken. Maar dit spontane gebed mag onze vastgestelde tefilla niet vervangen. Tefilla uitspreken is immers naast vragen, hoofdzakelijk luisteren. Misschien is dat wat er in ons leeft, misschien zijn de moeilijkheden waarmee we worstelen, een gevolg van onjoodse invloeden die onze gedachtenwereld zijn binnengedrongen. De tefilla zorgt dan voor correctie van vreemde denkbeelden.

Zal ons gebed worden verhoord?

En als we niet kunnen bidden, omdat ons gebed herhaaldelijk niet verhoord is? Als we daarom menen, dat het geen zin heeft tot God te bidden? Als de ontzettende ellende, die we meemaakten, ons zo neergesmaakt heeft dat we in onze diepe teleurstelling menen dat het bidden doelloos is?

Dit diepe probleem is niet in enkele woorden op te lossen. We willen slechts het volgende erover zeggen.

De houding van onze grote mannen uit het verleden kan ons tot voorbeeld zijn. We denken in de eerste plaats aan koning David, die in

ouderlijk huis wordt ontwikkeld. Nog voordat het kind iets van de grondgedachten van het jodendom hoort, kan en moet zijn joods gevoel al beïnvloed worden. De sfeer van de maaltijd met de b'rachot vooraf en erna, de stemming in huis op Sjabbat en in sjoel, zullen het religieus gevoel aankweken. De wijze, waarop gasten ontvangen worden, waarop de 'sjnorrer', de van huis tot huis gaande bedelaar, geholpen wordt, zijn van evengroot belang als de wijze, waarop de Jamiem Towiem worden doorgebracht. De wijze, waarop over de medemens gesproken wordt en het roddelen wordt verworpen, is van even groot belang als de wijze, waarop over het joodse volk en de joodse staat wordt gediscussieerd. De ernst en de liefde, waarmee door de ouders over het jodendom wordt gesproken, is van doorslaggevend belang bij de opvoeding van de kinderen. Als die aanwezig zijn, dan mag verwacht worden, dat bij de kinderen dat hoogste religieuze gevoel ontwikkeld wordt, dat *simcha sjel mitswa* genoemd wordt, de vreugde om de mitswa.

En indien onze ouders het cultiveren van dat gevoel nagelaten hebben of ze er niet in geslaagd zijn dit gevoel bij ons tot ontwikkeling te brengen, dan rust op ons, kinderen van Gods volk, de taak op oudere leeftijd door zelfopvoeding te trachten dit gevoel aan te kweken. Een belangrijk hulpmiddel daartoe is het bewust uitspreken van de dagelijkse tefilla. Dit zal zeker ons religieus gevoel ontwikkelen of versterken en daardoor zal onze religieuze behoefte stijgen. Zo kan ons leven worden: een steeds 'stijgen in heiligheid'.

Het belang van het religieuze gevoel komt treffend tot uiting in het Chassidische verhaal van de herdersjongen, die zonder jodendom was opgegroeid en steeds maar met zijn kudde door de wijde velden zwierf. Soms, in zijn eenzaamheid, voelde hij iets van het grootse van de natuur en kwam er over hem een onbestemd gevoel van iets hogers, van iets verhevens. Als dit over hem kwam, zette hij zijn vingers aan zijn mond en bracht hij dit vage religieuze gevoel tot uiting door het fluiten van een lied.

Eens was hij door een vriend op Jom Kippoer meegenomen naar sjoel. Het einde van de dag, waarvan hij niet veel begrepen had, naderde. Het was tijdens het Ne'ila gebed. Hij voelde de religieuze geladenheid van de sjoel, vol mensen, die in de diepste aandacht God om vergiffenis smeekten, voordat de poort van de hemel gesloten werd. Daar kwam dat onbestemde gevoel over hem. Hij werd meegesleept in

de patiënt in leven is, zullen we Gods hulp blijven smeken, zoals van koning David gezegd is: 'Zolang het kind leefde, vastte en weende hij, want hij dacht: Misschien zal God mij genadig zijn en het kind laten leven' [*id.*].

Gebedsgenezing, dus genezing alleen door de kracht van het gebed, kent het jodendom niet. Genezing door gebed is uitsluitend een gebed tot God of Hij wil doen genezen, of Hij de artsen het heldere inzicht wil geven om bijtijds de juiste diagnose te stellen en de juiste behandeling in te stellen.

En voorts zullen we God om gezondheid vragen, dus in preventieve zin, om niet door de ziekte aangetast te worden. Want dat dit de belangrijkste taak van de arts is, blijkt al uit: 'Indien je Mijn geboden opvolgt, zal Ik de Egyptische ziekte niet over jullie brengen, want Ik ben jullie geneesheer' [*Exod. 15, 26*].

Zo natuurlijk het is, dat we God om gezondheid vragen, evenzo menselijk is het dat we om een inkomen smeken, zodat we zonder zorg kunnen leven. 'Geef ons een eervolle wijze om ons brood te verdienen', zeggen we in Birkat Hamazon, geef ons levensonderhoud, op eerlijke, eervolle wijze in ruime mate. 'Uit Uw hand direct, zodat we geen gift of lening van onze medemens nodig hebben.' En in de Sjmoné 'Esré vragen we: 'Zegen, God, dit jaar, laat ons ruim genieten van het goede, dat U schenkt'. We vragen dit van Hem, in wiens hand rijkdom en eer ligt en die de macht heeft allen, iedereen, groot en sterk te maken. [*I. Kron. 29, 12*].

Geen rijkdom ten koste van de ander. God kan iedereen rijk en groot maken.

Maar een oud joods wijsheidswoord zegt: 'Rijkdom noch armoede geef mij; geef mij, God, mijn dagelijks brood' [*Spreuken 30,8*]. Want rijkdom en armoede kunnen gemakkelijk tot zonde voeren. Zo vragen we dan ook niet om rijkdom, maar om een parnasa, die ons in staat stelt zonder zorg op waardige wijze te leven. En ons gebed van iedere avond 'en laat vijand, besmettelijke ziekte, oorlog, hongersnood en zorg verre van ons blijven' zullen we in de terminologie van onze tijd in gedachten zo omzetten: 'houd ons bevrijd van antisemitisme, kanker, t.b.c., bombardement, concentratiekamp, uithongering, alle rampen, auto-ongeluk, tegenspoed in zaken, etc.'

zijn leven zeer veel ongeluk heeft ondervonden. Ondanks dat heeft hij ons in zijn psalmen ontroerende gebeden uit de diepste ellende nagelaten, waaruit onwrikbaar Godsvertrouwen blijkt. Hij begreep, dat God in Zijn absolute rechtvaardigheid zeker gegronde redenen had, als Hij zijn gebed niet verhoorde. Hij zag in, dat de mens niet rechter over God mag zijn. Misschien had hij niet verdiend, dat zijn gebed verhoord werd of misschien was het niet verhoren voor zijn opvoeding nodig. Welke ouders kunnen alle wensen van hun kinderen inwilligen? Misschien had Gods leiding andere plannen dan met zijn plannen overeenkwam, plannen die de mens in zijn kortzichtigheid niet kan overzien. 'Want niet zijn Mijn gedachten als jullie gedachten en niet jullie wegen als Mijn wegen', sprak de profeet Jesaja uit Gods naam. Maar ondanks al zijn moeilijkheden was koning David vast overtuigd van Gods alziend oog en van Zijn strikte rechtvaardigheid. [*zie o.a. psalm 94 op pag. 75-76*].

En tenslotte dit: indien ieder gebed verhoord werd, zou dit de waarde van het gebed niet te niet doen? Zou het gebed dan niet gedegradeerd worden tot koele berekening?

En als er, menselijkerwijze gesproken, geen uitzicht op verhoring van ons gebed bestaat? Nemen we als voorbeeld, wanneer bij een zieke door de artsen een kwaadaardig gezwel is geconstateerd, dat niet meer geopereerd kan worden. Laat ons dan ook het voorbeeld van koning David volgen, toen hij na zijn zonde met Batsjeba van de profeet Natan vernomen had, dat zijn pas geboren zoontje zou sterven en hij toch bad. Want hij sprak: 'Misschien zal God mij toch genadig zijn en het kind laten leven' [*Samuel II, 12, 22*].

En zo zullen we voor iedere zieke uit onze naaste omgeving Gods hulp vragen, ingelast in de Sjmoné 'Esré: 'Wilt U, God, spoedig volledige genezing, geestelijk en lichamelijk, zenden aan ...' Misschien doet God een wonder. Misschien hebben de medici zich vergist. Misschien wordt van medische zijde tijdig een ontdekking gedaan, waardoor de groei van het gezwel wordt geremd en onze patiënt gered. En indien we de steeds voortschrijdende achteruitgang van onze patiënt waarnemen, zullen we God bidden zijn lijden zo gering mogelijk te doen zijn, en de artsen het juiste inzicht te geven om door juiste toediening van geneesmiddelen de smarten zo veel mogelijk te verzachten. Zolang

dienen haar inhoud geestelijk te verwerken, ons in haar inhoud steeds meer te verdiepen. Zij is, samengesteld door onze grootste profeten, denkers en dichters, zo rijk aan gedachten, zo toepasselijk op vrijwel ieder gebeuren in ons eigen leven en dat van de gemeenschap, dat wij in haar vrijwel in alle levensomstandigheden antwoord op onze vragen en moeilijkheden vinden. De levenservaring en levenswijsheid van onze grootsten is in de tefilla neergelegd.

Maar we moeten dan ook de tijd en de rust nemen, die de tefilla vraagt. Ze mag niet een plicht, een last zijn, die we dagelijks, zo kort mogelijk, verrichten. Ze moet voor ons zijn een op zichzelf staand, waardevol gebeuren, iedere dag opnieuw. Dan zullen we ook telkens weer door een andere gedachte getroffen worden, afhankelijk van onze psychische toestand of van het gebeuren in ons leven en in de grote maatschappij. Zoals oude joodse geleerden het uitdrukten: een gebed is pas dan goed uitgesproken, indien men er een nieuwe gedachte in heeft ontdekt [*B'rachot 29b*]. Het zal met onze tefilla zijn alsof er telkens een nieuw licht gaat schijnen als er moeilijkheden op onze levensweg zijn. Zo zullen in ons leven nu eens deze woorden van de tefilla voor ons lichtgevend zijn, dan weer andere gedachten er in voor ons licht uitstralen. En vaak zullen deze lichtende woorden ons antwoord geven op de problemen, die ons bezighouden.

We dienen goed te begrijpen, dat we de tefilla niet terwille van God, maar van onszelf uitspreken. Boosaardig wanbegrip stelt het wel eens voor alsof we God gunstig willen stemmen door Hem te vleien. Wanneer we God toespreken als de goede, de wijze, de almachtige, dan doen we dat om ons zelf Gods goedheid, wijsheid en almacht te doen beseffen en om ons goed er van te doordringen, dat de vervulling van onze wensen geheel en geheel alleen in Gods handen ligt. Ook wanneer we Gods hulp vragen met de woorden: 'Doet U het terwille van Uw Naam', dan is dat een uiting van het diepste religieuze gevoel, dat als hoogste goed ziet de verheerlijking van Gods Naam. Zoals de dichter van de psalmen het uitdrukt: 'Niet ons, Eeuwige, niet ons, maar bewijs Uw Naam eer' [*Psalms 115*].

Er bestaat een uitspraak van een onzer geleerden, die op het eerste ogenblik vreemd aandoet en met het zoeven gezegde in tegenspraak lijkt. In de gemara [*Jewamot 64a*] luidt het: 'God verlangt naar het gebed van de goede mens'. Misschien mogen we deze uitspraak zo verstaan.

Concentratie

Het goed uitspreken van de tefilla is niet eenvoudig. Het eist van ons intensieve concentratie. Maar al te gemakkelijk vervallen we in een gedachteloos uitspreken van de woorden, maar al te gemakkelijk laten we ons afleiden door onze omgeving. *K'wana*, concentratie, is een onmisbare voorwaarde voor een echt gebed. Bij voorkeur zullen we daarom trachten het steeds daar uit te spreken, waar de sfeer geheel op de tefilla is ingesteld, in sjoel. Daar behoort althans een sfeer te heersen, die concentratie bevordert. De halacha keurt dan ook ten strengste alles af, wat afleidt van die concentratie. Want dit stoort niet alleen ons eigen gebed, maar ook dat van anderen. De Misjna Beroera [*Orach Chajim 151*] zegt daarover:

'Men mag zich in sjoel niet op onbehoorlijke wijze gedragen b.v. door te schertsen, te spotten of door zo maar te praten. Gewoon praten over ditjes en datjes is al onjuist, zeker is het verboden te roddelen, kwaad te spreken, ruzie te maken. Want afgezien daarvan, dat het op zichzelf zonden zijn, de zonde is nog groter op onze heiligste plaatsen, want ze betekenen een minachting van God, een belediging van de Koning in Zijn paleis, in Zijn aanwezigheid. Velen struikelen door deze zonden en brengen bovendien anderen tot deze zonden. Groot is de ontwijding van Gods Naam, indien deze zonden naar buiten treden. Daarom zal ieder, die eerbied heeft voor God en Zijn woord, er steeds zorgvuldig voor waken om enig onnodig woord in sjoel te spreken, want deze plaats is uitsluitend bestemd voor tora en tefilla'.

Het gemeenschappelijk gebed, met de spontane individuele uitingen van religieuze bewogenheid, kan onze *k'wana* ten zeerste bevorderen. En het is de taak van de gazan hierin de stuwende kracht te zijn. Als *ba'al tefilla*, als 'meester van de tefilla' dient hij te trachten ons mee te slepen in zijn *k'wana*, ons op te voeren tot — soms ernstige, soms blijde — religieuze ontroering. Wij van onze kant, dienen ons bereidwillig open te stellen voor wat de tefilla en haar officiële vertolker in ons wil opwekken.

Het uitspreken van de tefilla wordt *'awoda sjebalew* genoemd, waarbij de nadruk op *'awoda* dient te vallen. Tefilla is activiteit, geestelijke, psychische werkzaamheid, vereist psychische energie. We

brood en kleding geeft' [Deut. 10, 17 en 18; zie ook Jesaja 17, 15 en Psalm 68, 5 en 6].

Deze gedachte vinden we op verschillende plaatsen in onze tefilla terug. Lees bijvoorbeeld psalm 147; de vertaling vindt men op pag. 31.

Schuldgevoel en deemoed

Het besef van Gods verhevenheid en daartegenover van onze kleinheid en nietigheid, onze menselijke zwakte en hulpeloosheid, dient een religieuze stimulans te zijn. Het moet de basis van ons religieus gevoel zijn en ons aldus prikkelen voortdurend naar de stem van ons geweten te luisteren. Het zal ons verantwoordelijkheidsbesef wakker houden en ons niet laten vervallen in een bourgeois zelfgenoegzaamheid. Maar het besef van onze menselijke zwakte kan ook negatief werken. Het gevoel van steeds weer te falen, van steeds maar weer overwonnen te worden door onze 'slechte hartstocht' kan ook een te sterk schuldgevoel in ons opwekken en ons tot wanhoop brengen. 'Wat helpt die voortdurende strijd tegen mijn *jetser hara*, ik zie me steeds weer vallen, ondanks mijn beste voornemens. Laat ik de strijd maar opgeven'.

Maar voordat we tot deze defaitistische conclusie komen, hebben we ons terdege eerlijk af te vragen of we werkelijk alles gedaan hebben om het slechte in ons te overwinnen. Hebben we geluisterd naar de stem van het jodendom, dat adviseert iedere gelegenheid te vermijden, die tot overwinning door onze *jetser hara* kan leiden, ons verwijderd te houden van ieder mens en iedere plaats, die ons gemakkelijk in verleiding kan brengen. En dat verder de raad geeft ons met alle energie te werpen op de verwezenlijking van een ideaal, zodat we daardoor geheel in beslag genomen worden. Ook de tefilla kan ons een steun zijn bij onze innerlijke strijd (zie in het ochtendgebed pag. 6-7).

Als we zo met al onze energie eerlijk gestreden hebben, is er geen reden tot wanhoop. En al zullen we toch nog vaak struikelen, dan mogen we toch rekenen op Gods liefde; God weet immers, dat de mens geen tsaddiek is, die nooit zondigt' [Kohelet 7,20]. Hij beoordeelt de mens naar de strijd, die hij met zijn *jetser hara* gevoerd heeft en Hij steekt Zijn hand naar hem uit als naar een drenkeling in het water om hem te helpen. Zoals we het op Jom Kippoer in het Ne'ilagebed zeggen: 'U reikt overtreders de hand en Uw rechterhand is uitgestrekt om hen in

Tefilla als contact voelen van de mens met God is niet eenzijdig van menselijke kant, maar – als we het zo mogen zeggen – ook God van Zijn kant stelt dit contact op prijs. God verlangt dat de mens contact met Hem opneemt. Innige religiositeit is als de liefde van man en vrouw tot elkaar, is wederzijds. Zoals het in het Hooglied, dat naar joods-traditionele zienswijze de verhouding van God tot Israël beschrijft als de liefde van man tot vrouw, zo mooi is uitgedrukt: 'ik behoor mijn Vriend en mijn Vriend behoort mij'.

Hoe verheven God ook is, Hij is ons nabij.

Er is een merkwaardige tegenstelling in onze verhouding tot God, die ook in de tefilla tot uitdrukking komt. Enerzijds stellen we ons God voor ogen in Zijn grootheid, in Zijn huiveringwekkende, adembeklemmende hoogheid, in zijn hemelhoog boven het menselijk verstand verheven, voor ons onvatbare wijsheid. En anderzijds is er die – als we het zo mogen zeggen – intieme, vertrouwelijke verhouding tot God, tot wie we ons als tot een vader kunnen wenden met al onze grote en kleine moeilijkheden en die ons 'nabij is, wanneer we Hem aanroepen'. Ieder van deze gedachten over God, alleen, los van de ander, kan ons op dwaalwegen brengen. Zien we God alleen in Zijn grootheid, dan zijn we allicht geneigd aan te nemen, dat Hij zich niet met de kleine menselijke kwestietjes bezighoudt. Ja, we kunnen menen, dat we aan Zijn grootheid afbreuk doen door aan te nemen, dat ons menselijk doen en laten Hem belang imboezemt. En zien we God anderzijds als onze vertrouwde vriend, dan zijn we geneigd aan te nemen, dat Hij in Zijn liefde zeker al onze zonden zonder meer vergeven zal en dat we het daarom met de zonde niet zo nauw behoeven te nemen. Het jodendom leert dat God in Zijn verhevenheid en in Zijn liefde voor de mens één en dezelfde is. Scheiding van beide begrippen is in strijd met de strenge monotheïstische Godsopvatting van het jodendom. Daarop doelt b.v. de uitspraak van Rabbi Jochanan: 'Overal, waar men Gods grootheid vindt, ziet men tevens hoe Hij zich met het geringste op aarde bezighoudt. Zoals er b.v. staat: Want God, jullie God, is de grootste God, de Heer der Heren, de grote, machtige, ontzagwekkende God'. En daarop laat Mozes direkt volgen: 'die recht verschaft aan wees en weduwe, die de vreemdeling lief heeft en hem

'Zelfs als ik ga door dood-donker dal, ben ik niet bang voor onheil, want U bent bij me, zegt koning David [*Psalm 23,4*].

En we zeggen het bij het begin van de dag 's morgens en bij het eind 's avonds in *Adon 'Olam* (zie de vertaling op pag. 3).

De Zin der B'rachot

We vinden een groot aantal dingen in het leven vanzelfsprekend. Dat we 's morgens uitgerust wakker worden, de ogen kunnen openen, onze spieren kunnen gebruiken, kunnen lopen, onze kleding naast ons bed vinden, ons ontbijt gereed vinden staan, al deze dingen, ja, we denken er niet over na en zeker danken we er niet voor. 't Is allemaal heel gewoon, vanzelfsprekend, dat dit zo het geval is. We beleven het niet bewust.

Het jodendom wil dat we al deze dingen bewust beleven, iedere dag opnieuw en wel steeds weer als een geschenk van God. Dit is de bedoeling van de ochtendb'rachot, waarin we God danken, dat we weer kunnen zien, kunnen lopen, ons kunnen kleden, dat we uitgerust zijn, dat we als jood mogen leven. Vandaar ook de nadruk in het driemaal daags uitgesproken *Asjré* [*Psalm 145*] dat God het is, die eten geeft op de juiste tijd, die Zijn hand opent en met liefde al wat leeft tevreden stelt (zie vertaling op pag. 68). Vandaar ook in de b'rachot, die aan Sjema' voorafgaan: dat God het is, die als het ware dagelijks opnieuw de wereld schept, en dat God het alleen is, die zeer bijzondere daden verricht, nieuwe scheppingen tot stand brengt, Heer van oorlog en vrede is, die het goede doet ontstaan, hulp verleent, genezing brengt.

Het oude en het geregeld terugkerende, dat waaraan we gewend zijn, stemmen ons meestal niet tot nadenken, slechts het nieuwe geeft ons vreugde. Als een kind begint te spreken, verheugen de ouders zich met ieder geluidje, dat hun baby voortbrengt. Ieder nieuw woord, dat het kind uitspreekt, is voor hen een bron van blijdschap. Maar als 't kind ouder geworden is en gewoon spreekt, dan is dat vanzelfsprekend, niemand schenkt er bijzondere aandacht aan, niemand verheugt zich er meer over.

Het jodendom wil, dat we iedere dag opnieuw de vreugde voelen over al die dingen, die we zo gewoon vinden, dat we iedere dag opnieuw de bijzondere geschenken van God waarderen. Dat is de bedoeling van de b'rachot.

terugkeer te ontvangen, want U verlangt niet de dood van de slechte maar dat hij terugkeert van zijn weg en blijft leven'.

Een te sterk schuldgevoel slaat neer, het doodt.

De Godsidee moet ons juist oprichten. Als we ons bij de Sjmoné 'Esré enige malen voor God buigen, leert ons de halacha: 'Buig de knieën bij het woord *baroech*, buig U voorover bij het woord *atta*, maar vóór ge Gods Naam uitspreekt, richt U dan weer op,' want 'Gods Naam moet ons oprichten' (Hirsch). En als we ons op Rosj Hasjana en Jom Kippoer enige malen voor God ter aarde werpen, wat we het hele jaar verder nooit doen, doen we het niet bij het uitspreken van de *Widdoej*, van het schuldbelijden, maar bij het beleven van Gods aanwezigheid 'im Schauen der unmittelbaren Gottesnähe', in de tempeldienst in vroeger tijden (Rosenzweig).

Zeker, het jodendom leert dat God niet versmaadt een gebroken en deemoedig hart [*Psalm 51,19*] en dat: 'God nabij is hen die gebroken van hart zijn' [*Psalm 34,19*]. Het beseffen van eigen kleinheid, het voelen van eigen nietigheid en machteloosheid, het echt gebroken zijn van hart door sterke schuldgevoelens, zal zeker een fase, een steeds terugkomende fase in ons psychisch leven zijn, maar de gebroken tonen, de *sjewariem* en *teroe'a* van de sjofar op Rosj Hasjana moeten onmiddellijk door de ongebroken *tekie'a* gevolgd worden, door de opwekking tot nieuw, ongebroken leven (zie in het ochtengebied de vertaling op pag. 7 en 8).

Sjema' Jisrael

Deze grondgedachte van het jodendom, die het zuivere monotheïsme definieert, bevat ook de bovengenoemde idee, dat God één en dezelfde, een ondeelbare eenheid is, hoe Hij zich ook aan ons manifesteert: hetzij als God van de Liefde, als God, die 'doet zijn', wat de vier-letterige Naam tot uitdrukking brengt, – hetzij als God van het Recht, die 'in de beginne hemel en aarde geschapen heeft' en die als zodanig de mens kritisch beoordeelt of hij Zijn wereld niet door wangedrag ten gronde richt.

Godsvertrouwen

Heb vertrouwen in God en Zijn liefde, leert het jodendom. Dit Godsvertrouwen geeft ons een gevoel van veiligheid, van geborgenheid.

Zo vragen we ook steeds om vrede aan het slot van de Sjmoné-'Esré en van het bensjen; 'Die vrede sticht in zijn hoge sferen moge ook vrede brengen voor ons en voor heel Jisrael'.

Heiliging van Gods naam

KADDIESJ

Hiervan vindt men ook op pag. 12, 13 en 14 behalve een vertaling een uitvoerige uiteenzetting.

De mens in zijn kleinheid en nietigheid – tegenover God in zijn mysterieuze, ondoorgrondelijke grootheid!

Mag de mens het wagen Gods Naam te willen verheffen en heiligen? Is dat niet een onvergefelijke zelfoverschatting? Moet hij niet als Mozes bij de eerste openbaring 'zijn gelaat bedekken' en zwijgen. Hoogstens – als Mozes – stamelen: 'wie ben ik?'

De diep religieuze dichters van de *pjoetiem* van Jom Kippoer voelden het probleem en ze dichtten: in steeds andere schilderingen, met steeds andere beelden:

'De diepe eerbied voor U, God, rust op de ontzagwekkende engelen in de oneindige ruimten van het heelal, en toch wenst U de lof van hen, die nietig zijn, nietswaardig, onwaarachtig, ongerecht, die zijn als verdroogd gras, als de voorbijtrekkende schaduw, als een verwelkte bloem en dat is juist Uw grootheid'.

God wil, God stelt op prijs de hulde van de mens, want daaruit blijkt zijn diepste verlangen naar contact met God. God verlangt immers naar tefilla van de goede mens.

'Ik wil geheiligd worden temidden van de kinderen Israels. Ik, God, die u oproept tot levensheiliging' [*Lev. 22,23*].

In een wereld, waarin het eigenbelang van volkeren en individuen vrijwel steeds de doorslag geeft bij belangrijke beslissingen, waarin het heilige vrijwel steeds als irreëel en fantastisch daarbij wordt uitgeschakeld, is het de taak van het joodse volk en de joodse enkeling – Kaddiesj uit te spreken, Gods Naam te heiligen.

Zo is Kaddiesj een getuigenis, een belijdenis, een verkondiging in het openbaar, dat heiliging van Gods Naam in woord en in daad – in en door het leven in de eerste plaats, desnoods ook door het prijsgeven van het leven – het hoogste streven van iedere jood en van het joodse volk als geheel moet zijn. Zodat het besef van Gods heiligheid het hoogste

Individu en Gemeenschap

Is het gebed op zichzelf een zeer persoonlijke religieuze uiting, het mag niet egoïstisch of egocentrisch zijn. We zagen reeds het belang van het gemeenschappelijk gebed. Het zich onderdeel weten van een gelijkgerichte, in tefilla verdiepte gemeenschap vestigt reeds onze aandacht op de andere delen van die gemeenschap. Die gemeenschap, bij voorkeur te samen in het *Bet-Hakkeneset*, in sjoel, weet, dat ze de plaatselijke joodse gemeenschap, de kehilla is en dat die weer onderdeel is van de grote joodse gemeenschap, het joodse volk, de Kelal Jisrael, die op haar beurt weer een onderdeel van de mensheid is. Zo voert de tefilla ons naar de zorgen en noden van onze medemens, vanaf onze naaste in onze woonplaats naar onze mede-joden en medemensen. Ja, de halacha adviseert naar aanleiding van Psalm 17,15 iedere keer voor het gebed tsedaka-geld af te zonderen of te geven [*Orach Chajim, 92,10*].

De verbondenheid met Tsjion

En verder voert ons de tefilla naar het joodse land, vragen we herstel van Tsjion als in vroegere tijden, en de komst van de Masjjeach. Ja, het was juist o.a. de tefilla, die in de lange jaren van het galoot steeds de band met het joodse land heeft doen vasthouden en die ons nu, nu we weer Goddank een joodse staat bezitten, laat zien, dat onze uiteindelijke idealen nog niet vervuld zijn.

Algemene Godserkenning

De tefilla verruimt onze blik. Voert ze ons – plaatselijk – van ons eigen, egoïstisch, ik, naar de gemeenschappen, waarvan we onderdeel zijn: naar kehilla, naar het joodse volk, naar de mensheid, ook tijdelijk, historisch, voert ze ons van het vluchtige nu, enerzijds naar de oudste tijden, naar de schepping der wereld en het ontstaan van het volk Gods en anderzijds naar de toekomst, naar het einde der dagen, naar het einddoel van de wereld, naar de tijd van wereldvrede, overal heersende voorspoed en algemene Godserkenning.

Zo zeggen we het in dat prachtige *'Alénoe*, waarmee we ieder gebed besluiten (zie vertaling op pag. 73).

psalmen, de beide genoemde b'rachot, het Sjema' en een daarop aansluitende b'racha. Voordat we ons tot God wenden met onze verlangens, moeten we ons voor ogen stellen wat God van ons verlangt. In al wat aan de Sjmoné-'Esré voorafgaat, houden we ons voor, wat het jodendom van ons – met onze aanleg en karakter, met onze opvoeding en de mogelijkheden van ons milieu – verwacht. We spreken het uit en houden ons daarmee als het ware een spiegel voor: zo zijn we en zo konden en moesten we zijn. We zien ons zelf eerlijk, zoals we in werkelijkheid zijn en kunnen zo zelf onze conclusie trekken door vergelijken met het geschetste beeld.

Na deze voorbereiding wagen we het voor God te treden met onze wensen: wensen voor ons lichamelijk en geestelijk welzijn en voor dat van onze gemeenschap. De moderne wetenschap ziet de mens als een socio-psychosomatische eenheid, d.w.z. als eenheid van lichaam, ziel en milieu. De drie factoren beïnvloeden elkander. Voor optimaal welzijn is nodig gezondheid van lichaam, psyche en omgeving. De mens is als sociaal wezen afhankelijk van zijn omgeving en voor lichamelijke en geestelijke gezondheid is een gezonde, d.w.z. rustige, evenwichtige omgeving voorwaarde.*

Het smeekgebed

Dat het volk van het lijden, van het onbeschrijflijke wrede galoet, vele smeekgebeden heeft voortgebracht, is begrijpelijk, het is niet anders te verwachten. We spreken ze ook nu nog dagelijks en speciaal iedere maandag en donderdag uit, ook al hebben we de Medienat- Jisrael. De toestand daar en zeker in vele landen van het galoet is nog lang niet volmaakt (voor vertaling en toelichting zie pag. 55–63).

Het dankgebed

Maar daarnaast bevat onze tefilla talrijke uitingen van dankbaarheid voor al wat we van God mochten en mogen ontvangen. Zo danken we God in de Sjmoné-'Esré 'voor ons leven, dat in Uw hand ligt, voor de wonderen, die U dagelijks met ons verricht, voor Uw liefde, die we te

* De vertaler heeft getracht bovengenoemde gedachte in het nederlands weer te geven (zie pag. 44–48).

bezit van de gehele mensheid zal worden en Gods Rijk, het *Malchoet Sjamajiem*, op de gehele wereld spoedig, in onze dagen, werkelijkheid zal worden.

'Een lofzang op de Eeuwige brengt mijn mond tot uiting en al wat leeft prijst Zijn heilige Naam [*Psalm 145, 21*].

OCHTEND- en AVOND-Tefilla

Ons dagelijks gebed, 's morgens en 's avonds, is opgebouwd op de grondslag van de bovenvermelde psalm 19. Het eigenlijke gebed, de Sjmoné-'Esré, vormt het slot en wordt voorafgegaan, vóór Sjema', door twee b'rachot. In de eerste daarvan beleven we Gods openbaring in de natuur, de tweede beschrijft Gods openbaring in de tora (zie de vertaling op pag. 36–39 en pag. 218–219).

In het ochtendgebed van de werkdag worden beide openbaringen uitvoeriger beschreven. De eerste b'racha beschrijft het ontwaken van de natuur als een grootse hulding van de natuurkrachten, die als een koor van engelen iedere dag opnieuw God heiligen met de roep, die de profeet Jesaja vernam: 'Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Tsewaot, heel de aarde is vol van Zijn Majesteit'.

En op Sjabbatochtend, als we meer tijd en rust voor onze tefilla hebben, wordt deze schildering nog uitvoeriger en grootser, hetgeen alleen uiterlijk al tot uiting komt doordat de zang van de werkdag, die samengesteld is uit woorden in alfabetische volgorde geplaatst, nu deze gedachten uitwerkt in zinnen, naar de letters van het alfabet gerangschikt [*zie Wagenaar pag. 349*].

De Sjmoné-'Esré Ons gebed

En dan volgt, evenals in Psalm 19, de eigenlijke tefilla. Want, ligt, zoals gezegd, de nadruk van onze tefilla in het algemeen op onze levensbeschouwing, het gebed in de eigenlijke zin van het woord, het bidden, het vragen, het smeken, is zo zeer menselijk, dat het vanzelfsprekend ook zijn plaats in onze tefilla heeft. Dit eigenlijke gebed vormt het hoofdthema van de Sjmoné-'Esré, de tefilla uit negentien (vroeger achttien) b'rachot bestaande, die we staande, stil, uitspreken, nadat we ons voorbereid hebben door het uitspreken van een aantal

verantwoordelijkheidsbesef als jood en als mens voelen. En zo zal steeds het besef in ons levendig gehouden worden, dat we in Gods wereld als kinderen van Gods volk leven.

Dit is het minimum, dat de tefilla ons schenkt. Het is in onze hand van onze tefilla iets te maken. En hoe meer we van haar maken, des te meer ontvangen we van haar terug.

allen tijde van U ondervinden'. En in het dankgebed na de maaltijd, in Birkat Hamazon, spreken we het uit, dat God het is, die al het bestaande van voedsel voorziet en 'door wiens goedheid ons nooit voeding ontbroken heeft en ontbreken zal'. En ondanks al het lijden, dat ons volk moest doormaken, klonk steeds weer het Hallél, het Hallél, dat van de oudste tijden als ons volkslied beschouwd werd, het Hallél, waarvan de centrale gedachte is: 'Dankt God, want Hij is goed; eeuwig duurt Zijn liefde' [zie *Jeremia 30,11; Ezra 3,11; Kronieken II,5,13 en 7,3*].

God in vreugde dienen

De grootste dankbaarheid zal de religieuze mens gevoelen voor het voorrecht, dat hij God dienen mag en dit schenkt hem een gevoel van vreugde. In een stemming van vreugde en vertrouwen zal men zijn gebed beginnen, leert de halacha [*O. Ch. 93,2*]. We zeggen het in ons ochtendgebed: 'Juicht voor de Eeuwige, allen op aarde. Dient de Eeuwige met vreugde, verschijnt voor Hem met jubelzang' [*Psalms 100*] en we beginnen de vrijdagavonddienst met: 'Komt, laten we juichen voor de Eeuwige, onze vreugde uiten voor onze rotsvaste hulp' [*Psalms 95*].

In het leven zelf – zegt S.R. Hirsch – kunt u zich niet sterk maken voor het leven, want het neemt u geheel en al in beslag, het vraagt al uw kracht en energie. Vóóordat u dagelijks uw taak begint, dient u zich op het leven in de maatschappij voor te bereiden. De tefilla geeft die voorbereiding.

Vandaar dus, dat we tefilla uitspreken 's morgens vóór het begin van onze dagtaak en 's avonds als inleiding voor de nacht. En 's middags, juist midden in het leven, in de volle activiteit voor ons levensonderhoud, een korte onderbreking voor een confrontatie met de joodse levenswaarden. Juist dan valt de nadruk op het inleidende *Asjré* (zie pag 68).

Het is niet gemakkelijk steeds het gehele gebed met volledige concentratie uit te spreken. Want dit vereist grote zelfbeheersing. Wanneer we hierin niet altijd slagen, zullen we toch steeds van onze tefilla het innerlijke verrijkende besef meenemen, dat we contact met God mochten hebben. En steeds opnieuw zullen wij ons

Thuis:

Kiddoesj voor Sjabbatmorgen	168
Lofzegging over brood	344
Zemierot	169-174
Bensjen	344-351
Einde van de Sjabbat	243

PESACH, SJAWOE'OT, SOEKKOT

Thuis:

Aansteken van de kaarsen	258
Kiddoesj 's avonds	265
Kiddoesj 's morgens	169
Bensjen	344-351

In sjoel:

's Avonds:

Avond-gebed	100-105
en vervolgens Sjemoné-'Esré	259-266
'Alénoe en Jigdal	73 en 2

's Morgens:

als op Sjabbat tot pag.	35
daarna tot en met Bar'choe	121-124
en vervolgens: op werkdagen en zondag	36- 42
op Sjabbat	125-132
Sjemoné-'Esré	259-264
Zegen door de Kohaniem	378-380
Hallél	247-252
Tora-lezen	144-155
Lofzeggingen voor degene, die wordt opgeroepen	146
Gebed voor Israel en het Koninklijk Huis	149-150
Moesaf - toegevoegd - gebed	267-276
Zegen door de Kohaniem	378-380
Slot van de dienst	165-167

BEKNOPTE WEGWIJZER VOOR SJABBAT EN
FEESTDAGEN

VRIJDAGAVOND

Thuis:

Aansteken van de kaarsen	95
Sjalom Aléchem	112
Inwijding van de Sjabbat	113-114
Lofzegging over brood	344
Zemierot	114-120
Bensjen	344-351

In sjoel:

Middag-gebed	82- 92
Het verwelkomen van de Sjabbat	95-100
Avond-gebed voor de Sjabbat	100-112
'Alénoe	73
Jigdal (dertien Geloofspunten)	2

SJABBAT-MORGEN

In sjoel:

Inleidende ochtend-lofzeggingen	3- 15
Omslaan van het talliet	16
Psalmen voor de Sjabbat	17- 35
Ochtend-gebed voor de Sjabbat	121-143
Kaddiesj-gebed	72
Tora-lezen	144-155
Lofzeggingen voor degene, die wordt opgeroepen	146
Gebed voor Israel en het Koninklijk Huis	149-150
Moesaf - toegevoegd - gebed	156-168
Moesaf-gebed op tussendag van Pesach en Soekkot	267-276
Kaddiesj-gebed	72

XXVII

CHANOEKKA

Aansteken van de kaarsen 337-339

POERIEM

Lofzeggingen voor en na het lezen van de Megilla 339-341

De *Sjemoné-'Esre* dient men met de gemeente samen te zeggen. Komt men te laat in sjoel dan slaat men zoveel van *P'soeké-de-zimra* over, dat men tegelijk met de gemeente *Jotsér-or* kan zeggen. Al naar gelang van de tijd zegt men in ieder geval *Baroech Sjeamar* - de inleidende b'racha - (pag. 17) en *Jisjtabach* - de slot-b'racha - (pag. 35) met *Asjré* en Psalm 145 (pagina 29) en Psalm 150 (pagina 32) of alle psalmen die met Halleloeja beginnen. Heeft men voldoende tijd dan kan men vanaf *Hodoe* tot *Wehoe rachoem* lezen en dan verder gaan met *Wehoe rachoem* in *Jehie Chewod*.

Zo nodig begint men direkt bij *Jotsér-or*, maar zegt dan als men later het overgeslagene inhaalt niet *Baroech-Sjeamar* en *Jisjtabach*.

XXVI

ROSJ HASJANA

Thuis:

Aansteken van de kaarsen	258
Kiddoesj 's avonds	287-288
Lofzegging over brood	344
Lofzegging over appel en honing	288
Bensjen	344-351

In sjoel:

's Avonds:

Avond-gebed	100-105
en vervolgens Sjemoné-'Esré	277-284
Kiddoesj	287-288
'Alénoe en Jigdal	73 en 2

's Morgens:

Een apart gebedenboek - machzor - moet worden gebruikt.

Enige zeer belangrijke gebeden zijn ook in deze siddeer te vinden op pag. 277-302

JOM KIPPOER

Thuis:

Aansteken van de kaarsen	303
Het zegenen van de kinderen	303

In sjoel:

Een apart gebedenboek - machzor - moet worden gebruikt.
Enige zeer belangrijke gebeden zijn ook in deze siddeer te vinden op pag. 304-336

Gebed voor jonge kinderen nadat zij 's ochtends de handen gewassen hebben.

Het handenwassen als godsdienstig voorschrift bestaat uit het drie maal gieten van water vanuit een voorwerp, over beide handen. In de godsdienstcodex is dit in bijzonderheden vastgelegd.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons met Zijn geboden een bijzondere taak heeft opgelegd en ons het handenwassen heeft opgedragen.

De tora, die Mosjé ons heeft opgedragen gaat over van ouders op kinderen in de gemeenschap van Ja'akov [Deut. 33, 4]. Dat zegen op mijn hoofd moge rusten. Luister, mijn kind, naar de vermaningen van je vader en sla wat je moeder je leert niet in de wind [Spr. 1, 8]. Laat de tora steeds mijn levensdoel zijn en laat de Almachtige mij helpen. God is een Koning waar je op vertrouwen kunt. Hoor Jisrael! De Eeuwige is onze God, de Eeuwige is EEN [Deut. 6, 4]. Geprezen de Naam van Zijn koninklijke Majesteit, voortdurend en altijd.

Jullie die vasthouden aan de Eeuwige, jullie God, jullie leven vandaag, allemaal [Deut. 4, 4]. Op Uw hulp hoop ik, Eeuwige [Gen. 49, 18].

Bij het aandoen van het kleine talliet (arba'-kanfot).

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons met Zijn geboden een bijzondere taak heeft opgelegd en ons het gebod van de tsietsiet* (franje-achtige draden aan de kleren) heeft opgedragen.

Bij het binnenkomen in sjoel zeggen sommigen de volgende bijbelverzen:

Hoe goed zijn uw tenten, Ja'akov, uw woningen, Jisrael! [Num. 24, 5]. Door Uw grote liefde mag ik Uw Huis binnengaan en mij in ontzag voor U neerbuigen naar Uw heilige arke [Ps. 5, 8]. Eeuwige, ik houd van het Huis waar U zich bevindt en van de plaats waar Uw Majesteit woont [Ps. 26, 8].

* Zie voor de betekenis hiervan bij het omdoen van het grote talliet (pag. 16).

Gebed voor jonge kinderen, nadat zij 's ochtends de handen gewassen hebben.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יְדַיִם:
תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלַת יַעֲקֹב:
בְּרָכוֹת יִחַלּוּ עַל רֵאשֵׁי: שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר
אָבִיךָ וְאֵל הַטַּיֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֶךָ: תּוֹרָה תְּהִי
אֲמוּנָתִי וְאֵל שְׂדֵי בְּעִזְרָתִי: אֵל מֶלֶךְ נְאֻמָּן:
שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד: בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בְּנֵי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלִבְכֶם הַיּוֹם:
לִישׁוּעָתְךָ קְוִיתִי יי:

Lofzegging over het kleine talliet (ארבע כנפות)

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת צִיצִית:

Na het intreden in het bedehuis zegt men:

מֵה־טָבוֹ אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל:
וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבִיא בֵּיתְךָ אֲשֶׁתַּחֲוֶה
אֶל־הֵיכַל קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: יי אֶהְבֵּתִי מְעוֹן
בֵּיתְךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשֶׁתַּחֲוֶה

Ik wil buigen en knielen wil ik, de knie buigen voor de Eeuwige die mij geschapen heeft [Ps. 95, 5]. Ik hoop dat mijn gebed voor U, Eeuwige, komt op een ogenblik dat U het wel wilt aanvaarden. God, verhoor mij, omdat Uw liefde zo groot, Uw hulp de ware is [Ps. 69, 14].

Sommigen zeggen ook nog de volgende psalmverzen:

Ps. 17, 6; Ps. 17, 15; Ps. 31, 15; Ps. 28, 2; Ps. 30, 3; Ps. 30, 9; Ps. 31, 17; Ps. 38, 16; Ps. 39, 13; Ps. 30, 11.

Ps. 122, 1; Ps. 119, 162; Ps. 5, 3; Ps. 5, 4; Ps. 17, 6; Ps. 26, 12.

JIGDAL

Een dichterlijke samenvatting van de dertien belangrijkste grondstellingen van het jodendom, zoals die door Maimonides, de grote codificator en godsdienstfilosoof (1135-1204), in zijn verklaring op de misjna (Sanhedrien 10, 1) zijn vastgelegd (zie ook pag. 384).

De dichter is Daniël ben Jehoeda uit Rome (14e eeuw).

Groot en geprezen is de levende God,

Hij bestaat en Zijn bestaan is niet aan tijd gebonden.

Een absolute eenheid; ondoorgrondelijk en onbeperkt in Zijn eenheid.

Geen vorm noch gestalte, onlichamelijk;

Zijn heiligheid is niet onder termen te brengen.

Vóór iets geschapen was, was HIJ er,

de Eerste en aan Zijn begin ging niets vooraf.

Hij is Heer over de wereld, aan al wat geschapen is

maakt Hij Zijn grootheid en koningschap kenbaar.

De grote gave uit Zijn Naam te profeteren schonk Hij

aan mannen van Zijn bijzondere keus, Hem tot sieraad.

תפלת שחרית

וְאֶכְרַעַה אֲבָרְכָה לִפְנֵי יי עֲשֵׂי: וְאֲנִי תִפְלַתִי
 לְךָ יי עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי
 בְּאַמַת יִשְׁעֶךָ :

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תִעַנֵנִי אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי :
 אֲנִי בְצַדִּיק אֲחֻזָּה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תִּמְוַנְתֶּךָ :
 וְאֲנִי עֲלִיךָ בְּטַחְתִּי יי אִמְרָתִי אֱלֹהֵי אֲתָרָה : שְׁמַע קוֹל
 הַתְחַנּוּנִי בְּשׁוּעֵי אֱלִיךָ בְּנִשְׂאֵי יְדֵי אֶל־דְּבִיר קִדְשֶׁךָ : יי
 אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי אֱלִיךָ וַתִּרְפְּאֵנִי : אֱלִיךָ יי אֶקְרָא וְאֶל־יי
 אֲתַחֲנֶן : הָאִירָה פְּנִיךָ אֶל־עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ : כִּי
 לְךָ יי הוֹחַלְתִּי אֲתָה תַעֲנֶה אֲדַנִּי אֱלֹהֵי : שְׁמַעָה
 תִּפְלַתִי יי וְיִשׁוּעָתִי הַאֲוִינָה אֶל־דַּמְעָתִי אֵל תַּחֲרֹשׁ :
 שְׁמַע־יי וְחַנּוּנִי יי הִיָּה עוֹזֵר לִי :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שְׁמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יי נִלְךָ :
 שֶׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרָתְךָ כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב : הַקְשִׁיבָה
 לְקוֹל שׁוּעֵי מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי כִּי אֱלִיךָ אֲתַפְּלֵל : יי בְּקָר
 תִּשְׁמַע קוֹלִי בְּקָר אֲעַרְךָ לְךָ וְאֶצְפָּה : אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי
 תַעֲנֵנִי אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי : רַגְלֵי עֲמָדָה
 בְּמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרְךָ יי :

יְגַדֵּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח : נִמְצָא וְאִין עַת אֶל־מְצִיאוֹתוֹ :
 אֶחָד וְאִין יְחִיד כִּיחִידוֹ : נַעֲלָם וְגַם אִין סוּף לְאַחֲדוֹתוֹ :
 אִין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאִינוֹ גּוּף : לֹא נַעֲרוּף אֱלִיו קְרָשְׁתּוֹ :
 קַדְמוֹן לְכָל־דְּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא : ראשון וְאִין ראשית לְרֵאשִׁיתוֹ :
 הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצֵר יוֹרֵה גְדֻלְתּוֹ וּמַלְכוּתוֹ :
 שְׁפַע נְכוּאָתוֹ נָתַנוּ : אֵל אֲנִשֵׁי סְגָלָתוֹ וְתַפְאָרָתוֹ :

Nooit is er in Jisrael weer een profeet opgestaan, zoals Mosjé,
die iets van Zijn verschijning mocht aanschouwen.
De ware Leer gaf God aan Zijn volk
door Zijn profeet, de vertrouwde in Zijn sfeer.
God verandert Zijn wet niet,
nooit vervangt Hij hem voor een andere.
Scherp let Hij op onze geheime bedoelingen en kent ze,
het eind der dingen voorziet Hij in het begin.
Hij belooft de brave naar zijn daden,
vergelt de slechte naar zijn slechtheid.
Op het eind der dagen stuurt Hij ons de Masjjeach
om hen die de eindtijd van Zijn verlossing afwachten te bevrijden.
Doden brengt God in Zijn grote liefde weer tot leven;
geprezen Zijn roemrijke Naam in alle eeuwigheid.

OCHTEND—GEBED

ADON 'OLAM

Gedicht van onbekende dichter.

Bezingt de almacht van God, Zijn eenheid, Zijn eeuwigheid en Zijn hulp in alle omstandigheden.

Heer van de wereld die regeerde voor enig wezen geschapen was,
Werd toen het heelal naar Zijn wil gemaakt werd,
reeds Koning genoemd.

En later als alles vergaan mocht zijn
zal Hij alleen de ontzagwekkende Koning zijn.

Hij was, Hij is en steeds zal Hij er zijn, in volle glorie.

Hij is EEN, en geen ander is met Hem gelijk te stellen
of met Hem te verbinden.

Zonder begin, zonder einde, bij Hem is de macht en de heerschappij.

Hij is mijn God, mijn levende verlosser,
mijn rotsvaste steun in tijd van nood.

Hij geeft me richting* en is mijn toevlucht,
bereid mij te helpen** als ik roep.

In Zijn hand geef ik mijn ziel, als ik slaap en als ik waak.

En met mijn ziel ook mijn lichaam. God is met mij, ik ben niet bang.

* letterlijk: Hij is mijn vaandel.

** letterlijk: het aandeel in mijn beker.

לא קם בישראל כְּמֹשֶׁה עוֹד נְבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ :
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל . עַל־יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ :
לֹא יַחְלִיף הָאֵל וְלֹא־יִמִּיר דָּתוֹ . לְעוֹלָמִים לְזוֹלָתוֹ :
צוּפָה וַיִּוֹדַע סִתְּרֵינוּ . מַבִּיט לְסוֹף דְּבַר בְּקִרְמָתוֹ :
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעָלוֹ . נּוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרָשָׁעָתוֹ :
יִשְׁלַח לְקֶץ יָמָיו מִשִּׁיחָנוּ . לְפָדוֹת מַחְבֵּי קֶץ יִשׁוּעָתוֹ :
מֵתִים יַחֲיֶה אֵל כְּרֹב חֶסְדּוֹ . בְּרוּךְ עַד־יַעַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ :

OCHTEND-GEBED

אֲדוֹן

עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ . בְּטָרֵם כָּל־יְצִיר נִבְרָא :
לַעֲתָנָה עָשָׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל . אֲזִי מָלַךְ שְׁמוֹ נִקְרָא :
וְאַחֲרֵי כִּבְלוֹת הַכֹּל . לְבָדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא :
וְהוּא הָיָה וְהוּא הוּא . וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה :
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי . לְהַמְשִׁילָּו לְהַחְבִּירָה :
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְּכֵלִית . וְלוֹ הָעֵץ וְהַמְּשָׁרָה :
וְהוּא אֵלֵי וְחֵי גְּאֵלֵי . וְצוֹר חֲבֵלֵי בַּעַת צָרָה :
וְהוּא נְסִי וּמְנוּס לִי . מִנֶּת כּוּסֵי בְּיָוִם אֶקְרָא :
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי . בַּעַת אִישָׁן וְאַעִירָה :
וְעַסְרוּחֵי גּוֹיָתִי . יֵי לִי וְלֹא אִירָא :

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons met zijn geboden een bijzondere taak heeft opgelegd en ons het handenwassen heeft opgedragen.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die de mens met wijsheid gevormd heeft en in hem geschapen heeft velerlei openingen en velerlei holle organen.

Voor U die in Uw volle majesteit zetelt is het duidelijk bekend dat, mocht één ervan openspringen of verstopt raken, het onmogelijk is te bestaan en stand te houden voor U.

Geprezen, U, Eeuwige die een ieder kan genezen en wonderlijke dingen doet.

In sommige gemeenten begint men hier met: Mijn God, enz. (pag. 5).

Het is een verplichting om dagelijks de tora te bestuderen, zowel de door Mosjé op schrift gestelde als de mondelinge overlevering, die eerst na de verwoesting van de tweede tempel geredigeerd werd. Daarom volgen nu de b'rachot over het leren en het ontvangen van de tora met enkele stukken uit tora en talmoed.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons door Zijn geboden bijzondere taken heeft opgelegd en ons heeft opgedragen de tora te bestuderen.

Eeuwige, onze God, laat het toch aangenaam zijn voor ons en voor Uw volk, het Huis van Jisrael, de woorden van de tora in de mond te nemen, zodat wij zowel als onze nakomelingen als die van Uw volk, het Huis van Jisrael, Uw Naam zullen kennen en Uw tora, zonder bijbedoeling, zullen bestuderen.

Geprezen, U, Eeuwige die de tora aan Zijn volk Jisrael onderwijst.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die onder alle volken Zijn keuze op ons liet vallen doordat Hij ons Zijn tora gaf.

Geprezen, U Eeuwige, geveer van de tora.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל גְּמִילַת יָדַיִם :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר
אֶת־הָאָדָם בְּחֶכְמָה וּבְרָא בּוֹ נְקָבִים
נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גְּלוּי וַיְרוּעַ לִפְנֵי
כַּסָּא כְבוֹדְךָ שָׂאם יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אֹ
יִסְתַּם אֶחָד מֵהֶם אִי אֲפֹשֶׁר לְהִתְקַיֵּם
וְלַעֲמוּד לִפְנֵיךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי רֹפֵא כָּל־
בָּשָׂר וּמַפְּלִיא לַעֲשׂוֹת :

In sommige gemeenten begint men hier אלהי נשמה.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹק בְּדַבְּרֵי תוֹרָה :

וְהִעֲרַבְנָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־דַּבְּרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ
וּבְפִי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ
וְצִאֲצֵאֵנוּ וְצִאֲצֵאֵי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ
יִדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְרֵי תוֹרַתְךָ (לְשִׁמָּה) . בְּרוּךְ
אַתָּה יי הַמְּלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
בְּחֶרֶב־בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־
תּוֹרָתוֹ . בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

De Eeuwige zal u zegenen en u behoeden. De Eeuwige zal u Zijn stralend gelaat toewenden en u genadig zijn. De Eeuwige zal Zijn blik op u gericht houden en u vrede schenken [Num. 6, 24–26].

Dit zijn de dingen die niet aan maat gebonden zijn: De hoek van het veld die men niet mag afmaaien, maar voor de behoeftigen moet overlaten [verg.: Lev. 22, 22]. De hoeveelheid van de eerste boomvruchten die naar de tempel in Jeruzalem gebracht moesten worden [verg.: Deut. 26, 2]. De hoeveelheid en de aard van die offers die alle mannen in Jisrael op de drie pelgrimsfeesten in de tempel moesten brengen [verg.: Deut. 16, 16–17]. Het verlenen van allerlei menslievende diensten. (o.a. bijstand bij ziekte en overlijden). En talmoed-tora – het bestuderen van de tora – [verg.: Jehosjoea' 1, 8; Misjna Pea. 1, 1]. Dit zijn de dingen waarvan de mens de vruchten geniet in deze wereld, maar waarvan de hoofdsom blijft staan voor de wereld die komen zal, en wel: Eerbied voor vader en moeder. Het verlenen van allerlei menslievende diensten. 's Morgens en 's avonds bijtijds aanwezig zijn in het leerhuis. Gastvrijheid, ziekenbezoek, het bevorderen van huwelijken, het begeleiden van doden naar hun laatste rustplaats, geconcentreerde aandacht bij het gebed, het vredestichten tussen de een en de ander en talmoed-tora – het bestuderen van de tora – dat tegen alles opweegt [Talmoed B., Sjabbat 127a].

Mijn God, de ziel die U mij rein hebt gegeven, hebt U geschapen, U hebt hem gevormd, U hebt hem mij ingeblazen en zolang hij in mij is neemt U hem onder Uw hoede, en U bent het die hem eens van mij weg zult nemen, om hem in een verre toekomst weer in mij terug te brengen. Zolang de ziel in mij is dank ik U, Eeuwige, mijn God en God van mijn voorouders, Meester van alles wat gemaakt is, Heer van alle zielen. Geprezen, U, Eeuwige die in dode lichamen een ziel terug brengt.

Men mag de eerste lofzegging – b'racha – niet voordat het dag is uitspreken.

GEPREZEN, U, EEUWIGE, ONZE GOD, KONING VAN DE WERELD,

die de haan het instinct heeft gegeven
om de dag van de nacht te onderscheiden.

die mij geen niet-jood heeft gemaakt.

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֹךְ : יִשָּׂא יי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם : אֱלוֹ דְבָרִים שְׂאִין לָהֶם
שִׁיעוֹר : הַפָּאָה וְהַבְּבוּרִים וְהַרְאִיוֹן וְגַמְלֵיּוֹת חֲסָדִים
וְתַלְמוֹד תּוֹרָה : אֱלוֹ דְבָרִים שְׂאָדָם אוֹכֵל פְּרוֹתֵיהֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקָּרָן קִיָּמַת לְעוֹלָם הַבָּא : וְאֱלוֹ הֵן כְּבוֹד
אָב וָאִם וְגַמְלֵיּוֹת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ
שַׁחֲרִית וְעֶרְבִית וְהַכְּנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְּנָסַת
בְּלָה וְהַלְוִית הַמַּת וְעִיּוֹן תְּפִלָּה וְהַבָּאָת שְׁלוֹם בֵּין
אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוֹד תּוֹרָה כְּנֹגֵד בָּלָם :

אֱלֹהֵי : נִשְׁמָה שְׁנַתְּתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה
בְּרֵאתָה אַתָּה יִצְרַתָּה אַתָּה נִפְתַּתָּה
בִּי וְאַתָּה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עֲתִיד
לְטַלָּה מִמֶּנִּי וּלְהַחְזִירָה בִּי לְעֲתִיד לְבָא :
כָּל־זְמַן שֶׁהִנְשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ
יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי רַבּוֹן כָּל־הַפְּעוּשִׁים
אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת : בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמַּחְזִיר
נְשָׁמוֹת לְפָנֶיךָ מֵתִים :

Men mag de lofzegging asjer natan lassechwie niet voordat het dag is uitspreken.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן
לְשִׁבּוֹי בִּינָה לְהַבְּחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ : שְׁלֵא עָשִׂנִי נְכָרִי :

GEPREZEN, U, EEUWIGE, ONZE GOD, KONING VAN DE WERELD,

die mij geen slaaf heeft gemaakt.

Mannen zeggen:

die mij niet als vrouw heeft gemaakt.

Vrouwen zeggen:

die mij naar Zijn wil heeft gemaakt.

die blinden ziende maakt.

die naakten kleedt.

die gevangenen vrij maakt.

die gebukten opricht.

die de aarde over het water heeft uitgespreid.

die voor mij alles maakt wat ik nodig heb.

die de mens richting geeft in zijn gaan.

die Jisrael uitrust met sterkte.

die Jisrael met roem bekroont.

die de vermoeide kracht geeft.

die de slaap van mijn ogen verwijdert
en de sluimer van mijn oogleden.

Gebod om goddelijke hulp bij de innerlijke strijd van de mens.

Moge het Uw wil zijn Eeuwige, onze God en God van onze voorouders,
dat U ons went aan Uw tora en aan het vasthouden aan Uw geboden.
Breng ons niet tot zonde, overtreding of misdaad noch in verzoeking of
vernedering.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי עָבָד:

Deze lofzegging zeggen de vrouwen niet

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי אִשָּׁה:

De vrouwen zeggen:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂי כְּרָצוֹנוֹ:

שָׁנָה מֵעֵינַי וְתַנּוּמָה מֵעַפְפְּעַי:

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאַל תְּהִי אַבּוֹתֵינוּ

שֶׁתִּרְגַּלְנוּ בְּתוֹרָתְךָ וּדְבַרְךָ בְּמִצְוֹתֶיךָ

וְאַל תִּבְיָאֵנוּ לֹא לַיְדֵי חַטָּא וְלֹא לַיְדֵי עֲבָרָה

וְעוֹן וְלֹא לַיְדֵי נִסְיוֹן וְלֹא לַיְדֵי בְּזוּיֹן וְאַל

Laten onze verkeerde hartstochten niet de overhand nemen. Houd ons verre van slechte mensen en slechte vrienden. Laat ons standvastig zijn bij de drang naar het goede en naar goede daden.

Buig onze wil om, dat we aan U onderworpen zijn.

Schenk ons vandaag en iedere dag weer welwillendheid, liefde en medegevoel, zowel van Uw zijde als van allen die ons gadeslaan en bewijs ons goede liefderijke daden.

Geprezen, U, Eeuwige die Zijn volk Jisrael goede liefderijke daden bewijst.

Gebed voor hulp bij de strijd van buitenaf.

Moge het Uw wil zijn Eeuwige, mijn God en God van mijn voorouders, dat U mij vandaag en ook iedere dag vrijwaart van brutale mensen en brutaal optreden, van slechte mensen, slechte vrienden, slechte burens, van een ongeluk, van hinderlijke, verderfelijke invloeden, van een hard vonnis of een harde tegenpartij of die nu tot het verbond (van Awraham) behoort of niet.

(Laat de mens te allen tijde ontzag hebben voor de hemelse Vader, in zijn persoonlijk leven en laat hij de waarheid erkennen, deze met innerlijke overtuiging uitspreken en in de vroegte het volgende zeggen [*Tana d'bei Elijahoe, Hfdst. 21*]:)

Erkenning van de nietigheid van de mens tegenover God.

Meester over alle werelden! Niet omdat wij vertrouwen op eigen deugden storten we onze smeekgebeden voor U uit, maar in het vertrouwen op Uw grenzeloze barmhartigheid. Wat zijn wij? Wat ons leven? Wat onze welwillendheid? Wat onze deugd? Wat onze hulpvaardigheid? Wat onze kracht? Wat onze macht? Wat zouden wij U kunnen zeggen, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders.

תִּשְׁלַט בָּנוּ יֵצֵר הָרַע וְהִרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע
וּמִחֶבֶר רָע וּדְבַקֵּנוּ בְּיֵצֵר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים
טוֹבִים וְכוּף אֶת יֵצֵרֵנוּ לְהִשְׁתַּעֲבֹד לְךָ
וְחַנּוּנוּ הַיּוֹם וּבְכָל-יּוֹם לַחֵן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל-רוּאֵינוּ וְחַנּוּמְלָנוּ חֲסָדִים
טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יי גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל-יּוֹם מֵעוֹי פְּנִים
וּמַעֲזוֹת פְּנִים מֵאָדָם רָע וּמִחֶבֶר רָע וּמִשָּׂבָן
רָע וּמִפְּנֵע רָע וּמִשָּׂטָן הַמְּשַׁחֵת מִדִּין קָשָׁה
וּמִבְּעַל דִּין קָשָׁה בֵּין שְׂהוּא בֵּין בְּרִית וּבֵין
שְׂאִינוּ בֵּין-בְּרִית :

(לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יֵרָא שָׁמַיִם בְּפִתּוֹר וּמוֹרָה עַל-הָאֱמֶת
וְדוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ וַיִּשְׁפֹּם וַיֹּאמֶר :)

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
מִפִּילִים תַּחֲנוּנוּנוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים מָה אֲנַחְנוּ מָה תִּינּוּ מָה חֲסָדֵנוּ מָה-
צְדָקוֹתֵנוּ מָה-יְשׁוּעָתֵנוּ מָה-כִּפְתָּנוּ מָה-
גְּבוּרָתֵנוּ מָה-נֹאמַר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי

Zijn voor U niet alle machtigen als niets, mannen van naam alsof ze niet bestonden, wijzen als zonder weten en intellectuelen als zonder begrip. Want het meeste wat zij doen heeft geen waarde en de tijd dat ze leven is als een vluchtige nevel voor U. Ook wat de mens meer is dan het dier is niets, omdat alles vluchtig is.

In het vaste geloof dat wij de erfgenamen zijn van Awraham, Jitschak en Ja'akov die het monotheïsme aan de wereld hebben verkondigd, danken we God en spreken deze geloofsbelijdenis uit.

Maar, Uw volk zijn wij, deelgenoten in het verbond met U, afstammelingen van Awraham, Uw vriend die U op de berg Moria onder ede een belofte gaf, nakomelingen van diens enige zoon, Jitschak, die op het altaar gebonden werd, de gemeenschap van Ja'akov, Uw eerstgeboren zoon, die U zo onuitsprekelijk lief had en met wie U zo innig blij was, dat U hem Jisrael en Jesjoeroen noemde.

Dit is de reden waarom wij verplicht zijn U te danken, te huldigen, te roemen, U te prijzen, te heiligen en Uw Naam dankbaar en met hulde te vermelden.

Gelukkig zijn wij; hoe goed is ons deel, hoe aangenaam ons lot, hoe mooi wat we als erfenis meekregen.

Gelukkig zijn wij dat wij vroeg in de morgen en in de avond, twee maal iedere dag, 's avonds en 's morgens, zeggen:

Hoor Jisrael, de Eeuwige is onze God, de Eeuwige is EEN! [Deut. 6, 4].

Geprezen de Naam van Zijn koninklijke Majesteit, voor alle eeuwigheid.

U was er toen de wereld nog niet geschapen was, U bent er sinds de

אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך
ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע
ונבונים כבלי השכל כי רב מעשיהם תהי
וימי חייהם הקל לפניך. ומותר האדם מן
הבהמה אין כי הכל הקל :

אבל אנחנו עמה בני ברייתך. בני אברהם
אהבה שנשבעת לו בחר המרצה.
זרע יצחק יחידו שנעקד על גב המזבח.
עדת יעקב בנה בכורך. שמא התך
שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת בו
קראת את שמו ישראל וישרון :

לפיכך אנחנו חייבים להודות לך ולשבחך
ולפארה ולברך ולקדש ולתת שבת
והודיה לשמך : אשרינו מה טוב חלקנו
ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו אשרינו
שאנחנו משכימים ומעריבים ערב ובקר
ואומרים פעמים בכל יום. שמע ישראל
י ילהינו יי אחד : ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד : אתה הוא עד שלא נברא
העולם אתה הוא משנברא העולם אתה

wereld geschapen is, U bent er in deze wereld die komen zal.
Toon door Uw Naam Uw heiligheid aan allen die Uw Naam als heilig erkennen.
Toon in Uw wereld de heiligheid van Uw Naam en laat met Uw hulp ons aanzien verhoogd worden en stijgen.
Geprezen, U, Eeuwige die in het openbaar Uw heilige Naam wijding geeft.

U bent de Eeuwige, onze God in de hemel en op aarde, tot in de allerhoogste sferen. Inderdaad, U was de eerste en U bent de laatste en behalve U is er geen god.

Verzamel allen die hun hoop op U gevestigd hebben, uit alle vier windstreken van de aarde. Laat alle wereldbewoners het erkennen en het weten dat U alleen de God bent voor alle koninkrijken op aarde, dat U de hemel, de aarde en de zee en al wat erop en erin is gemaakt hebt. En wie onder al Uw schepselen, van de hoogsten tot de laagsten, zou U durven zeggen wat U moet doen?

Onze Vader die in de hemel is, bewijs ons liefde terwille van Uw grote Naam, waarnaar we genoemd zijn en vervul aan ons wat er geschreven staat:

'In die tijd zal Ik jullie thuis brengen en in die tijd zal Ik jullie verzamelen, ja, dan zal Ik jullie een goede en lofwaardige naam onder alle volken van de aarde bezorgen als Ik jullie gevangenen voor jullie ogen weer terugbreng, heeft God gezegd' [Tsefanja 3, 20].

הוא בעולם הזה · ואתה הוא לעולם הבא ·
קדש את שמך על מקדישי שמך · וקדש
את שמך בעולמך ובישועתך תרים
ותגביה קרננו · ברוך אתה · מְקַדֵּשׁ אֶת
שִׁמְךָ בְּרַבִּים :

אתה הוא · אלהינו בשמים ובארץ ובשמי
השמים העליונים · אמת אתה הוא
ראשון · ואתה הוא אחרון · ומבלעדיך אין
אלהים · קבץ קניך מארבע כנפות הארץ
יכירו וידעו כל־באי עולם כי אתה הוא
האלהים לבדך לבל מלכות הארץ אתה
עשית את־השמים ואת־הארץ את־הים
ואת כל אשר בם · ומי בכל־מעשה ידך
בעליונים או בתחתונים · שׂיֵאמֶר לך
מה־תעשה · אבינו שבשמים עשה עמנו
חסד בעבור שמך הגדול שנקרא עלינו ·
וקים־לנו · אלהינו מה־שפתוב · בעת
ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי
אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ
בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר ·

In aansluiting hieraan volgen enkele stukken uit de tora en de talmoed die in betrekking staan tot de offerdienst in de tempel (zie voorwoord).

Een vertaling zonder nadere verklaring hiervan geeft geen inzicht in de betekenis. Hiervoor is het nodig deze materie grondig te bestuderen. Hier wordt dus alleen volstaan met het geven van een korte opsomming van de behandelde onderwerpen.

Numeri 28, 1-8. Hier worden voorschriften gegeven over het dagelijks wekerende offer, het korban tamied.

Leviticus 1, 11. Dit geeft de plaats aan waar dit geslacht moest worden en wat de priester met het bloed moest doen.

ANA-BEKOACH

Gebed van Rabbi Nechonja ben Hakana (1e eeuw).

Bevrijd toch door Uw grote kracht het gebonden Jisrael
Aanvaard het gebed van Uw volk, bescherm ons,
laat ons rein zijn, ontzagwekkende God.

O, machtige God, zij die Uw eenheid belijden,
bescherm ze als Uw oogappel.

Zegen hen, laat hen rein zijn, ontferm U over hen,
bewijs hun voortdurend Uw liefde.

Machtige, heilige God, in Uw overvloedige goedheid
leid Uw gemeenschap.

Hoogverheven Enige, wend U tot Uw volk,
dat steeds Uw heiligheid gedenkt.

U die het verborgene kent, aanvaard het smeken
en verhoor onze noodkreet.

Geprezen de Naam van Zijn koninklijke Majesteit,
immer en eeuwig.

במדבר כ"ח

וידבר יהוה אל-משה לאמר: צו את-בני ישראל ואמרת
אלהם את-קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו
להקריב לי במועדו: ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו
ליהוה כבשים בני-שנה תמימים שנים ליום עולה-תמיד:
את-הכבש אחד תעשה בבקר וארנ-הכבש השני תעשה
בין הערבים: ועשירית האיפה סלת למנחה בלולה בשמן
כתית רביעת ההין: עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח
ניחח אשה ליהוה: ונסכו רביעת ההין לכבש האחד
בקדש הסך נסך שכר ליהוה: ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים כמנחת הבקר ונסכו תעשה אשה ריח
ניחח ליהוה:

ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה: וזרקו בני
אהרן הכהנים את-דמו על-המזבח סביב:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה.

אכני'יהץ	אנא בכח גדלת ימינך תתיר צרורה
קיעשסן	קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נזרא
גד'יכש	נא גבור דודשי יחודך כבכת שמרם

Voortzetting van de citaten die betrekking hebben op de offerdienst:

Numeri 28, 9-10. Op Sjabbat was er een extra offer, een toevoegsel aan het tamied, het moesafoffer.

Numeri 28, 11-15. Ook op het Nieuwmaansfeest was er zo'n extra offer.

Misjna Zewachiem, Hfdst. 5. In dit tractaat van de misjna worden de bij traditie overgeleverde voorschriften over de offerdienst behandeld. In het hier geciteerde hoofdstuk wordt, gespecificeerd volgens de diverse soorten offers, uiteengezet waar ze geslacht moesten worden, wat met het bloed ervan gedaan moest worden en voor sommigen hoe, door wie en waar ze gegeten mochten worden.

Inleiding op de oudste verklaring op het boek Leviticus, waarin de offerwetten worden behandeld. Deze verklaring heet 'Sifra' en is geschreven door Rabbi Jisjma'el, (eind eerste-, begin tweede eeuw).

In deze inleiding geeft hij in dertien grondregels een systeem met behulp waarvan uit het geschreven woord van de tora de door traditie overgeleverde wet kan worden afgeleid.

Het lezen van deze tora- en talmoedcitaten, die een dagelijks pensum van talmoed-tora bedoelen te zijn, besluit men met de volgende bede:

JEHIE RATSON*

Moge het Uw wil zijn Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, ons deelgenoot te maken van Uw tora. Moge de tempel spoedig, in onze dagen, herbouwd worden, zodat wij U daar weer met ontzag kunnen dienen zoals in dagen van oudsher, zoals in vroegere jaren.

* voor hebreeuwse tekst zie pag. 15.

תפלת שחרית

11

כס"ר צ"ג • בְּרַכְּם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צְדָקְתְּךָ תְּמִיד גְּמֹלָם
 חֲב"ט • חֲסִין קָדוֹשׁ כָּלֵב טוֹבֶךָ נִהַל עֲדָתְךָ
 ת"ל צ"ג • יַחִיד נֶאֱדָה לְעַמֶּךָ פִּנְה זֹכְרֵי קִדְשֶׁךָ
 ש"ק צ"ח • שְׁוֹעַתְנוּ קָבַל וּשְׁמַע צַעֲקַתְנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

Op Sjabbat:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כִבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי
 עֶשְׂרִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֲלֵת שַׁבָּת
 בְּשֶׁבֶתוֹ עַל־עֲלֵת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה :

Op Rosj Chodesj:

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֲלֶיהָ לִיהוָה פְּרִים בְּנֵי־בָקָר
 שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כִּבְשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁבַע תְּמִימִם :
 וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לֶפֶר
 הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל
 הָאֶחָד : וְעֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
 לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד עֲלֶיהָ בֵּית נִיחָח אִשָּׁה לִיהוָה : וְנִסְכֵיהֶם
 חֲצִי הַהֵין יִהְיֶה לֶפֶר וּשְׁלִישֵׁת הַהֵין לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵין
 לִכְבֹּשׁ יֵין זֹאת עֲלֵת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה :
 וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לִיהוָה עַל־עֲלֵת הַתְּמִיד
 יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ :

אִיזְהוּ מְקוֹמָן שְׁלֹ-זְכָחִים • קָדְשֵׁי קִדְשִׁים
 שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן • פֶּר וּשְׁעִיר שֶׁל יוֹם
 הַכַּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן • וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלֵי

In sommige gemeenten zegt men vervolgens kaddiesj-derabbanan.

Het KADDIESJ-GEBED.

De inhoud van het kaddiesj-gebed is het belijden en het onvoorwaardelijk aanvaarden van Gods wereldleiding, zowel voor het geheel als voor het individu. Dit in alle omstandigheden van het leven, zelfs als we ons leven voor de erkenning hiervan zouden moeten opofferen. Dit is het begrip: Kiddoesj Hasjém.

Vandaar dat deze belijdenis ook wordt uitgesproken als we voor het grote raadsel van de dood staan, wanneer de vraag 'waarom' gesteld wordt, bij het voor goed heengaan van een van onze nabestaanden.

De kern van het gebed is het in het openbaar uitspreken, dus met 'minjan' (de vereiste tien personen voor het verrichten van het gezamenlijk gebed) en het verheerlijken van hetgeen God voor ons betekent. Een betekenis die is neergelegd in de vierletterige Naam, waarvan de betekenis benaderd kan worden met:

Die er was, Die er is, Die er altijd zijn zal.

Oorspronkelijk werd dit gebed uitgesproken nadat er een voordracht was gehouden, waarin aan de hand van bijbelplaatsen de overgeleverde tradities aan de gemeente werden doorgegeven en waaraan verbonden werd een woord van troost met messiaans gedachte. Het is ontstaan in de babylonische ballingschap, die meer dan tien eeuwen bestond, toen de volkstaal het aramees was. Al zijn er ook bronnen [*Safriem 14, 12*], die een enigszins gelijklopende tekst in het hebreuws geven, is de tekst van ons kaddiesj-gebed in het aramees, overgebracht van de leerschool naar de synagoge. Er zijn vijf verschillende vormen van het gebed:

Kaddiesj-Sjalém – de gehele kaddiesj – uitgesproken door de voorlezer na het beëindigen van een hoofdgebed.

Chatsie-Kaddiesj – half-kaddiesj – alleen de eerste twee strofen, uitgesproken door de voorlezer na het beëindigen van een bepaald onderdeel van de dienst.

Kaddiesj-Jatom, uitgesproken door iemand die in het rouwjaar van een van zijn ouders is of op de 'jaartijddag' (half-kaddiesj met de laatste twee alinea's).

Kaddiesj-derabbanan, met een speciale bede voor de leraren, uitgesproken na het leren.

Kaddiesj-Le(it)chaddata, uitgesproken bij een begrafenis en ook bij een siejoem, het beëindigen van een deel van de talmoed, met een andere tekst van het eerste deel, beginnend met het woord: le(it)chaddata (zie pag. 364).

שָׁרַת בְּצִפּוֹן וְדָמֵן טָעוֹן הַזֵּה עַל בֵּין הַבְּרִים
 וְעַל הַפְּרָכָת וְעַל מִזְבַּח הַזֵּהב מִתְּנָה אַחַת
 מִהֵן מְעַבְבָּת שְׁיָרִי הַדָּם הַזֵּה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד
 מִעֲרַבִי שְׁלַמְזִבַּח הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא
 עֵבֵב: פְּרִים הַנְּשָׂרְפִים וְשְׂעִירִים הַנְּשָׂרְפִים
 שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרַת בְּצִפּוֹן
 וְדָמֵן טָעוֹן הַזֵּה עַל הַפְּרָכָת וְעַל מִזְבַּח
 הַזֵּהב מִתְּנָה אַחַת מִהֵן מְעַבְבָּת שְׁיָרִי
 הַדָּם הַזֵּה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מִעֲרַבִי שְׁלַמְזִבַּח
 הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא עֵבֵב: אֱלוֹ וְאֱלוֹ
 נְשָׂרְפִין בְּבֵית הַקֹּדֶשׁ: תַּטְאֵת הַצְּבוּר
 וְהַיְחִיד אֱלוֹ הֵן תַּטְאֵת הַצְּבוּר שְׂעִירִי
 רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשֵׁל מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן
 וְקִבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרַת בְּצִפּוֹן וְדָמֵן טָעוֹן
 אַרְבַּע מִתְּנֹת עַל אַרְבַּע קָרְנוֹת: בִּיצַד
 עָלָה בַּכֶּבֶשׁ וּפְנֵה לְסוּבָב וּבֹא לוֹ לְקָרֵן
 דְּרוּמִית מְזֻרְחִית מְזֻרְחִית צְפוֹנִית צְפוֹנִית
 מְעֲרַבִית מְעֲרַבִית דְּרוּמִית שְׁיָרִי הַדָּם הַזֵּה
 שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוּמִי וְנֶאֱכָלִין לְפָנִים מִן
 הַקֹּלְעִים לְזִכְרֵי כְהֵנָה בְּכָל מֵאֲכָל לְיוֹם

HET KADDIESJ-GEBED*

V.: Laat de grootheid en heiligheid van Zijn grote Naam vermeld worden in de wereld die Hij geschapen heeft, volgens Zijn wil en moge Hij Zijn koningschap vestigen tijdens uw leven en tijdens het leven van heel het Huis Jisrael, spoedig en binnenkort. Zegt nu: Amen.

G.e.V.: Moge Zijn grote Naam geprezen zijn in alle eeuwigheid.

V.: Moge geprezen, met hulde, roem en hoogachting vermeld, verheven, verheerlijkt en met extatische lof bezongen worden, de Naam van de Heilige, die geprezen is, boven (van Rosj Hasjana tot en met Jom Kippoer: ver boven) alle uitingen van prijzen, gezang, hulde en troost, die er in de wereld geuit worden. Zegt nu: Amen.**

G.: Neem ons gebed barmhartig en welwillend aan!

V.: Dat het gebed en het smeken van heel Jisrael bij hun Vader in de hemel aangenomen mag worden. Zegt nu: Amen.

G.: De Naam van de Eeuwige zij geprezen van nu tot in eeuwigheid.

V.: Moge er veel vrede uit de hemel komen en leven, voor ons en voor heel Jisrael. Zegt nu: Amen.

G.: Mijn hulp komt van de Eeuwige, de maker van hemel en aarde.

V.: Die vrede sticht in Zijn hoge sferen moge ook vrede brengen voor ons en voor heel Jisrael. Zegt nu: Amen.

* Voor de hebreeuwse tekst zie pag. 72.

** Bij kaddiesj-derabbanan wordt na het tweede Amen de alinea tot het derde Amen weggelaten en in plaats hiervan het volgende gezegd:

Moge er voor Jisrael, voor de leraren en voor hun leerlingen en voor de leerlingen van hun leerlingen en voor allen die zich bezighouden met de studie van de Leer, zowel hier als overal elders, voor hen (en voor u) veel vrede, genade, liefde en barmhartigheid zijn, een lang leven met ruim levensonderhoud en de bevrijding door hun Vader in de hemel. Zegt nu: Amen.

וְלִילָה עַד הַצּוֹת : הָעוֹלָה קִדְשׁ קִדְשִׁים
 שְׁחִיטָתָהּ בְּצִפּוֹן וְקָבוּל דְּמָה בְּכָלִי שְׂרַת
 בְּצִפּוֹן וְדָמָה טָעוֹן שְׁתִי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע
 וְטָעוֹנָה הַפֶּשֶׁט וְנִתּוּחַ וְכִלִּיל לְאֲשִׁים : זְבָחִי
 שְׁלָמִי צָבוּר וְאַשְׁמוֹת . אֱלוֹ הֵן אֲשָׁמוֹת
 אֲשֶׁם גְּזֻלוֹת אֲשֶׁם מְעִילוֹת אֲשֶׁם שְׁפָחָה
 חֲרוּפָה אֲשֶׁם נָזִיר אֲשֶׁם מְצוּדָע אֲשֶׁם תְּלוּי
 שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן וְקָבוּל דָּמָן בְּכָלִי שְׂרַת
 בְּצִפּוֹן וְדָמָן טָעוֹן שְׁתִי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע
 וְנֹאכְלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרִי כְהֵנָּה
 בְּכָל מֵאֲכָל לְיוֹם וְלִילָה עַד הַצּוֹת :
 הַתּוֹדָה וְאֵיל נְזִיר קִדְשִׁים קָלִים שְׁחִיטָתָן
 בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה וְדָמָן טָעוֹן
 שְׁתִי מִתְנֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר
 לְכָל אָדָם בְּכָל מֵאֲכָל . לְיוֹם וְלִילָה עַד
 הַצּוֹת : הַמּוֹרָם מֵהֶם בְּיוֹצֵא בָהֶם . אֵלֶּא
 שְׁהַמּוֹרָם נֹאכְלִים לְכַהֲנִים לְנִשְׁיָהֶם וְלְבָנֵיהֶם
 וְלְעַבְדֵיהֶם : שְׁלָמִים קִדְשִׁים קָלִים שְׁחִיטָתָן
 בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה וְדָמָן טָעוֹן שְׁתִי מִתְנֹת
 שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם

KADDIESJ

Voor verklaring van de inhoud van kaddiesj en voor de vertaling zie pag. 12 en 13.

Transkriptie van de hebreeuwse tekst van het kaddiesj-gebed:

Jitgaddal wejtkaddasj sjemé rabba, be'olema die wera chiroeté wejamliech malchoeté, bechajjéchon oewjomégon oewechajjé dechol bét jisraél, ba'agalla oewizman kariew, weimroe: amen.

Jehé sjemé rabba meworach le'olam oele'olamé 'olmaja jitbarach

wejisjabbach wejtpaar wejitromam wejitnassé wejithaddar wejit'allé wejithallal sjemé dekoed'sja beriech hoe, le'éla

(Van Rosj Hasjana tot einde Jom Kippoer wordt bijgevoegd: oele'éla)

min kol birchata wesjierata, toesjbechata wenéhamata daámieran be'olma, weimroe: amén.*

Titkabbal tselotehon oewaoet'hon dechol jisraél, koddam awoehon die wisjmaja weimroe: amén.

Jehé sjeloma rabba min shemaja wechajjiem 'alénoe we'al kol jisraél weimroe: amén.

'Osé sjalom bimromav hoe ja'asé sjalom alénoe we'al kol Jisrael weimroe: amén.

* Bij kaddiesj-jatom wordt de alinea van *titkabbal* weggelaten. Ook bij kaddiesj na het leren wordt de alinea van *titkabbal* weggelaten en zegt men voor *jehé* het volgende:

'Al jisraél we'al rabbanan we'al talmidéhon we'al kol talmidé talmidéhon we'al kol man de'oskien beorajta, die weatra hodén wedie bechol attar weattar jehé lehon (oelechon) sjeloma rabba chinna wechisda werachamiam wechajjiem ariechien oomezona reviecha oefoerkana min kodam awoehon die wisjmaja weimroe: amén. (Jehé sjeloma enz.)

בְּקֵל מֵאֵקֶל . לְשָׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אַחַד :
הַמּוֹרֵם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם אֱלֹהִים שֶׁהַמּוֹרֵם
נֶאֱקָל לְכַהֲנִים לְנִשְׁיָהֶם וְלַבְּנֵיהֶם
וְלַעֲבָדֵיהֶם : הַבְּכוֹר וְהַמְּעֻשָׂר וְהַפֶּסַח
קְדוּשִׁים קָדִים . שְׁחִיטָתָן בְּקֵל מְקוֹם
בְּעֹזְרָה וְדָמֵן טָעוֹן מִתְּנָה אַחַת וּבִלְבָד
שִׁוְתָן כַּנְּגַד הַיְסוּד : שְׁנָה בְּאֵבִי-לָתָן .
הַבְּכוֹר נֶאֱקָל לְכַהֲנִים וְהַמְּעֻשָׂר לְכָל אָדָם
וְנֶאֱקָלִין בְּקֵל הָעִיר בְּקֵל מֵאֵקֶל . לְשָׁנֵי יָמִים
וְלַיְלָה אַחַד . הַפֶּסַח אֵינּוּ נֶאֱקָל אֱלֹהִים בְּלִילָה .
וְאֵינּוּ נֶאֱקָל אֱלֹהִים עַד הַצּוֹת וְאֵינּוּ נֶאֱקָל
אֱלֹהִים לְמַעֲנֵינוּ . וְאֵינּוּ נֶאֱקָל אֱלֹהִים צְלִי :
רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
הַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת . מִקֵּל וְהַמֵּר וּמִנְזֵרָה
שְׁוָה . מִבְּנֵן אָב מִכְּתוּב אַחַד . וּמִבְּנֵן
אָב מִשְׁנֵי כְּתוּבִים . מִבְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט
וּבְלָל . בְּלָל וּפְרָט וּבְלָל אִי אַתָּה דָן אֱלֹהִים
כְּעֵין הַפְּרָט . מִבְּלָל שֶׁהוּא צְרִיךְ לְפָרֵט .
וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צְרִיךְ לְבְלָל . כָּל דָּבָר שֶׁהִיא
בְּבְלָל וַיּוֹצֵא מִן הַבְּלָל לְלִמַּד לֹא לְלַמַּד

In vele gemeenten zegt men:

Psalm 30.

Een psalm, een lied voor de inwijding van 'Het Huis'.

Van David. Uw hoogheid, Eeuwige, wil ik bezingen, want U hebt me uit de put gehaald en mijn vijanden gaf U geen leedvermaak over mij.

Eeuwige, mijn God, ik riep U diepbewogen aan en U bracht mij genezing. Eeuwige, U hebt mij uit de groeve omhooggehaald. U liet me weer leven, zodat ik niet in het graf afdaalde.

Heft bij snarenspeel een lied aan voor de Eeuwige, jullie die Hem toegewijd zijn. En prijst dankend Zijn heilige Naam!

Zijn woede duurt toch maar een ogenblik, maar levenslang Zijn welwillendheid; komt er 's avonds al geweest binnen, 's morgens klinkt er weer gejuich.

Toen ik me veilig waande dacht ik: wankelen, neen, dat nooit!

Eeuwige, omdat U het zo wilde, hebt U me sterk doen staan als een berg, maar als U Uw wezen voor mij verborgen hield, was ik onthutst. U, Eeuwige, riep ik aan, tot mijn Heer richtte ik mijn smeken.

Wat voor waarde heeft mijn leven als ik afdaal in het graf. Zal stof U dankbaar prijzen, zal dat de waarheid over U verkondigen?

Hoor, Eeuwige en wees mij genadig. Eeuwige, wees een helper voor mij.

Mijn klagen hebt U voor mij veranderd in dansen; het rouwkleed hebt U me uitgedaan, me omgedaan het vreugdekleed.

Moge mijn ziel U bezingen en niet zwijgen. Eeuwige, mijn God, altijd wil ik U danken.

על עצמו יצא אלה ללמד על הכלל כרו
 יצא . כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון
 טוען אחד שהוא בענינו יצא להקל ולא
 להחמיר . כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון
 טוען אחר שלא בענינו יצא להקל
 ולהחמיר . כל דבר שהיה בכלל ויצא
 לדון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו
 לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפרוש:
 דבר הלמד מענינו ודבר הלמד מסופו .
 וכן שני כתובים המכחישים זה את זה
 עד שיבא הכתוב השלישי ויבריע ביניהם:
 יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית
 המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: ושם
 נעבֹדך ביראה בימי עולם ובשנים קדמוניות: וערכה ליי
 מנחת יהודה וירושלם בימי עולם ובשנים קדמוניות:

In vele gemeenten zegt men: psalm 30.

מזמור שיר תנפת הבית לדוד: ארומקה יי כי דליתני
 ולא שמחת איבי לי: יי אלהי שועתי אליה
 ותרפאני: יי הועלית מן שאול נפשי חייאתני מדרתי
 בור: זמרו ליי חסידיו והורו לזכר קדשו: כי הגע
 באפו חיים ברצונו בערב ילן בכי ולבקר רנה: ואני
 אמרת בשלוי כל-אמוט לעולם: יי ברצונך העמדתה

Het omslaan van het talliet, het vierhoekige kleed met aan iedere hoek franje-achtige draden, de tsietsiet (zie Numeri 15, 37-41).

Vóór het omdoen zeggen sommigen:

Om de eenheid van de Heilige, wiens Naam geprezen wordt in gemeenschap met heel Jisrael en om Zijn goddelijke tegenwoordigheid in volstrekt Een-zijn, ga ik nu het vierhoekige kleed met de tsietsiet omdoen, teneinde aan een gebod van mijn schepper te voldoen, zoals is geschreven: 'Laten ze tsietsiet maken aan de hoeken van hun kleren, hetgeen ook voor hun verdere geslachten geldt.'

Bij het omslaan van het talliet zegt men staande:

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons door Zijn geboden bijzondere taken heeft opgelegd en ons een gebod heeft gegeven – het kleed met – de tsietsiet om te doen.

En na het omgedaan te hebben, zegt men:

Hoe grote waarde heeft toch Uw liefde, God: de mensen vinden beschutting onder de schaduw van Uw vleugels, zij kunnen zich uitbundig te goed doen aan het allerbeste uit Uw Huis, U geeft ze te drinken uit Uw heerlijke beken. Bij U is de borrelende bron van het leven, door Uw licht zien wij licht. Geef voortdurend uiting aan Uw liefde aan hen die U innig liefhebben en aan Uw weldadige gerechtigheid aan hen die oprecht van hart zijn [Ps. 36, 8-11].

Het leggen van de tefillien, de gebedsriemen.

De tefillien, de gebedsriemen met de eraan bevestigde huisjes, worden gelegd op de linker arm, symbool van kracht (tefillien sjel-jad), tegenover de plaats van het hart, dat als zetel van het gevoel werd beschouwd en op het hoofd, de zetel van het verstand (tefillien sjel-rosj). De huisjes bevatten stukjes perkament, waarop door de sofër, de wetschrijver, vier afdelingen uit de tora geschreven zijn (Deut. 6, 4-9; 11, 13-21; Exod. 13, 1-10; 11-16) in die voor de arm is het een enkel velletje, in die voor het hoofd vier afzonderlijke, die ook in aparte kamertjes van het huisje zitten (zie voor al deze rituele gebruiken: Rabbijn S.Ph. de Vries, Riten en Symbolen en D. Hausdorff, Jom, Jom).

Vóór het aanleggen zeggen sommigen:

Om de eenheid van de Heilige, wiens Naam geprezen wordt in gemeenschap met heel Jisrael en om Zijn goddelijke tegenwoordigheid in volstrekt Een-zijn, ben ik mij bij het aandoen van de tefillien bewust hiermee een gebod van mijn schepper te vervullen, die mij heeft voorgeschreven tefillien te leggen zoals in de tora geschreven is: 'Je moet ze als een teken op je hand binden en als een herinneringsband

לְהַרְרֵי עֵן הַסְתַּרְתָּ פְּנֵיהָ הַיְיָתִי נִבְהַל : אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא
וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן : מִהֲבִצֵּעַ בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֶל־שַׁחַת
הַיּוֹדֵךְ עֶפֶר הַיְגִיד אֲמַתְךָ : שָׁמַע־יְיָ וְחַנּוּנִי יְיָ הִיָּה עֶזְרִי
לִי : הַפְּכֵת מִסַּפְרֵי לְמַחֹל לִי פִתְחֵת שִׁקִּי וְתֹאדֹרְנִי שְׁמַחָה :
לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם יְיָ אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹרֶךָ :

HET OMSLAAN VAN HET TALLIET

Voordat men het grote talliet omdoet, onderzoekt men de tsietsiet en zegt:

לְשֵׁם יְחִוֵּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ בִּיחֻדָּא שְׁלָמָא
בְּשֵׁם כּוֹל יִשְׂרָאֵל : הֲרִינִי בְּאֵתִי לְהִתְעַטֵּף אֲזוּתִי
בְּטָלִית שֶׁל צִיצִית בְּרִי לְקִים מִצְוֹת בּוֹרְאֵי כְּכַתוּב וְעִשׂוּ
לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵיהֶם בְּגִדֵיהֶם לְדוֹתָם :

Bij het omslaan van het talliet zegt men staande:

בְּרִיךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית :

En na het omgedaan te hebben, zegt men:

מִה יִקָּר חֶסֶדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יִחְסִינּוּ :
יְרוּן מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ וְנַחַל עֲרֵבְיֶךָ תִּשְׁקֶם : כִּי עֲמֶךָ
מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךָ נִרְאָה אוֹר : מִשֶּׁךְ חֶסֶדְךָ לִידְעֶיךָ
וְצַדִּיקְתְּךָ לִישְׂרֵי לֵב :

HET LEGGEN DER TEFILLIEN

Voordat dat men de tefillien oplegt, zegt men:

לְשֵׁם יְחִוֵּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ בִּיחֻדָּא שְׁלָמָא
בְּשֵׁם כּוֹל יִשְׂרָאֵל : הֲרִינִי מִנִּיחַ תְּפִלִּין לְקִים מִצְוֹת
בוֹרְאֵי כְּכַתוּב בְּהוֹרָה וּקְשָׁרְתָם לְאוֹת עַל וֶדְךָ וְחַיּוּ

tussen je ogen' [Deut. 6,8]. En hiermee neem ik op mij alle consequenties verbonden aan Zijn koningschap, want bij Hem is de kracht en de macht om in alle werelden Zijn wil te doen. Aan Hem geef ik mijn zieleleven, mijn gevoel en mijn denkvermogen over, want Hij is EEN en geen ander is er. Geen eenheid als Zijn eenheid: Hij was, Hij is en Hij zal er zijn.

Bij het leggen van de tefillien-sjel-jad op de arm:

Geprezen U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons door Zijn geboden bijzondere taken heeft opgelegd en ons een gebod heeft gegeven tefillien te leggen.

Bij het leggen van de tefillien sjel-rosj op het hoofd:

Geprezen U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld, die ons door Zijn geboden bijzonder taken heeft opgelegd over de tefillien.

Bij het driemaal winden van de retsoea', de riem, om de linker middelvinger zegt men:

Ik verbind je aan Mij voor altijd.

Ik verbind je aan Mij in gerechtigheid en recht, in liefde en ontferming.

Ik verbind je aan Mij in oprechte trouw en dan zul je je van de Eeuwige bewust worden [Hosjé'a 2, 21-22].

PESOEKE-DEZIMRA - VERZEN OM GODS LOF TE BEZINGEN

Als voorbereiding voor de eigenlijke hoofdgebeden volgt hier een reeks citaten uit de psalmen en andere bijbelboeken, afgesloten door de laatste zes psalmen van David. Dit alles ingeleid en besloten door een b'racha.

Inleidende b'racha:

Geprezen die sprak en de wereld was er. Geprezen is Hij.

Geprezen die het oerbegin maakte.

Geprezen die zegt en doet.

Geprezen die besluit en uitvoert.

Geprezen die zich ontfermt over de aarde.

Geprezen die zich ontfermt over de schepselen.

Geprezen die hen, die ontzag voor Hem hebben, rijkelijk beloont.

Geprezen die tot het oneindige leeft en voor altijd bestaat.

לְמַטְפַּת בֵּין עֵינַיִךְ · וּבֹה אֲנִי מִקְבֵּל עָלַי עֲלוֹ וּמַלְכוּתוֹ
כִּי לֹא הִכַּח וְהִמְשִׁלָּה לַעֲשׂוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּרִצּוֹנוֹ ·
וְאֵלָיו אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי לְבִי וּמוֹחִי · כִּי הוּא אֶחָד וְאֵין
שֵׁנִי לּוֹ · אֵין יַחִיד בְּיַחֲדוֹ הִיָּה הוּא וְיִהְיָה ·

Vervolgens neemt men de tefillien der hand, legt die op het dikke van de linker bovenarm en voordat men ze vastbindt, zegt men staande:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין ·

Daarna trekt men ze vast en nadat men de riem zeven maal om de arm gebonden heeft, neemt men de tefillien van het hoofd, legt ze op en zegt staande:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין ·

Vervolgens drie omwindingen om de middelste vinger van de linkerhand:

וְאֶרְשָׁתִּיךְ לִי לְעוֹלָם · וְאֶרְשָׁתִּיךְ לִי בְּצַדִּק וּבְמִשְׁפָּט
וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים · וְאֶרְשָׁתִּיךְ לִי בְּאַמּוּנָה וּבְדַעַת אֵת יי ·

Men neemt de twee voorste tsietsiet van het talliet in de rechterhand en zegt het volgende staande tot *mehoelal batisjbachot*.

בְּרוּךְ שְׂאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בְּרוּךְ הוּא ·
בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרָאשִׁית · בְּרוּךְ אוֹמֵר
וְעוֹשֶׂה · בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם · בְּרוּךְ מְרַחֵם
עַל הָאָרֶץ · בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת ·
בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו · בְּרוּךְ הוּא ·

Geprezen die verlost en redt.

Geprezen Zijn Naam.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld, God, barmhartige Vader, door Zijn volk bezongen met lofliederen, met hulde en lof vermeld in de taal van hen die Hem in liefde dienen.

Met de liederen van Uw dienaar David willen wij, Eeuwige, onze God, Uw lof verkondigen, met huldigungsgezangen willen we uiting geven aan Uw grootheid, willen we Uw onovertroffen roem vermelden, Uw Naam in herinnering brengen en Uw koningschap verkondigen, Koning! God! De Enige die altijd levend blijft. Een Koning, wiens Naam tot in de verste toekomst met hulde en roem wordt vermeld.

Geprezen, U, Eeuwige, Koning die met prijzende lofliederen bezongen wordt.

Men kust de tsietsiet en laat ze los.

Dankt de Eeuwige, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken.

Zingt voor Hem, heft voor Hem een lied aan. Spreekt over al Zijn wonderdaden.

Laat Zijn heilige Naam Uw roem zijn, laat hen die de Eeuwige zoeken van harte blij zijn.

Tracht de Eeuwige te vinden en het teken van Zijn macht, zoekt Hem steeds weer.

Gedenkt de wonderdaden die Hij verrichtte, Zijn wondertekens en Zijn rechtsbeslissingen; jullie die voortgekomen zijn uit Jisrael, Zijn dienaar, kinderen van Ja'akov, Zijn uitverkorenen.

Hij is de Eeuwige, onze God, over de hele aarde gelden Zijn beslissingen. Denkt altijd aan Zijn verbond dat wat Hij gebod tot aan

לְעַד וְקִיָּם לְנֶצַח · בְּרוּךְ פִּדְיָהּ וּמְצִיל ·
 בְּרוּךְ שְׁמוֹ · בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם · הָאֵל הָאָב הַרְחֵמֵן הַמְהַלֵּל בְּפִי
 עַמּוֹ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו ·
 וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ נְהַלֵּלְךָ יי אֱלֹהֵינוּ ·
 בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת · נְהַדְלֵךְ וּנְשַׁבַּחְךָ
 וּנְפָאֲרֵךְ · וְנִזְכִּיר שִׁמְךָ · וְנִמְלִיכֶךָ מַלְכֵנוּ
 אֱלֹהֵינוּ : יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים · מֶלֶךְ מְשַׁבַּח
 וּמְפָאֵר עַד-עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בְּרוּךְ אַתָּה
 יי מֶלֶךְ מְהַלֵּל בְּתִשְׁבְּחוֹת :

Men kust de tsietsiet en laat ze los.

הוֹדוּ לַיי קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ · הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עַל־לִבְתָּיו : שִׁירוּ לֵוִי וּמְרוּ-לוֹ שִׁיחֹ
 בְּכֹל נְפְלְאוֹתָיו : הַתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדְשׁוֹ ·
 יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יי : דְרָשׁוּ יי וְעִזּוּ ·
 בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד : זְכְרוּ נְפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר
 עָשָׂה · מִפְתִּיּוֹ וּמִשְׁפְּטֵי-פִיהוֹ : זְרַע יִשְׂרָאֵל
 עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו : הוּא יי אֱלֹהֵינוּ ·
 בְּכָל-הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו : זְכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ ·
 דְּבַר צְוָה לְאַלְפֵי דָוִד : אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-

het duizendste geslacht, dat Hij gesloten heeft met Awraham en onder ede bevestigd heeft aan Jitschak, dat Hij als wet heeft vastgelegd voor Ja'akov, als een eeuwig verbond voor Jisrael, toen Hij zei: 'Aan jou geef Ik het land Kena'an, het jullie toegewezen erfgoed.'

Toen jullie maar gering in aantal waren, heel weinig en daar als vreemden zwierven, van volk naar volk gingen, van het ene rijk naar een andere volksgroep, dulde Hij niet dat iemand ze zou onderdrukken en riep koningen voor wat ze hen aandeden bestraffend toe: 'Raken jullie Mijn gezalfden niet aan en doet Mijn profeten geen kwaad!'

Zingt voor de Eeuwige, allen op aarde, verkondigt Zijn hulp van dag tot dag. Vertelt onder de volken van Zijn majesteit, onder alle volksgroepen Zijn wonderdaden. Want groot is de Eeuwige en hoog te prijzen, ontzagwekkender dan wat voor god ook.

Want alle goden der volken zijn nietige afgoden, maar de Eeuwige heeft de hemel gemaakt. Glans en pracht gaan van Hem uit, macht en vreugde van Zijn alomtegenwoordigheid. Kent de Eeuwige, volkerenfamilies, kent de Eeuwige eer en macht toe.

Kent de Eeuwige de eer toe die Zijn Naam toekomt, draagt geschenken aan, verschijnt voor Hem. Buigen jullie je neer in heilig ontzag. Siddert voor Hem, allen op aarde; de wereld staat vast, ze wankelt niet. Laat de hemel verheugd zijn, de aarde juichen, laat men onder de volken zeggen: 'De Eeuwige regeert!' Laat de zee bulderen met al wat er in is, laat de velden blij zijn met al wat er op is.

אֲבָרָהָם • וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק : וַיַּעֲמִידָהּ
 לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם :
 לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נְחֻלְתְּכֶם :
 בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר • כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהּ :
 וַיִּתְחַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם
 אַחֵר : לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח
 עֲלֵיהֶם מְלָכִים : אֶל־תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי •
 וּבְנִבְיָאֵי אֶל־תִּרְעוּ : שִׁירוּ לִי כָל־הָאָרֶץ •
 בְּשָׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ : סִפְרוּ בְּגוֹיִם
 אֶת־כְּבוֹדוֹ • בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוּתוֹ : כִּי
 גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד • וְנִזְרָא הוּא עַל־כָּל־
 אֱלֹהִים : כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים •
 וַיִּי שָׁמַיִם עָשָׂה : הוֹדוּ וְהִדְר לְפָנָיו עוֹ
 וְחִדְוָה בְּמִקְמוֹ : הָבוּ לִי מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים
 הָבוּ לִי כְבוֹד וְעֹז : הָבוּ לִי כְבוֹד שְׁמוֹ
 שְׂאוּ מִנְחָה וּבְאוּ לְפָנָיו • הוֹשִׁיטָהוּ לִי
 בְּהַדְרַת קִדְשׁ : חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל הָאָרֶץ
 אֶפְתָּחוּ תַבְּל בַּל־תִּמּוֹט : יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְתִגְל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְיָ מֶלֶךְ : יִרְעֵם
 הַיָּם וּמְלֵאוּ יַעֲלֶיז הַשְּׂדֵה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ : אֵן

Laat de bomen in het bos jubelen, wanneer Hij komt om de aarde met recht te besturen. Dankt de Eeuwige, want Hij is goed, want voor altijd is Zijn liefde. Zegt het maar: 'Help ons, God, die ons altijd te hulp komt, breng ons tezamen en red ons uit de greep van de volken om Uw heilige Naam dankbaar te vermelden en ons erop te beroemen Uw lof te verkondigen.' Geprezen, de Eeuwige, de God van Jisrael, in alle eeuwigheid. Toen zei heel het volk: Amen en zong lofzangen voor de Eeuwige [I. Kron. 16, 8—36].

Erkent de Eeuwige, onze God, als hoogste en buigt U neer voor Zijn heiligdom op aarde*, heilig is Hij [Ps. 99, 5].

Erkent de Eeuwige, onze God, als hoogste en werpt U neer voor Zijn heilige berg, want heilig is de Eeuwige, onze God [Ps. 99, 9].

Barmhartig, vergevensgezind als Hij is, gaat Hij niet tot vernietiging over; maar brengt vaak Zijn woede tot bedaren en laat Zijn verbolgenheid niet tot het uiterste opkomen [Ps. 78, 38].

Houd U, Eeuwige, Uw barmhartigheid niet van mij terug, laat Uw trouwe liefde mij steeds beschermen [Ps. 40, 12].

Denk aan die barmhartigheid van U, Eeuwige, en aan Uw liefde, want die zijn van oudsher [Ps. 25, 6].

Kent God macht toe, Zijn hoogheid straalt over Jisrael, Zijn macht in de wolken. Ontzagwekkend, God, vanuit Uw heilige plaatsen, God van Jisrael, die macht en kracht aan Zijn volk geeft, geprezen is God [Ps. 68, 35—36].

God aan wie de vergelding is, Eeuwige, God, aan wie de vergelding is, verschijn! [Ps. 94, 11].

Verhef U, Rechter der aarde, vergeld het hun die hoogmoedig zijn [Ps. 94, 2].

Bij de Eeuwige is de hulp, op Uw volk rust Uw zegen, altijd [Ps. 3, 9].

* letterlijk: voor Zijn voetenbank.

יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יי כִּי בָּא לְשֹׁפֵט אֶת־
הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַיי כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
וְאָמְרוּ הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו וְקַבְּצֵנו וְהַצִּילֵנו
מִן־הַגּוֹיִם לְהַדוֹת לְשֵׁם קְדֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח
בְּתִהְלִיתֶךָ: בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם. וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעַם אָמֵן
וְהִלֵּל לַיי: רוֹמְמוֹ יי אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם
רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוֹ יי אֱלֹהֵינוּ
וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֹשׁוֹ. כִּי קְדוֹשׁ יי אֱלֹהֵינוּ:
וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה
לְהַשִּׁיב אָפוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמְתּוֹ: אַתָּה יי
לֹא תִבְלֵא רַחֲמֶיךָ מִמְּנֵי חֲסִדֶךָ וְאַמְתִּיךָ
תִּמְיֵד יִצְרוּנֵי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחֲסִדֶיךָ. כִּי
מֵעוֹלָם הָמָּה: תִּנּוּ עֵינֵינוּ לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל
גִּאֲוֹתָנוּ וְעֵזוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים
מִמְּקַדְשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֵז
וְתַעֲצֻמוֹת לָעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל נִקְמוֹת
יי אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ: הַנְּשֵׂא שׁוֹפֵט הָאָרֶץ
הַשִּׁב גְּמוּלָה עַל גְּאִים: לַיי הַיְשׁוּעָה עַל־עַמֶּךָ
בְּרַבְּתֶךָ סֶלָה: יי צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁנֵב־לָנוּ

De Eeuwige Tsewaot is met ons, een sterke vesting is ons de God van Ja'akov, altijd [Ps. 46, 8].

Eeuwige-Tsewaot, gelukkig de mens die op U vertrouwt [Ps. 84, 13].

Eeuwige, help toch, Koning antwoord ons nu we roepen [Ps. 20, 10].

Help Uw volk en zegen Uw erfdeel wees hun herder en draag ze tot in eeuwigheid [Ps. 28, 9].

Onze ziel smacht naar de Eeuwige, onze hulp, onze bescherming is Hij [Ps. 33, 20].

Van harte verheugd zijn we met Hem, op wiens heilige Naam wij vertrouwen. Laat Uw liefde over ons stralen, omdat we immers op U gewacht hebben [Ps. 33, 21-22].

Betoon ons Uw liefde en schenk ons Uw hulp [Ps. 85, 8].

Op, ons ter hulp en verlos ons onderwille van Uw liefde [Ps. 44, 27].

Ik ben de Eeuwige, je God, die je liet optrekken uit het land Egypte, open wijd je mond - om te vragen - en ik zal - je wensen - vervullen [Ps. 81, 11].

Gelukkig het volk dat het gaat zoals dit. Gelukkig het volk waarvan de Eeuwige de God is [Ps. 144, 15].

En ik, die in Uw liefde vertrouwd heb, laat ik van harte blij zijn met Uw hulp. Zingen wil ik voor de Eeuwige omdat Hij zo goed voor me is [Ps. 13, 6].

De volgende psalm werd gezongen bij het brengen van het dankoffer. Daar dit niet op Sjabbat en feestdagen, niet op de dag voor Pesach, niet op de tussendagen van het Pesachfeest en ook niet op de dag voor de Grote Verzoendag gebracht werd, wordt op die dagen deze psalm niet gezegd.

Psalm 100. Een dankpsalm.

Juicht voor de Eeuwige, allen op aarde.

Dient de Eeuwige met vreugde,

Verschijnt voor Hem met jubelzang.

Weet, dat de Eeuwige *de* God is,

Hij heeft ons gemaakt, van Hem zijn wij,

Zijn volk, de schapen in Zijn weide.

Gaat Zijn poorten binnen met dank,

Zijn voorhoven met een loflied;

Dankt Hem, prijst Hem,

Want goed is de Eeuwige, eeuwig Zijn liefde,

Van geslacht tot geslacht Zijn trouw.

Op de werkdagen begint men hier '*jehie gewod*' (pag. 28).

אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלְּהָ: יי צְבָאוֹת אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּמַחֲ
 בָרַךְ: יי הוֹשִׁיעָה הַמַּלְאָךְ יַעֲנֵנו בְּיוֹם-קָרְאָנוּ:
 הוֹשִׁיעָה אֶת-עַמּוֹךְ וּבְרַךְ אֶת-נַחְלָתְךָ וְרַעַם
 וְנִשְׂאֵם עַד-הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנו חִבְּתָה לִי עֲזָרְנוּ
 וּמִנְגִּנוּ הוּא: בִּי-בוּ יִשְׂמַח לִבְנוּ כִּי בְשֵׁם
 קָדְשׁוֹ בְטַחְנוּ: יְהִי חֶסֶדְךָ יי עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר
 יִחַלְנוּ לָךְ: הִרְאָנוּ יי חֶסֶדְךָ וַיִּשְׁעָה תִתֵּן
 קָלְנוּ: קוֹמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפְדָנוּ לְמַעַן
 חֶסֶדְךָ: אָנֹכִי יי אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶה מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם הַרְחֵב-פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ: אֲשֶׁר־יְהֵאֵם
 שְׂבָבָה לּוֹ אֲשֶׁר־יְהֵאֵם שִׁי אֱלֹהִיו: וַאֲנִי
 בְּחֶסֶדְךָ בְטַחְתִּי יָגַל לִבִּי בִישׁוּעָתְךָ אֲשִׁירָה
 לִי כִּי גָמַל עָלַי:

Psalm 100 wordt *niet* gezegd: op Sjabbat en Jom Tow; op de dag
 vóór en op de middendagen van Pesach; op de dag vóór
 Jom Kippoer.

Psalm 100

מִזְמוֹר לְתוֹדָה הֲרִיעוּ לִי כָּל הָאָרֶץ: עֲבְדוּ אֶת־יְי
 בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנְנָה: דַּעוּ כִּי יי הוּא
 אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֵאן מְרַעִיתוֹ: בָּאוּ
 שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חִצְרָתָיו בְּתִהְלָה הוֹדוּ לוֹ בְּרִכּוֹ שְׂמוֹ:
 כִּי-טוֹב יי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ וְעַד-דָּר וְדָר אֲמוֹנָתוֹ:

Op de werkdagen begint men hier *jehie gewod* (blz. 28).

Op Sjabbat en Jom Tow gaat men hier verder:

God in de natuur.

Psalm 19. Voor de koorleider; een psalm van David. De hemelen verkondigen Gods eer en het werk van Zijn handen vertelt het firmament. De ene dag geeft aan de andere door wat er te zeggen is, de ene nacht vertelt aan de andere wat wetenswaardig is. Geen spreken is het, geen woorden, het geluid ervan wordt niet gehoord. En toch omspannt hun lijn heel de aarde, tot het eind van de wereld gaan hun woorden; een tent heeft Hij erin uitgezet voor de zon. Die komt als een bruidegom te voorschijn uit zijn bruidsvertrek. Blijmoedig, als een held, stort hij zich in zijn baan. Aan het einde van de hemel komt hij op en zijn kringloop gaat van het ene einde naar het andere; niets kan zich voor zijn gloed verbergen.

God als wetgever.

De tora van de Eeuwige is volmaakt, een rustpunt voor de ziel; het getuigenis van de Eeuwige betrouwbaar, wijsheid voor de onervarende. De opdrachten van de Eeuwige billijk, een vreugde voor het hart, het gebod van de Eeuwige helder, een lichtpunt voor de ogen. Het ontzag voor de Eeuwige zuiver, altijd standhoudend, de rechtsbeslissingen van de Eeuwige waar en rechtvaardig tezamen. Begerenswaardiger dan goud en veel juwelen en zoeter dan honing en druppels van de raat.

De les voor de mens.

Ook Uw dienaar wil erdoor gewaarschuwd worden, bij het nakomen ervan wacht veel loon. Dwalingen, wie beseft ze? Spreek me vrij van verborgen zonden. Weerhoud Uw dienaar ook van bewuste overtredingen, laten die geen macht over mij krijgen. Dan blijf ik zonder schuld en vrij van zwaar vergrijp. Mogen de woorden van mijn mond en wat er omgaat in mijn hart aangenaam zijn voor U, Eeuwige, Mijn rotsvaste steun, mijn verlosser.

Dank aan God voor hulp in moeilijke tijden.

Psalm 34. Van David, toen hij zich als krankzinnige aanstelde voor Awimelech, die hem verjoeg en hij weg moest gaan. Prijzen wil ik de Eeuwige altijd weer, steeds is een lofzang voor Hem in mijn mond. Heel mijn ziel zingt de lof van de Eeuwige, laten zij die bedrukt zijn het horen en blij zijn. Erkent met mij de grootheid van de Eeuwige, laten we

Op Sjabbat en Jom Tow vervolgt men hier:

Psalm 19

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד : רַחֲשׁוּמִים מִסְפָּרִים כְּבוֹד־אֵל .
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ : יוֹם לְיוֹם יִבְיַע
 אָמַר וְלַיְלָה לְלַיְלָה יַחֲוֶה דַעַת : אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים .
 בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם : בְּכָל־הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְל
 מְלִיָּהֶם לְשִׁמְשׁ שֶׁם אֱהֵל בָּהֶם : וְהוּא כְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ
 יֵשִׁישׁ בְּגִבּוֹר לְרוּץ אֶרֶץ : מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ וּתְקוּפּוֹתוֹ
 עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֻמְתּוֹ : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת
 נֶפֶשׁ . עֲרוֹת יְיָ נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פִּתִּי : פְּקוּדֵי יְיָ יִשְׁרִים
 מִשְׁמַח־לֵב . מִצִּוֹת יְיָ בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם : יִרְאֵת יְיָ
 טְהוֹרָה עֲמֶרֶת לְעַד . מִשְׁפָּטֵי יְיָ אֲמַת צְרָקוֹ יַחֲדוּ :
 הַנְּחֻמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב וּמִתּוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנִפְתַּת צוּפִים :
 גַּם עֲבָדָךְ נִוְהַר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רַב : שְׁגִיאוֹת מוֹ יִבִּין
 מִנִּסְתָּרוֹת גִּקְנִי : גַּם מְזִדִּים חִשְׁךְ עֲבָדָךְ אֵל יִמְשְׁלוּ בִּי .
 אֲזוֹ אֵיתָם . וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רַב : יְהִי לְרָצוֹן אֲמַרִי פִּי
 וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי :

Psalm 34

לְדָוִד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֱבִימֶלֶךְ . וַיִּגְרֶשְׁהוּ
 וַיִּלְךְ : אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת . תְּמִיד תְּהַלְתּוּ
 בְּפִי : בִּי תְּהַלֵּל נֶפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עַנּוּיִם וַיִּשְׁמַחוּ : גִּדְלוּ
 לִי אֵתִי . וְנִרְוַמְכָה שְׁמוֹ יַחֲדוּ : דַּרְשֵׁתִי אֵת יְיָ וְעַנְנִי .

tezamen Zijn Naam hoog vereren. Ik zocht de Eeuwige en Hij verhoorde mij, van al mijn angsten bevrijdde Hij mij. Die naar Hem opzien stralen – van vreugde – en zij zien er niet somber uit. Hier is een arme die riep...en de Eeuwige luisterde en uit al zijn noden hielp Hij hem. Een engelenschaar van de Eeuwige legert zich rondom hen die ontzag voor Hem hebben en redt hen. Probeer het te zien, dat de Eeuwige goed is, gelukkig de man die in Hem vertrouwen heeft. Hebt ontzag voor de Eeuwige, jullie, die Hem toegewijd zijn, want die ontzag voor Hem hebben lijden geen gebrek. Jonge leeuwen hebben ontbering te verduren en hongeren, maar zij die de Eeuwige zoeken ontgaat niets goeds. Toe dan, kinderen, luistert naar mij, ontzag voor de Eeuwige wil ik jullie leren. Wie is de man die graag wil leven, vele dagen begeert om geluk te zien?

Les om door een goed leven het goede te ontvangen.

Behoed je tong voor kwaad, je lippen voor het spreken van bedrog. Mijd het kwade en doe het goede, zoek de vrede en streef er naar. De ogen van de Eeuwige zijn op de braven gericht en Zijn oren op hun smeken. Maar tegen de boosdoeners is Zijn strenge blik om hun naam van de aarde weg te vagen. Smeken zij om hulp, dan hoort de Eeuwige, uit al hun noden helpt Hij hen. Nabij is de Eeuwige bij hen van wie het hart gebroken is, Hij helpt die geestelijk terneergeslagen zijn. Een braaf mens kan veel ongeluk te verduren hebben maar uit alles redt de Eeuwige hem. Hij past op al zijn ledematen, niet één ervan wordt gebroken. Het kwaad doodt de slechte en die de brave haten moeten hun schuld boeten. De Eeuwige redt het leven van Zijn dienaren, allen die bij Hem schuilen hebben geen schuld te boeten.

Het leven gaat voorbij, God is eeuwig.

Psalm 90. Een gebed van Mosjé, de Godsman.

Heer, een toevlucht was U voor ons van geslacht tot geslacht. Vóórdat bergen tot stand gekomen waren en voordat U aarde en wereld tot leven had gebracht was U, van onheugelijk verleden tot in verste toekomst, God. U brengt een sterveling terug tot berouw, en zegt dan: Keert terug mensenkinderen! Duizend jaren zijn immers in Uw ogen als de dag van gisteren die al voorbij is, als een wacht in de nacht. U spoelt ze weg, ze zijn als in vluchtige slaap. In de morgen zijn ze als gras dat fris opschiet. In de morgen bloeit het fris op, 's avonds is het verwelkt en verdord.

וּמִכָּל־מַגֵּרְתֵי הַצִּילָנִי : הַבִּישׁוּ אֱלֹהֵי וְנִהְרֻ וּפְנִיָהּ אֶל
 יַחְפְּרוּ : זֶה עֲנִי קָרָא וַיִּשְׁמַע . וּמִכָּל צְרוּתָיו הוֹשִׁיעוּ :
 חֲנֹה מִלְּאֵךְ יִי סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם : טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי
 טוֹב יִי . אֲשֶׁר־י הַגִּבֹּר יַחְסֶה־בוֹ : יִרְאוּ אֶת־יִי קִרְשׁוֹ .
 כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו : כַּפְּיִים רָשׁוּ וְרַעֲבוּ . וְרִדְשֵׁי יִי
 לֹא יַחְסְרוּ כָּל־טוֹב : לְכוּ בָּנִים שִׁמְעוּ לִי . יִרְאֵת יִי
 אֲלִמְרָכֶם : מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים . אֲהֵב יָמִים לְרְאוֹת
 טוֹב : נִצֹר לְשׁוֹנֵף מֵרַע . וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מִרְמָה : סוֹר
 מֵרַע וְעֵשָׂה טוֹב . בְּקִשׁ שְׁלוֹם וְרַדְּפֵהוּ : עֵינֵי יִי אֶל
 צְדִיקִים וְאֹזְנָיו אֶל שׁוֹעֲתָם : פְּנֵי יִי בַעֲשֵׂי רַע לְהַכְרִיֵת
 מֵאֶרֶץ זָכָרָם : צַעֲקוּ וַיִּשְׁמַע . וּמִכָּל צְרוּתָם הַצִּילֵם :
 קְרוֹב יִי לְנִשְׁפָּרֵי לֵב . וְאֵת דְּבָאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ : רַבּוֹת
 רְעוֹת צְדִיק . וּמִכָּל־יִצִּילֵנוּ יִי : שֹׁמֵר כָּל עֲצַמּוֹתָיו אַחַת
 מִהֲנֶה לֹא נִשְׁבָּרָה : תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה וּשְׁנֵאי צְדִיק
 יִאֲשָׁמוּ : פֶּדֶה יִי נַפְשׁ עַבְדּוֹ וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל־הַחַסִּים בּוֹ :

Psalm 90

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים . אֲדַנִּי מֵעוֹן אֶתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר : בְּטָרַם הַרִים יִלְדוּ וְתַחֲלֹל
 אֶרֶץ וְתַבֵּל . וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל : תִּשָּׁב אָנוּשׁ
 עַד דְּבָא . וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם : כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
 כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאִשְׁמוֹרָה בְּלִילָה : זִרְמָתָם שָׁנָה
 יִהְיוּ בְּבֹקֶר כַּחֲצִיר יַחֲלָף : בְּבֹקֶר יִצִּיץ וְחֲלָף . לַעֲרֵב

Vergelding naar zonde.

Wij zijn door Uw woede de vernietiging nabij en door Uw gramschap zijn we verbijsterd. U stelt zich onze overtredingen voor ogen, in het volle licht, bij U, wat voor ons verborgen was. Zodat al onze dagen voorbij zijn gegaan onder Uw verbolgenheid, en wij onze jaren slijten als in een zucht. Onze levensjaren zijn er maar zeventig en zijn het er heel veel, tachtig, wat er zo trots aan leek, vergeefse moeite, want o zo snel is het afgesneden, vliegensvlug gaan we heen. Wie kent de kracht van Uw woede, Uw verbolgenheid die evenredig is aan het ontzag voor U. Leer ons zo onze dagen tellen, dat we wijze gedachten mogen verkrijgen.

Gebod om Gods liefde en bijstand.

Kom terug, Eeuwige, tot hoe lang nog! Heb medelijden met hen die U dienen. Geef ons in de nieuwe morgen overvloedig Uw liefde, zodat we zolang we leven kunnen juichen en blij zijn. Geef ons – zoveel dagen van – blijdschap, als dagen dat U ons liet lijden, als jaren dat we ongeluk zagen. Moge voor hen die U dienen Uw werk zichtbaar worden en voor hun kinderen Uw glorie. Moge de liefderijke hulp van mijn Heer, onze God, ons bijstaan; moge voor ons het werk van onze handen standhouden, ja, het werk van onze handen, bestendig dat.

Voor redding uit ongeluk voor hen die op Hem vertrouwen.

Psalm 91. Die in de schuilplaats van de Allerhoogste zijn zetel heeft, mag in de schaduw van de Almachtige verblijven. Ik zeg van de Eeuwige, mijn beschermer en mijn toevlucht, mijn God, waarop ik vertrouw, dat Hij het is die u redt van de strik van de vogelaar, van verderfelijke ziekte. Hij zal u met Zijn wieken bedekken, onder Zijn vleugels bent u beschut. Zijn trouw is een schild en een pantser. Weest niet bevreesd voor de verschrikking van de nacht, voor een snorrende pijn overdag, voor pest die in het donker voortsliuip, voor dodelijke ziekte die 's middags slachtoffers maakt. Al vallen er duizend aan uw linkerzij en tienduizend aan uw rechter, u zal het niet raken. Kijk slechts met eigen ogen en u ziet de vergelding aan de slechten. Omdat u de Eeuwige, mijn beschermer, de Allerhoogste, tot uw toevlucht hebt gemaakt, overkomt u geen ongeluk en komt geen ramp uw tent binnen. Want voor u geeft Hij Zijn engelen opdracht over u te waken op al uw wegen. Op handen zullen ze u dragen dat uw voet niet tegen een steen

יְמוּלֵל וְיִבֶשׁ : כִּי כָלֵינוּ בְּאִפְךָ . וּבְחַמְתְּךָ נִבְהַלְנוּ : שֶׁתֵּ
עֹנֵתֵינוּ לְגִגְדְּךָ . עַל־מְנוּ לְמֵאֹד פְּגִיעֶךָ : כִּי כָל יְמֵינוּ פָּנוּ
בְּעִבְרַתְךָ כָּלֵינוּ שְׁנֵינוּ כְּמִזְהָה : יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ כֶּהֱם
שִׁבְעִים שָׁנָה . וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה . וְרַחֲבֶם
עֲמַל וְאוֹן כִּי גַז חֵישׁ וְנִעְפָּה : מִי יוֹדֵעַ עֹז אִפְךָ . וּכְיִרְאֶתְךָ
עִבְרַתְךָ : לְמִנּוֹת יְמֵינוּ בֵּן הַיּוֹדֵעַ . וְנִבְא לְבָב חֲכָמָה :
שׁוֹבָה יי עַר מְתֵי וְהִנָּחֵם עַל עִבְרֶיךָ : שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְר
חֲסִדְךָ . וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ : שִׁמְחָנוּ בִּימֹת
עֲנִיתָנוּ . שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה : יִרְאָה אֶל עִבְרֶיךָ פְּעֵלְךָ
וְהִרְדֶּךָ עַל בְּנֵיהֶם : וְיִהִי גַעַם יי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יְרֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ . וּמַעֲשֵׂה יְרֵינוּ כּוֹנְנָה :

Psalm 91

יֵשֵׁב בְּסִתְרַ עֲלִיּוֹן . בְּצֵל שְׁרֵי יִתְלוֹנֵן : אִמַר לִי
מַחְסֵי וּמַצֹּדֹתַי . אֱלֹהֵי אֲבֹתַי : כִּי הוּא
יִצִּילְךָ מִפֶּחַ יְקוּשׁ . מִדְּבַר הַוּוֹת : בְּאֲבָרְתוֹ יִסֶּךְ לְךָ
וְתַחַת־כַּנְפָיו תִּחְסֶה צִנָּה וְסוּחָרְרָה אִמְתּוֹ : לֹא־רִתִּירָא
מִפֶּחַד לַיְלָה . מִחֵץ יְעוֹף יוֹמָם : מִדְּבַר בְּאִפֶּל יִהְלֶךְ
מִקָּטָב יִשׁוּר צְהָרִים : יִפֹּל מִצִּדְךָ אֶלְף וּרְבָבָה מִיְמִינְךָ .
אֵלֶיךָ לֹא יָגֵשׁ : רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאָה :
כִּי־אֲתָה יי מַחְסֵי עֲלִיּוֹן שְׁמֵרַת מְעוֹנְךָ : לֹא־תֵאָנֶה אֵלֶיךָ
רָעָה . וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ : כִּי מִלְאֲכָיו יִצְוֶה לְךָ
לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ : עַל כַּפַּיִם יִשְׂאוּנְךָ . פֶּן־תִּגַּף בְּאֲבָן

zal stoten. Over jonge leeuw en adder loopt u heen, vertrappt leeuwenwelp en ondiep.

God belooft vertrouwen.

Omdat op Mij hij zijn zinnen heeft gezet, verloor Ik hem – zegt God – bescherm Ik hem, omdat hij Mijn Naam liefde toedroeg. Als hij Mij roept geef Ik hem antwoord, met hem ben Ik in nood, Ik haal hem eruit en herstel hem in eer. Ik geef hem voldoening in een lang leven en Ik laat hem Mijn reddende hulp zien.

God in Zijn grootheid in natuur en historie.

Psalm 135. Halleloeja! – Verkondig Gods lof –.

Verkondigt de lof van de Naam van de Eeuwige, verkondigt Zijn lof, jullie die de Eeuwige dienen, die staan in het Huis van de Eeuwige in de voorhoven van het Huis van onze God. Halleloeja! Ja, goed is God, zingt bij instrumenten voor Zijn Naam, want dat is liefelijk. Ja'akov heeft God immers voor zich uitgekozen, Jisraël als Zijn bijzonder bezit! Want ervaren heb ik het, dat de Eeuwige groot is en onze Heer groter dan wat voor god ook. Alles wat Hij wil doet de Eeuwige in de hemel en op aarde, in de zeeën en in de ondergrondse waterstromen. Hij laat wolken optrekken van het einde van de aarde.

Bliksem maakt Hij bij regen, wind laat Hij komen van waar Hij die heeft opgeslagen. Hij, die de eerstgeborenen van Egypte dodelijk trof, mens zowel als dier, Hij zond waarschuwingstekens en wonderen, midden in Egypte, tegen Fara'o en al zijn onderdanen. Veel volken trof Hij, waarbij Hij machtige koningen doodde. Sichon, de koning van de Emorieten, 'Og, de koning van Basjan en alle koninkrijken van Kana'an. Hij gaf hun land als erfgoed, erfgoed voor Jisraël, Zijn volk. Eeuwige is Uw Naam voor altijd, Eeuwige Uw roepnaam van geslacht op geslacht. Want de Eeuwige zal Zijn volk recht verschaffen en over hen die Hem dienen, van besluit veranderen. De afgoden van de volken zijn van goud en zilver, werk van mensenhanden. Een mond hebben ze, maar ze spreken niet, ogen hebben ze, maar ze zien niet. Oren hebben ze, maar ze horen niet, evenmin is er adem in hun mond. Zoals zij zijn, worden ook hun makers, een ieder die in hen vertrouwen heeft. Huis van Jisraël, prijst de Eeuwige! Huis van Aharon, prijst de Eeuwige! Huis van Levie, prijst de Eeuwige! Jullie die ontzag voor de Eeuwige hebben, prijst de Eeuwige! Geprezen vanuit Tsion de Eeuwige, die zetelt in Jeroesjalajim, Halleloeja!

תפלת שחרית

רַגְלֶךָ : עַל־שָׁחַל וּפְתַן תִּרְדֹךְ תִּרְמַס כַּפִּיר וְתַנִּין : כִּי
 בִּי חֲשַׁק וְאִפְלִטָהּ אֲשַׁגְבְּהוּ כִּי־יִדַע שְׁמִי : יִקְרְאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ
 עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְדֶּהוּ : אֲדַךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ
 וְאִרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי : אֹרֶךְ יָמִים וְכוּ' .

Psalm 135

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם " : הַלְלוּ עַבְדֵי " יי
 שְׁעִמְדִים בְּבֵית " בְּחִצְרוֹת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ :
 הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב " זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נְעִים : כִּי יַעֲקֹב בָּחַר
 לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ : כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל " וְאֶדְוִינֵנוּ
 מִכָּל־אֱלֹהִים : כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ " עָשָׂה בַשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
 בַּיָּמִים וְכֹל תְּהֻמוֹת : מֵעֵלָה נִשְׁאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרִקִּים
 לְמָטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו : שֶׁהֵבָה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם
 מֵאֲרָם עַד בְּהֵמָה : שָׁלַח אוֹתוֹת וּמִפְתֵּיִם בְּתוֹכְכֵי מִצְרַיִם
 בְּפָרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו : שֶׁהֵבָה גִּזְוִים רַבִּים וְהָרַג מַלְכִים
 עֲצוּמִים : לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן וְלִכְלָל
 מַמְלָכוֹת כְּנָעַן : וְנָתַן אֶרֶצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ :
 " שִׁמְךָ לְעוֹלָם " זְכָרְךָ לְדוֹר וָדוֹר : כִּי יִדַּן " עִמּוֹ וְעַל
 עַבְדָּיו יִתְנַחֵם : עֲצַבֵי הַגִּזְוִים כָּסַף חֹהֵב מֵעֲשֵׂה יְרֵי אֲרָם :
 פָּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵיהֶם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ : אֲזַנֵּיהֶם לָהֶם
 וְלֹא יִאֲזִינוּ אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם : כְּמוֹהֶם יְהִי עֲשִׂיהֶם
 כֹּל אֲשֶׁר בְּטִחַ בָּהֶם : בַּיִת יִשְׂרָאֵל בְּרָכּוֹ אֶת־" בַּיִת אֶהְרֹן
 בְּרָכּוֹ אֶת־" : בַּיִת הַלְלוּ בְּרָכּוֹ אֶת־" יִרְאֵי " בְּרָכּוֹ אֶת־" :
 כְּרוּךְ " מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַיִם . הַלְלוּיָהּ :

HET GROTE LOFLIED.

Psalm 136.

Dankt de Eeuwige, want Hij is goed! Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Dankt de oppermachtige God, Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Dankt de oppermachtige Heer. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die de grote wonderen verricht, alleen!
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die met wijs inzicht de hemel gemaakt heeft.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die de aarde over het water heeft uitgespreid.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die de grote lichten heeft gemaakt.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 De zon met heerschappij overdag. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 De maan en de sterren om de nacht te beheersen.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die Egypte dodelijk trof in hun eerstgeborenen.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 En Jisrael uit hun midden wegvoerde. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Met sterke hand en uitgestrekte arm. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die de Rietzee in tweeën splitste. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Jisrael er doorheen voerde. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 En Fara'o en zijn leger in zee stortte. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die Zijn volk door de woestijn liet gaan.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die de voorname koningen versloeg.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 En machtige koningen doodde. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Sichon de koning van de Emorieten. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 En 'Og koning van Basjan. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die hun land als erfgoed gaf. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Erfgoed voor Jisrael, dat Hem dient. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die in onze vernedering aan ons gedacht heeft.
 Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 En ons bevrijdde van onze verdrukkers. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Hem, die alle mensen voedsel geeft. Ja, Zijn liefde is voor altijd.
 Dankt God in de hemel! Ja, Zijn liefde is voor altijd.

הודו לַיְי בְּיָטוּב
 הודו לַאלֹהֵי הָאֱלֹהִים
 הודו לְאֲדֹנֵי הָאָרְצִים
 לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדֹלוֹת לְבָדָו
 לַעֲשֵׂה הַשְּׁמַיִם בְּתִכּוּנָה
 לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם
 לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים
 אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם
 אֶת־הַיָּרֵחַ וְכּוֹכְבֵי לְמַמְשָׁלוֹת בַּלַּיְלָה
 לְמַכּוּהַ מִצְרַיִם בְּבִכּוּרֵיהֶם
 וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם
 בְּיַד חֹזֶקָה וּבְזִרְוֹעַ גְּטוּיָה
 לְגִזֹר יַם סוּף לְגִזְרֵים
 וַהֲעֵבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכּוֹ
 וַיַּנְעֵר פְּרַעֲהַ וַחִילוּ בַיָּם סוּף
 לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמַּדְבָּר
 לְמַכּוּהַ מְלָכִים גְּדֹלִים
 וַיַּהַרְגַּ מְלָכִים אֲדִירִים
 לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
 וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
 וַנָּתַן אֶרֶצָם לְנַחֲלָה
 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
 שֶׁשָּׂפַלְנוּ וְכִבְדֵנוּ
 וַיַּפְרְקֵנוּ מִצְרֵינוּ
 נָתַן לָהֶם לְכֹל בָּשָׂר
 הודו לַיָּל הַשְּׁמַיִם

Dank voor de rechtvaardige en liefdevolle leiding.

Psalm 33. Jubelt, braven, voor de Eeuwige, de oprechten past het een loflied te zingen. Dankt de Eeuwige bij de harp, zingt voor Hem bij de tiensnarige luit. Zingt voor Hem een lied, een nieuw lied, laat het mooi klinken onder bazuingeschal. Want oprecht is het woord van de Eeuwige en al wat Hij doet betrouwbaar. Hij houdt van rechtvaardigheid en recht, vol liefde van de Eeuwige is de aarde. Door het woord van de Eeuwige werd de hemel gemaakt en door een ademtocht van Zijn mond alles wat erbij hoort. Hij brengt het water van de zee als op een stapel bijeen en geeft in voorraadkamers de diepe watermassa's plaats. Laat heel de aarde ontzag hebben voor de Eeuwige en laat alle wereldbewoners voor Hem huiveren. Want Hij sprak en het was, Hij gaf een bevel en het bestond. De Eeuwige doet teniet wat de volken beramen, Hij verijdelt wat natïen van plan zijn. Wat de Eeuwige beraamt staat voor altijd vast, de plannen die van Hem uitgaan gelden voor ieder geslacht. Gelukkig het volk waarvan de Eeuwige de God is, de volksgroep die Hij voor zich als bezit gekozen heeft. Uit de hemel kijkt de Eeuwige, ziet Hij alle mensenkinderen. Vanuit Zijn vaste zetel let Hij scherp op alle aardbewoners.

Hij geeft vorm aan de diepste gedachten van hen allen tezamen, Hij begrijpt al hun handelingen. Geen koning wordt door een machtig leger geholpen, Geen held door grote kracht gered. Onbetrouwbaar is het paard voor overwinning, ook met zijn grote kracht kan het niet redden. Zie, het oog van de Eeuwige is gericht op hen die ontzag voor Hem hebben, die hopen op Zijn liefde. Om hun leven te redden van de dood en hen bij hongersnood in leven te houden. Ons zielsverlangen gaat uit naar de Eeuwige, onze hulp en onze bescherming is Hij. Ja, met Hem zullen we van harte blij zijn, want in Zijn heilige Naam hebben we vertrouwen. Moge Uw liefde, Eeuwige, over ons zijn, in dezelfde mate als de hoop die wij op U vestigen.

Loflied op de Sjabbat van de schepping.

Psalm 92. Een psalm, een lied voor de Sjabbat-dag. Goed is het de Eeuwige te danken, te musiceren ter ere van Uw Naam, Allerhoogste. Om 's morgens Uw liefde te verkondigen en iedere avond Uw trouw bij tiensnarig instrument en bij luit, bij mijmerend getokkel op de harp. Want blij hebt U me gemaakt door Uw werken, om wat Uw hand tot stand bracht juich ik. Hoe groot zijn Uw daden, Eeuwige, buitengewoon

Psalm 33

רָנְנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ לְיִשְׂרָאֵל נְאוּהַ תְּהַלְלֵהּ: הוֹדוּ לַיְיָ
בְּכִנּוֹר בְּנֶבֶל עֲשׂוּר וְזָמְרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ.
הִיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרְעוּעָה: כִּי־יִשָּׂר דְּבַר יְיָ: וְכָל מַעֲשָׂוָהוּ
בְּאִמוּנָה: אֱהִיב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מִלְּאֵה הָאָרֶץ:
בְּדַבָּר יְיָ שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ: וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם: כַּגֶּם כַּנֶּדֶר
מִי הַיָּם: נָתַן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ מִי כָל הָאָרֶץ.
מִמֶּנּוּ יִגְדְּרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי: הוּא
צִוָּה וַיַּעֲמֵד: יְיָ הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם: הִנְיֵא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים:
עֲצַת יְיָ לַעֲוֹלָם תַּעֲמֵד: מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדָר וָדָר: אֲשֶׁר־
הִגִּיד אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו: הָעַם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשְׁמַיִם
הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמֶּכּוֹן שְׁבַתוֹ הַשְׁגִּיחַ
אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הִיצֵר יַחַד לֶבָם: הִמְכִּין אֶל כָּל
מַעֲשֵׂיהֶם: אִין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרִבְחֵי־חַיִל: גְּבוּר לֹא יִנְצֵל
בְּרִבְכָּח: שָׁקַר הַסּוֹם לַתְּשׁוּעָה: וּבִרְב חִילוֹ לֹא יִמְלֹט:
הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יִרְאִיו: לְמִי־חַלִּים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מַמּוֹת
נַפְשָׁם: וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעַב: נַפְשָׁנוּ חֲבַתָּה לַיְיָ: עֲזָרְנוּ
וּמִגִּנְנוּ הוּא: כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לִבְנוֹ: כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ:
יְהִי חֶסֶדְךָ יְיָ עָלֵינוּ: בְּאֲשֶׁר יַחַלְנוּ לָךְ:

Psalm 92

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשְּׁבֵת: טוֹב לְהַדוֹרֹת לַיְיָ: וּלְזָמֵר
לְשִׁמְךָ עָלֵינוּ: לְהַגִּיד בְּבִקְר חֶסֶדְךָ וְאִמוּנֹתֶיךָ
בְּלִילוֹת: עָלֵי עֲשׂוּר וְעָלֵי נֶבֶל: עָלֵי הַגִּיּוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי
שִׂמְחַתְּנִי יְיָ בְּפַעֲלֶךָ: בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מִהַגְדְּלוֹ
מַעֲשֵׂיךָ יְיָ מְאֹד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בְּעַד לֹא יִדַּע:

diep zijn Uw gedachten. Een redeloos mens kan het niet vatten en een dwaas heeft er geen begrip van als slechten opschieten als gras en als allen die het kwade doen een bloeitijd beleven, hetgeen tot hun verdelging leidt voor de eeuwigheid.

Vergelding voor het kwaad.

Maar U bent verheven, Eeuwige, tot in eeuwigheid! Want zie, Uw vijanden, Eeuwige, want zie, Uw vijanden worden vernietigd. Allen die het kwade doen – ze worden uiteengeslagen. U hebt mijn kracht vergroot, als de horens van de buffel, met verse olie ben ik overgoten. Mijn oog ziet wat gebeurt met hen die op me loeren. Wat kwaadwilligen die tegen mij opstaan overkomt, horen mijn oren.

Hulp van en vertrouwen in God.

De rechtvaardige bloeit als een palmboom, als een ceder in de Libanon groeit hij hoog op. Geplant in het Huis van de Eeuwige, bloeien zij in de voorhoven van onze God, gedijen zij nog in hoge ouderdom, blijven zij vol levenssap en fris om te verkondigen dat de Eeuwige, mijn rotsvast steun rechtvaardig is; bij Hem is geen onrecht.

Erkenning van Gods heerschappij over heel de wereld.

Psalm 93. De Eeuwige regeert!

Met majesteit heeft Hij zich bekleed, bekleed heeft zich de Eeuwige, met macht zich omgord; zo staat de wereld onwankelbaar vast. Gevestigd is Uw troon van oudsher, vanaf de oertijd bent U er.

Stromen hebben, o Eeuwige, stromen hebben hun ruisen versterkt, stromen zullen hun geraas steeds sterker laten worden. Maar machtiger dan het geluid van de watermassa's, de brekers van de zee, is de Eeuwige in Zijn hoogheid. Uw getuigenissen zijn zeer betrouwbaar, Uw Huis komt – de naam – Heiligdom toe tot in lengte van dagen.

Op werkdagen is hier het vervolg van pag. 21.

Wederom een selectie van bijbelverzen over Gods grootheid, eeuwigheid en wereldleiding, die naar inhoud en vorm een zekere gelijkenis hebben.

Moge de glorie van de Eeuwige er altijd zijn, moge de Eeuwige vreugde scheppen in zijn werken [*Ps. 104, 31*]. Laat de Naam van de Eeuwige geprezen zijn van nu tot in eeuwigheid. Vanwaar de zon opgaat tot waar ze ondergaat wordt de Naam van de Eeuwige geprezen. Hoogverheven boven alle volken is de Eeuwige, boven de hemel reikt

וְכַסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת : בְּפֶרֶחַ רִשְׁעִים כְּמִוְעֵשֶׁב
וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּעָלֵי אֱוֹן לְהִשְׁמָדָם עֲדֵי עַד : וְאִתָּה מְרוֹם
לְעוֹלָם : כִּי הִנֵּה אֵיבֹיךָ : כִּי הִנֵּה אֵיבֹיךָ יֹאבְדוּ :
יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעָלֵי אֱוֹן : וְתִרְם כְּרֹאִים קִרְנֵי בִלְתֵי בְשָׁמֶן
רַעֲנָן : וְתַבַּט עֵינַי בְּשׁוּרֵי בְקָמִים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה
אֲזֵנַי : צְדִיק כְּתָמָר יִפְרַח כְּאֲרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגֶּה : שְׁתוּלִים
בְּבֵית יי בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ : עוֹד יִנּוּבֹן בְּשִׁיבָה
רִשְׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ : לְהַגִּיד כִּי יִשְׂרָאֵל צוּרֵי וְלֹא
עוֹלָתָהּ בּוֹ :

Psalm 93

יי מֶלֶךְ גִּאוֹת לְבִשׁ : לְבִשׁ יי עֹז הַתְּאֹדָר : אֵף תִּכּוֹן תִּבְל
בַּל תִּמְוֹט : נָכוֹן כְּסֵאֶךָ מֵאֵז : מֵעוֹלָם אִתָּה : נִשְׂאוּ
נְהַרְוֹת יי : נִשְׂאוּ נְהַרְוֹת קוֹלָם : יִשְׂאוּ נְהַרְוֹת דְּבָרִים :
מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁפְּרֵי יָם : אֲדִיר בְּמְרוֹם יי :
עֲדִיתִךָ נֶאֱמְנֵנוּ מֵאֵד לְבֵיתֶךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ יי : לְאָרֶץ יָמִים :

Vervolg van het dagelijks gebed

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו : יְהִי שֵׁם יי מְבֹרָךְ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמְּזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ :
מִהַלֵּל שֵׁם יי : רָם עַל כָּל-גּוֹיִם יי : עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ :

Zijn glorie [Ps. 113, 2-4]. Eeuwige, Uw Naam is voor altijd, Eeuwige is Uw roepnaam van geslacht tot geslacht [Ps. 135, 13]. De Eeuwige, in de hemel vestigde Hij Zijn troon, Zijn koningschap heerst over alles [Ps. 103, 19]. Laat de hemel zich verheugen, de aarde juichen en laat de volken zeggen: De Eeuwige zal Koning zijn. De Eeuwige is Koning, de Eeuwige was Koning, de Eeuwige zal voor altijd Koning zijn! [I. Kron. 16, 31]. De Eeuwige is Koning, eeuwig en altijd; volken zijn verdwenen uit Zijn land [Ps. 10, 16]. De Eeuwige doet teniet wat de volken beramen, Hij verijdelt wat natiën van plan zijn [Ps. 33, 1]. Veel mogen de plannen zijn bij het beleid van de mens, maar wat de Eeuwige beraamt, dat staat vast [Spr. 19, 21]. De plannen van Zijn beleid gelden voor ieder geslacht [Ps. 33, 11]. Ja, Hij sprak en het was, Hij gebod en het bestond [Ps. 33, 9]. Want Hij liet Zijn keuze op Tsion vallen, verlangde ernaar als woonplaats voor Zichzelf [Ps. 132, 13]. Ja'akov heeft God immers voor Zichzelf uitgekozen, Jisrael als Zijn bijzonder bezit [Ps. 135, 4]. Want de Eeuwige zal Zijn volk niet opgeven, Zijn erfelijk bezit niet in de steek laten [Ps. 94, 14]. Barmhartig, vergevengszind als Hij is, gaat Hij niet tot vernietiging over; maar brengt vaak Zijn woede tot bedaren en laat Zijn verbolgenheid niet tot het uiterste komen [Ps. 78, 38]. Eeuwige help toch, Koning antwoord ons nu wij roepen [Ps. 20, 10].

Inleiding tot de laatste zes psalmen, die hier volgen; ze vormen een slotapothecose van het psalmenboek-Tehilliem.

Gelukkig die in Uw Huis verblijvend, steeds weer Uw lof verkondigen [Ps. 84, 5]. Gelukkig het volk dat het gaat zoals dit, gelukkig het volk, waarvan de Eeuwige de God is [Ps. 144, 15].

Gods Majesteit en eindeloze goedheid.

Psalm 145. Een lofzang van David.

God, Koning, als hoogste wil ik U erkennen, Uw Naam prijzen, eeuwig en altijd. Iedere dag wil ik U prijzen, de lof van Uw Naam verkondigen, eeuwig en altijd. Groot is de Eeuwige en met lof uitbundig bezongen, Zijn grootheid is ondoorgrondelijk. Opvolgende geslachten brengen

׃ שִׁמְךָ לְעוֹלָם ׃ וְכִרְךָ לְדָר וָדָר ׃ ׃ בְּשָׁמַיִם הַכִּיָּן כְּטָאוּ ׃
 וּמַלְכוּתוֹ כָּפַל מִשְׁלָה׃ יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ
 וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם ׃ מֶלֶךְ׃ ׃ מֶלֶךְ׃ ׃ מֶלֶךְ׃ ׃ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם
 וָעַד׃ ׃ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעַד׃ אֲבָרוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ׃ ׃
 הַפִּיר עֵצַת גוֹיִם׃ הִנְיֵא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃ רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת
 בְּלִב־אִישׁ וְעֵצַת ׃ הִיא תִקּוּם׃ עֵצַת ׃ לְעוֹלָם תִּעֲמַד׃
 מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ לְדָר וָדָר׃ כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה
 וַיַּעֲמַד׃ כִּי בָחַר ׃ בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֵׁב לוֹ׃ כִּי יַעֲקֹב
 בָּחַר לוֹ יְהוָה׃ יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ׃ כִּי לֹא יִטַּשׁ ׃ עַמּוֹ׃
 וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב׃ וְהוּא רַחוּם׃ יִכַּפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית
 וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא יַעֲרִיב כָּל חַמְתּוֹ׃ ׃ הוֹשִׁיעָה
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנִי בַיּוֹם הַקָּרָאֲנִי׃

אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בֵיתְךָ׃ עוֹד יְהַלְלוּךָ פִּלְהַ׃ אֲשֶׁרִי הָעַם
 שָׁכְנָה לוֹ׃ אֲשֶׁרִי הָעַם שֵׁנִי אֱלֹהִיו׃

Psalm 145

תְּהַלֵּה לְדָוִד׃ אֲרוּמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעַד׃ בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכָךָ׃ וְאַהֲלֵלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעַד׃
 גְּדוֹל ׃ וּמְהַלָּל מְאֹד׃ וְלִגְדָלְתוֹ אֵין חֶקֶר׃ הַדוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח

hulde aan Uw werken, van Uw machtige daden verhalen zij. De heerlijke pracht van Uw Majesteit en de verhalen van Uw wonderen wil ik bespreken. Van Uw ontzagwekkende macht spreken zij, Uw grootheid wil ik verkondigen. De faam van Uw overgrote goedheid verbreidt men en Uw rechtvaardigheid bejubelt men. Genadig en barmhartig is de Eeuwige, eindeloos geduldig en van grote liefde. Goed is de Eeuwige voor allen, Zijn barmhartigheid strekt zich uit over al Zijn werken. U, Eeuwige, danken al Uw schepselen en al Uw getrouwen prijzen U. Over Uw koninklijke Majesteit spreken zij en zij verkondigen Uw almacht, om de mensenkinderen Zijn machtige daden bekend te maken en de pracht van Zijn koninklijke Majesteit. Uw koningschap is een koningschap van alle eeuwigheid, Uw heerschappij is van alle geslachten. De Eeuwige steunt allen die vallen en richt op allen die gebukt gaan. Aller ogen zien hoopvol naar U op en U geeft ze eten op de juiste tijd, U opent Uw hand en stelt al wat leeft tevreden. Rechtvaardig is de Eeuwige in al Zijn wegen en liefderijk in al Zijn daden. Dichtbij is de Eeuwige voor allen die Hem aanroepen, voor allen die Hem in waarheid aanroepen. De wens van hen die ontzag voor Hem hebben, vervult Hij, hun smeken verhoort Hij en Hij helpt hen. De Eeuwige waakt over allen die van Hem houden en allen die het slechte doen vernietigt Hij. Een lofzang op de Eeuwige brengt mijn mond tot uiting en al wat leeft prijst Zijn heilige Naam, voor altijd.

En wij, wij prijzen God, van nu tot in eeuwigheid. Halleloeja!
[Ps. 115, 18].

Psalm 146. Halleloeja!

Zing een loflied voor de Eeuwige, mijn ziel! De lof van de Eeuwige wil ik bij mijn leven verkondigen. Bij instrument wil ik zingen voor mijn God, zolang is besta. Vertrouwt niet op vorsten, op een menskind dat voor zichzelf geen hulp heeft. Gaat zijn levensgeest heen, dan keert hij naar zijn aarde weer; diezelfde dag zijn zijn voornemens verdwenen. Gelukkig wie hulp zoekt bij de God van Ja'akov; wie zijn hoop vestigt op de Eeuwige, zijn God, de maker van hemel en aarde, de zee en al wat ze bevatten; die trouw blijft voor altijd, die verdrukten recht verschaft, die de hongerigen brood geeft. De Eeuwige, die gevangenen vrij maakt, de Eeuwige, die blinden de ogen opent, de Eeuwige, die gebukten opricht, de Eeuwige, die rechtvaardigen liefde toedraagt, de Eeuwige,

מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הַזֶּדֶק וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֹזוֹ נִזְרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ: וּגְדֻלַּתְךָ אִסְפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבָךָ יִבְעִי: וְצַדִּיקְתָּךְ יִדְבַּר: חַנוּן וְרַחוּם יְיָ אֱלֹהֵי אֲפִים וּגְדֻלַּת־חֶסֶד: טוֹב יְיָ לְכָל: וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדֶה יְיָ כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחַסִּידֶיךָ יִבְרַכְוֶכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ: וּגְבוּרָתְךָ יִדְבַּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ: וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים: וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדָר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינַי כָּל־אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ: וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ: וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דַּרְכָּיו: וְחַסִּיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו: לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רִצּוֹן־רִאֲיוֹ יַעֲשֶׂה: וְאֵת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֲהָבָיו: וְאֵת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יִדְבַר פִּי: וַיִּבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ: לְעוֹלָם וָעֶד:

וַיִּנְחַנּוּ גְבוּרָתְךָ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: הַלְלוּיָהּ:

Psalm 146

הַלְלוּיָהּ: הַלְלוּ נַפְשֵׁי אֱתֵי: אֶהְלֵלָה יְיָ בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי: אֵל הַתְּבַטְחוּ בְּגִדִּיבִים: בְּכֵן־אָדָם שָׂאִין לוֹ תְשׁוּעָה: תִּצַּא רוּחוֹ יִשָּׁב לְאֲדָמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אֲכַדּוּ עֲשֵׂה־נִתְיוֹ: אֲשֶׁר־יִשְׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֹזוֹ שִׁבְרוּ עָלָיו אֱלֹהָיו: עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הֵימָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּם: הַשְׁמֵר אֵמֶת לְעוֹלָם: עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֹשׂוֹקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרַעֲבִים: מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פִקַּח עוֹרִים: יְיָ זִקֵף כְּפוּפִים: יְיָ אֲהַב צַדִּיקִים: יְיָ

die vreemdelingen beschermt, die wees en weduwe staande houdt, die de weg van de slechten ombuigt. De Eeuwige regeert voor altijd, Uw God, Tsjon, van geslacht op geslacht. Halleloeja!

Psalm 147. Halleloeja!

Ja, het is goed onze God te bezingen, want liefelijk is het; een loflied past. De opbouwer van Jeroesjalajim is de Eeuwige, Hij verzamelt de verstrooiden van Jisrael. Hij is de geneesheer voor wie het hart gebroken is, Hij verbindt hun wonde plekken. Hij bepaalt het aantal sterren, elk ervan geeft Hij een naam. Groot is onze Heer, machtig sterk, onbegrensd Zijn begripen. Deemoedigen richt de Eeuwige op, slechten vernedert Hij tot aan de grond. Heft een beurtzang aan voor de Eeuwige, als dank; zingt bij de harp voor onze God, die de hemel met wolken bedekt, die voor de aarde de regen bereidt, die bergen gras laat voortbrengen, die de dieren voedsel geeft, jonge raven, waar ze om roepen. Niet in de kracht van het strijdros heeft Hij lust, noch zijn de gespierde benen van de krijgsman Hem lief. Lief zijn de Eeuwige, die ontzag voor Hem hebben, die vertrouwen op Zijn liefde. Roem, Jeroesjalajim, de Eeuwige, zing een loflied voor Uw God, Tsjon. Want Hij versterkt de grendels van uw poorten, zegent uw kinderen daarbinnen. Hij maakt uw gebied een vredesoord, met de allerbeste tarwe verzadigt Hij u. Zendt Hij Zijn opdracht naar de aarde, dan roept zich met haast Zijn bevel. Hij is het die de sneeuw laat vallen als wolvlokken, rijp als as uitstrooit. Hij werpt zijn ijs neer als brokken. Wie is tegen Zijn koude bestand! Zendt Hij Zijn bevel, dan laat Hij ze smelten. Laat Hij Zijn wind waaien, dan stroomt het water. Zo gaan ook Zijn bevelen naar Ja'akov, Zijn wetten en rechtsvoorschriften naar Jisrael. Hij deed zoiets voor geen enkel volk en rechtsvoorschriften... die kennen ze niet. Halleloeja!

Psalm 148. Halleloeja!

Zingt voor de Eeuwige een loflied vanuit de hemel, zingt een loflied voor Hem in de hoge regionen. Zingt een loflied voor Hem, al Zijn engelen, zingt een loflied voor Hem, heel Zijn legermacht. Zingt een loflied voor Hem, zon en maan, zingt een loflied voor Hem, alle lichtende sterren. Zingt een loflied voor Hem, hemel, tot de uiterste grenzen, en het water dat boven de hemel is. Laten zij in lofliederen bezingen de Naam van de

שֶׁמֶר אֶת־גְּרָמִים יָתוּם וְאֶלְמָנָה יַעֲזֹרֵר • וְדַרְךְ רַשָּׁעִים יַעֲשֶׂת : יְמִלֶּךְ יי לְעוֹלָם • אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר • הַלְלוּיָהּ :

Psalm 147

הַלְלוּיָהּ • כִּי טוֹב זְמַרָה אֱלֹהֵינוּ • כִּי־נַעֲמִים נִאֻוָּה תְהִלָּה :
בְּנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי • נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס : הַרְוֵא
לְשִׁבּוּרֵי לֵב • וּמַחֲבֹשׁ לְעַצְבוֹתָם : מוֹנֵה מַסְפֵּר לְכוֹכְבִים •
לְכֹלֶם שְׁמוֹת יִקְרָא : גְּדוֹל אַרְזֵינוּ וְרַב כַּח לְתַבּוּנָתוֹ •
אִין מַסְפֵּר : מְעוֹדֵר עֲנוּיִם יי • מַשְׁפִּיל רַשָּׁעִים עֲרֵי־
אָרֶץ : עֲנֹ לִי בְתוֹרָה • זְמַרוּ לְאֱלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר : הַמְכַסֶּה
שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמְכִּין לְאָרֶץ מַטֵּר הַמְצַמֵּחַ הָרִים חֲצִיר :
גוֹתֵן לְבַהֲמָה לַחֲמָה • לְבָנֵי עֵרֶב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ : לֹא
בְגַבִּירַת הַסּוּם יַחֲפֹץ • לֹא־בְשׁוּקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה : רוּצֶה יי
אֶת־יְרֵאָיו אֶת־הַמִּיַחֲלִים לַחֲסֹדוֹ : שִׁבְחֵי יְרוּשָׁלַיִם אֶת־יי •
הַלְלֵי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן : כִּי־חֲזַק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ • בְּרַךְ בְּנֵיךָ
בְּקִרְבֶּךָ : הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שָׁלוֹם • חֶלֶב חַטִּיִּים יִשְׁבִּיעֶךָ :
הַשְׁלַח אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ : הַנְּתֵן שֶׁלֶג
בְּצִמֹר • בְּפֹר בְּאֶפֶר יִפּוֹר : מַשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כַפְתִּים •
לִפְנֵי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֹד : יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמְסַם • יֵשֶׁב רוּחוֹ
יִזְלוּ מַיִם : מַגִּיד דְּבָרוֹ לִיעֶקֶב • חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל :
לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי • וּמִשְׁפָּטִים בְּלִי־דַעוּם • הַלְלוּיָהּ :

Psalm 148

הַלְלוּיָהּ • הַלְלוּ אֶת־יי מִן־הַשָּׁמַיִם • הַלְלוּוְהוּ בְּמַרוֹמִים :
הַלְלוּוְהוּ כָּל מַלְאָכָיו הַלְלוּוְהוּ כָּל־צְבָאוֹ : הַלְלוּוְהוּ
שֶׁמֶשׁ וַיְרַח הַלְלוּוְהוּ כָּל־כוֹכְבֵי אוֹר : הַלְלוּוְהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם

Eeuwige, want Hij gaf het bevel dat ze werden geschapen. Hij bepaalde hun plaats voor alle eeuwigheid, een wet stelde Hij vast die niet te overtreden is. Zingt een loflied voor de Eeuwige vanaf de aarde, grote dieren in het water en alle diepe waterbronnen. Vuur en hagel, sneeuw en nevel, stormwind, uitvoerders van Zijn bevel. Bergen en alle heuvels, vruchtbomen en alle cederen. In het wild levende dieren en al het vee, kruipende dieren en vliegende vogels. Koningen van de aarde en alle volken, vorsten en alle rechters op aarde. Jongens en meisjes, ouderen en jongeren, bezingt in lofliederen de Naam van de Eeuwige, want alleen Zijn Naam is hoogverheven, Zijn Majesteit, boven aarde en hemel. Hij verhoogt de kracht, die van Zijn volk uitgaat, tot lof voor al Zijn getrouwen, voor de kinderen van Jisrael, het volk Hem nabij. Halleloeja!

Psalm 149. Halleloeja!

Zingt voor de Eeuwige een nieuw lied, een lofzang voor Hem in de gemeenschap van Zijn getrouwen. Laat Jisrael zich verheugen over Zijn maker, laat Tsions kinderen jubelend blij zijn met hun Koning. Laten zo Zijn Naam lof toezingen in reidans, bij tamboerijn en harp voor Hem musiceren. Want gaarne is de Eeuwige Zijn volk ter wille, die gebukt gaan bekroont Hij door hulp te geven. Die Hem trouw zijn juichen in volle eerbied, jubelen als ze tot rust zijn gekomen.* Het hoogverheven van God stijgt in een lied op uit hun keel, met een tweesnijdend zwaard in hun hand, om vergelding te brengen over de volken, straf over de naties. Om hun koningen in boeien te slaan, hun aanzienlijken in kettingen van ijzer. Om aan hen te voltrekken het geschreven vonnis, dat is de roem voor al Zijn getrouwen. Halleloeja!

Psalm 150. Halleloeja!

Zingt God een loflied in Zijn heiligdom, zingt Hem een loflied in Zijn machtig uitgespannen hemel. Zingt Hem een loflied voor Zijn grootse daden, zingt Hem een loflied passend voor Zijn ontzagelijke grootheid. Zingt Hem een loflied bij het blazen op de bazuin, zingt Hem een loflied bij luit en harp. Zingt Hem een loflied bij pauk en bij feestdans, zingt Hem een loflied bij snarenspeel en fluit. Zingt Hem een loflied bij klinkende cimbalen, zingt Hem een loflied bij kletterende bekkens. Laat alles wat adem heeft God lofliederen zingen! Halleloeja!

* letterlijk: op de plaats waar ze liggen.

וְהַיְמִים אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם : יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יי כִּי הוּא צִוָּה וּנְבָרָאוּ : וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם חֻק־גִּתָן וְלֹא יַעֲבוֹר : הַלְלוּ אֶת־יי מִן הָאָרֶץ • תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת : אִישׁ וּבָרָד שֶׁלֵּג וְקִיטּוֹר רוּחַ סַעֲרָה עֹשֶׂה דְבָרוֹ : הַהָרִים וְכָל־גִּבְעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים : הַחֲזִיה וְכָל־בְּהֵמָה • רִמְשׁ וְצַפּוֹר כְּנָף : מַלְכֵי־אֲרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים • שָׁרִים וְכָל שִׁפְטֵי אֲרֶץ : בַּחֲרִים וְגַם בַּתּוֹלוֹת • זִקְנִים עִם נְעָרִים : יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יי • כִּי נִשְׁבַּב שָׁמוֹ לְבָדוֹ • הוֹדוּ עַל אֲרֶץ וְשָׁמַיִם : וַיִּרַם קַרְן לְעַמּוֹ • תְּהַלֵּה לְכָל חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבוֹ • הַלְלוּיָהּ :

Psalm 149

הַלְלוּיָהּ • שִׁירוּ לִי שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלְתּוּ בְּקַהֲל חֲסִידִים : יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹי בְנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָם : יְהַלְלוּ שָׁמוֹ בְּמַחּוֹל בַּתֶּף וּכְנֹר וְזָמְרוּ לוֹ : כִּי רוּצָה יי בְּעַמּוֹ יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה : יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם : רוּמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם וְחָרַב פִּיפּוּת בִּידָם : לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם תּוֹכַחוֹת בְּלְאֻמִּים : לְאִסֹּר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים וּנְכַפְרֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹל : לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט פְּתוּב הַדָּר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו • הַלְלוּיָהּ :

Psalm 150

הַלְלוּיָהּ • הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ • הַלְלוּהוּ בְּרִקְעַ עֻזוֹ : הַלְלוּהוּ בְּגַבְרֹתָיו • הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ : הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר • הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּכְנֹר : הַלְלוּהוּ בְּרֶנֶף וּמַחּוֹל • הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעַנְבִּי : הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שִׁמְעַ • הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יָהּ • הַלְלוּיָהּ : כִּי־תִיָּה :

Geprezen de Eeuwige voor altijd. Amen, Amen! [Ps. 89, 53].

Geprezen vanuit Tsjion, Eeuwige die zetelt in Jeroesjalajim, Halleloeja [Ps. 135, 21]. Geprezen, Eeuwige, God, de God van Jisrael, die wonderen verricht, Hij alleen [Ps. 72, 18]. Geprezen Zijn majestueuze Naam voor altijd en moge Zijn Majesteit heel de aarde vullen. Amen en Amen! [Ps. 72, 19].

Het volgende wordt staande gezegd tot: U bent het Eeuwige, God...

I. Kron. 29, 10-13. David prees de Eeuwige in aanwezigheid van heel het volk, zo zei David het: 'Geprezen, U, Eeuwige, de God van onze vader Jisrael, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Bij U is de grootheid, de macht, de roem, de overwinning en de hulde, gelijk alles wat in de hemel en op aarde is. Bij U is het koningschap, U bent hoog boven allen verheven. Rijkdom en eer komen van U, U regeert over alles. In Uw hand ligt kracht en macht, in Uw hand ligt het, een ieder groot en sterk te maken. Daarom, God, danken we U en zingen lofliederen op Uw roemrijke Naam!'

Nech. 9, 6-11. U bent het, U alleen. U, Uzelf, hebt de hemel gemaakt, zover die reikt met alle hemellichamen, de aarde met al wat erop is, de zeeën met al wat erin is. U houdt ze allen in leven en al wat in de hemel is werpt zich aanbeddend voor U neer. U bent het Eeuwige, God, die op Awram Uw keuze bepaalde, hem uit Oer-Kasdiem liet gaan en zijn naam veranderde in: Awraham. U bevond zijn gevoelens tegenover U als trouw.

En* met hem sloot U het verbond, om het land van de Kana'aniet, de Chittiet, de Emoriet, de Periziet, de Jewoesiet en de Girgasjiet aan zijn nakomelingen te geven en U deed Uw woord gestand, want U bent rechtvaardig. U zag de ellende van onze voorouders in Egypte, hun noodkreet aan de Rietzee hoorde U.

U gaf waarschuwend tekenen en deed wonderen tegen Fara'o, al zijn onderdanen en heel het volk van zijn land, want U wist dat ze in boos opzet tegen hen hadden gehandeld en U maakte zich een Naam, zoals die heden ten dage nog is. De zee spleet U voor hen, zodat ze midden in de zee, op het droge er doorheen konden gaan en hun achtervolgers wierp U in de diepe kolken, als een steen in woest water.

* Op de dag dat er een besnijdenis is zeggen de mohél (besnijder) en de sandék (degene die het kind vasthoudt) het volgende om beurten.

ברוך יי לעולם אמן ואמן : ברוך יי מציון שכן ירושלים
הללויה : ברוך יי אלהים אלהי ישראל עשה
נפלאות לבדו : וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו
את כל הארץ אמן ואמן :

אתה הוא יי האלהים
Het volgende wordt staande gezegd tot
ויברך דויד את יי לעיני כל הקהל ויאמר דויד ברוך
אתה יי אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם :
לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודר : כי
כל בשמים ובארץ : לך יי הממלכה : והמתנשא לכל
לראש : והעשר והכבוד מלפניך : ואתה מושל בכל
וביך פת וגבורה : וביך לגדל ולחזק לכל : ועתה
אלהינו מודים אנהנו לך : ומהללים לשם תפארתך :
אתה הוא יי לברך את עשית את השמים : שמי
השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה : הימים וכל
אשר בהם : ואתה מחיה את כלם : וצבא השמים לך
משתחוים : אתה הוא יי האלהים : אשר בחרת באברהם
והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם : ומצאת
את לבבו נאמן לפניך :

Op de dag van een besnijdenis beurtelings door mohél (m) en sandék (s).

(m) וברכות עמו הברית לתת את ארץ הפנעני (s) החתי
האמרי והפרזי והיבוס והגרנשי לתת לזרעו
(m) ותקם את דבריך כי צדיק אתה (s) ותרא את עני
אבותינו במצרים ואת זעקתם שמעת על ים סוף

Exod. 14, 30–31. Op die dag redde de Eeuwige Jisrael uit de macht van Egypte en zag Jisrael de Egyptenaren dood op het strand van de zee. Toen Jisrael de geweldige macht zag die de Eeuwige tegen Egypte tentoongespreid had, kreeg het volk een diep ontzag voor de Eeuwige en het vertrouwde op de Eeuwige en op Zijn dienaar Mosjé.

Exod. 15, 1–18. Toen zong Mosjé met de Kinderen van Jisrael dit lied voor de Eeuwige; zo zongen zij:

'Zingen wil ik voor de Eeuwige, want Hij is hoogverheven,

'paard en ruiters stortte Hij in zee.

'Mijn macht en kracht is God. Hij kwam mij te hulp.

'Dit is mijn God die ik in schoonheid wil dienen,

'de God van mijn vader die ik hoog wil verheffen.

'De Eeuwige is een krijgsheld, Eeuwige is Zijn Naam.

'Fara'o's wagens en krijgsmacht wierp Hij in zee,

'de keur zijner bevelhebbers werden in de Rietzee tot zinken gebracht.

'Diepe watermassa's bedekten hen,

'als een steen zonken zij in de diepte.

'Uw rechterhand, Eeuwige, verheerlijkt door kracht,

'Uw rechterhand, Eeuwige, verplettert de vijand.

'In Uw majestueuze hoogheid werpt U Uw tegenstanders omver

'wanneer U de vrije loop laat aan Uw laaiende woede,

'verteert deze hen als strostoppels.

'Door Uw briesende adem hoopte water zich op,

'stond wat vloeibaar was als een dam,

'stolden de diepe watermassa's in het hart van de zee.

'De vijand dacht: Ik achtervolg, haal hen in,

'verdeel de buit, mijn zielsverlangen wordt aan hen bevredigd,

'ik trek mijn zwaard, mijn hand neemt weer bezit van hen.

'U blies met Uw adem, zee bedekte hen,

'zij zonken als lood in machtige wateren.

'Wie is U gelijk onder de goden, Eeuwige.

'Wie is U gelijk, verheerlijkt in heiligheid,

'ontzaglijk in roem, Wonderdoener!

'Uw rechterhand strekte U uit, de aarde verzwolg hen.

'U hebt in Uw liefde het volk dat U verlost hebt geleid;

'met Uw kracht voert U het naar de heilige Woning.

(מ) וַתִּתֵּן אֶתְּתָן וּמִפְתִּים בְּפָרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו וּבְכָל עַם אֶרְצוֹ (ס) כִּי יִדְעֶתָ כִּי הִיָּדוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעֲשֶׂלֶךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַיּוֹה: (מ) וְהִים בְּקָעֶת לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ-הַיָּם בִּיבְשָׁה (ס) וְאֶת-רַדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן בְּמִים עֲזִים:

(מ) וַיִּשְׁעַ יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם (ס) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-מִצְרַיִם מֵת עַל-שִׁפְתַּי הַיָּם: (מ) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת-יְהוָה (ס) וַיֵּאֱמִינוּ בַּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ:

(מ) אִזּוֹ יִשִׁיר-מִשָּׁהּ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֵּאמְרוּ לְאֹמֶר (ס) אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי-גָאָה גָאָה סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה בַיָּם: (מ) עֲנִי וּזְמַרְתָּ יְהוָה וַיְהִי-לִי לִישׁוּעָה (ס) זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנֹרְרוּ אֱלֹהֵי אָבִי וְאֶרְמְנֶהוּ: (מ) יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: (ס) מִרְכַּבַּת פָּרְעָה וַחִילוֹ יָרָה בַיָּם (מ) וּמִבְחָר שְׁלֹשׁוֹ טָבְעוּ בַיָּם-סוּף: (ס) תְּהַמֵּת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ-אֶבֶן: (מ) יְמִינֶךָ יְהוָה גְּאֹדְרֵי בְּכַף יְמִינֶךָ יְהוָה תִּרְעֵץ אוֹיֵב: (ס) וּבְרַב גְּאֹנֶךָ הִתְהַרְס קָמִיךָ הַתְּשִׁלַח חֲרֹנֶךָ יֶאֱכַלְמוּ פִקֵּשׁ: (מ) וּבְרוּחַ אֲפִיךָ גַעַרְמוּ מִים נִצְבוּ כְּמוֹ-נֵד נְזִלִים (ס) קָפְאוּ תְהַמֵּת בְּלִבָּיִם: (מ) אָמֵר אוֹיֵב אֶרְדָּף אֲשִׁיג אֲחַלֵּק שְׁלָל (ס) הִתְמַלְאֵמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבֵי תוֹרִישְׁמוּ יָדֵי: (מ) גִּשְׁפַּת בְּרוּחְךָ כַּפְמוּ יָם (ס) צַלְלוּ כְּעוֹפֹרֶת בְּמִים

- 'Volkeren horen het, zij beven,
'benauwende angst beklemt de bewoners van Pelesjet.
'Dan ook zijn de vorsten van Edom ontzet.
'De machtigen van Moab, huivering grijpt hen aan.
'Alle inwoners van Kena'an kwijnen weg.
'Angst en vrees overvalt hen;
'als de kracht van Uw arm merkbaar wordt,
'verstommen ze als steen,
'terwijl doortrekt Uw volk, Eeuwige,
'terwijl doortrekt het volk dat U in bezit hebt genomen.
'U brengt hen en plant hen op Uw bergachtig erfdeel,
'de zetel die U zich tot woning maakt, Eeuwige,
'naar het heiligdom, Heer, dat Uw handen hebben gegrondvest.
'De Eeuwige regere, immer en eeuwig,
'de Eeuwige regere, immer en eeuwig.'

Want het koningschap is van de Eeuwige, Hij is heerser over de volken [Ps. 22, 29]. En redders zullen de berg Tsion bestijgen om recht te spreken over de berg van Esav en dan behoort het koningschap de Eeuwige [Ob. 1, 21]. De Eeuwige zal Koning zijn over heel de aarde. Die dag zal de Eeuwige EEN zijn en Zijn Naam EEN [Zech. 14, 9]. En in de tora staat geschreven: [Deut. 6, 4]

HOOR JISRAEL DE EEUWIGE IS ONZE GOD; DE EEUWIGE IS EEN!

Op Sjabbat en feestdagen wordt hier begonnen met *Nisjmat*, pag. 121.

Epiloog van pesoeké-dezimra.

Met hulde zal Uw Naam voor altijd vermeld worden, onze Koning, grote en heilige God-Koning in de hemel en op aarde. Want bij U hoort, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, lied en hulde, lof en zang, kracht en heerschappij, eeuwigheid, grootheid en macht, loflied en roem, heiligheid en koningschap, uitingen van prijzen en dank van nu tot in eeuwigheid.

Geprezen, U, Eeuwige, God, Koning, met grote hulde vermeld, God met dank aangeboden, Heer over de wonderen, die Zijn keuze bepaalt op liederen met begeleide zang, Koning-God, Eeuwiglevende!

De voorlezer zegt half-kaddiesj.

אֲדִירִים : (מ) מִי־כִמְכָה בְּאֵלִים יְהוָה מִי כִמְכָה נְאֻדָּר
בְּקֹדֶשׁ (ס) נִזְרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה פְּלֹא : (מ) נְטִיַת יְמִינְךָ
תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ : (ס) נְחִיַת בְּחִסְדְּךָ עִסְיוֹ גְּאֻלַּת (מ) נְהַלַּת
בְּעֵזֶךָ אֶל־נְהָ קֹדֶשְׁךָ : (ס) שְׁמַעוּ עַמִּים יִדְגֻזוּן חֵיל אֲחִיו
יִשְׁבִי פְּלִשְׁתַּת (מ) אִו נִבְהִלוּ אֱלֹפֵי אֲדוּם אֵילֵי מוֹאָב
יִאֲחֻזּוּ רֵעֵד (ס) נִמְגּוּ כָּל יִשְׁבֵי כְנָעַן : (מ) תִּפְּל עֲלֵיהֶם
אֵימַתָּה וּפְחָד בְּגִדְל זְרוּעֶךָ יִדְמּוּ בְּאֲבָן (ס) עַד־יַעֲבֹד
עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹד עִסְיוֹ קְנִיַת : (מ) תִּבְכְּמוּ וְתִטְעֲמוּ
בְּהַר נְחֻלְתְּךָ מְכוּז לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת יְהוָה (ס) מִקֶּדֶשׁ אֲרָנִי
כּוֹנֵנִי יִדְיָד : (מ) יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד : (ס) " יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד : (מ) כִּי לִ" הַמְּלוּכָה וּמִשְׁל בְּגוֹיִם (ס) וְעָלוּ
מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הָרָר עֲשׂוּ וְהִתְהַר לִ"י
הַמְּלוּכָה : (מ) יְהוָה " לְמֹלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ (ס) בְּיוֹם
הַהוּא יְהִי " אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד : וּבְתוֹרַתְךָ כְּתוּב לְאִמֵּר
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל " אֱלֹהֵינוּ " אֶחָד :

Op Sjabbat en Jom Tow wordt hier *nisjmat* begonnen. blz. 121

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלִכְנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
בְּשֵׁמִים וּבְאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֵה " אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיר וְשִׁבְחָה הֵלֵל וְזִמְרָה עוֹ וּמְשֻׁלָּה נִצַּח גְּדֻלָּה
וּגְבוּרָה תְהִלָּה וְתִפְאֻרַת קֹדֶשׁהּ וּמְלִכּוּת בְּרִכּוּת
וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם : בְּרוּךְ אַתָּה " אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
בְּתִשְׁבְּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲרוֹן הַנִּפְלְאוֹת הַבּוֹחֵר
בְּשִׁירֵי זִמְרָה אֵל חַי הַעוֹלָמִים :

De voorlezer zegt half *kaddiesj*.

KERIAT-SJEMA', het lezen van Sjema'-Jisrael, de geloofsbelijdenis van de jood, met twee b'rachot ervoor en een erna.

BAR'CHOE

Voorlezer: 'Prijst de Eeuwige die te prijzen is!'

Gemeente: 'Geprezen de Eeuwige die te prijzen is, voortdurend en altijd!'

Terwijl de voorlezer bar'choe voordraagt zegt de gemeente zacht:

Geprezen, met hulde, roem en hoogachting vermeld en verheven is de Naam van de Koning aller koningen, de Heilige die geprezen is, want Hij is de eerste en Hij is de laatste en buiten Hem bestaat er geen god. Baant de weg voor Hem die door de hemelse vlakten rijdt, met 'God' wordt Hij aangeroepen; juicht voor Hem, Zijn Naam is boven iedere uiting van prijzen en lof verheven.

Geprezen de Naam van Zijn koninklijke Majesteit, voortdurend en altijd. Moge de Naam van de Eeuwige geprezen worden van nu tot in eeuwigheid.

Eerste b'racha: 'het Licht':

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die het licht vormt, de duisternis scheidt, vrede sticht en het heelal voortbrengt.

Die in ontfermende liefde licht laat schijnen over de aarde en over allen die haar bewonen en in Zijn goedheid iedere dag het werk van de schepping vernieuwt. Hoe machtig veel zijn Uw werken, Eeuwige, allen hebt U ze met wijsheid gemaakt, vol is de aarde van Uw bezit. Koning, die alleen, van oudsher, hoogverheven is, die met hulde wordt vermeld, geroemd en verheven vanaf de dagen van de oertijd, God van de wereld, ontferm U met Uw groot gevoel voor ontferming over ons, onze machtige Heer, onze veilige rots, ons reddend schild, toevlucht voor ons.

God, geprezen, groot van weten, die de zonnestraling ontwierp en heeft uitgewerkt, de Algoede die eerbied voor Zijn Naam heeft geschapen,

Terwijl de voorlezer *barchoe* voordraagt, zegt de gemeente zacht:

יְתַבַּרְךָ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר
וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן
וּמְבַלְעֵדָיו אֵין אֱלֹהִים סְלוּ
לְרֵכֶב בְּעֲרֻבוֹתַי בִּיה שְׁמוֹ
וְעֲלֹזוֹ לְפָנָיו וְשְׁמוֹ מְרוֹמָם
עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה:
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד:
יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם.

De voorlezer:

בְּרַכּוּ אֶת־יי הַמְּבָרָךְ:

Gemeente en voorlezer:

בְּרוּךְ יי הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ

מֶלֶךְ הָעוֹלָם:

יוֹצֵר אוֹר וְבוֹרֵא

הַשֶּׁדֶךְ עֵשָׂה שְׁלוֹם:

וְבוֹרֵא אֶת הַכֹּל:

הַמְּאִיר לְאֶרֶץ וְלַדְרִים

עֲלֵיהֶ בְּרַחֲמִים

וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־

יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: מֶה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ

יי כֹּלָם בְּתַכְכְּמָה עֲשִׂיתָ מְלֹאָה הָאָרֶץ קַנְיָנְךָ:

הַמְּלַךְ הַמְּרוֹמָם לְבָדוֹ מֵאֵן הַמְּשַׁבַּח

וְהַמְּפֹאֵר וְהַמְּתַנַּשֵּׂא מִיְמוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי

עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן

עֲזֹנוֹ צוּר מִשְׁגָּבֵנוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ מִשְׁגָּב בְּעַדְנוּ:

אֵל בְּרוּךְ גְּדוֹל דַּעַה הַכִּין וּפָעַל וְהָרִי

חֶמָה: טוֹב יֵצֵר כְּבוֹד לְשִׁמוֹ מְאוּרוֹת נָתַן

plaatste lichten rondom Zijn machtsgebied. De voornaamsten van Zijn dienarenstoet, heilige wezens verkondigen de verheven grootheid van de Almachtige, maken steeds weer melding van de majesteit van God en van Zijn heiligheid.

Geprezen wordt U, Eeuwige, onze God, voor het uitstekend werk van Uw handen, voor de lichtbronnen die U gemaakt hebt die steeds Uw roem verkondigen.

Geprezen onze rotsvaste steun, onze Koning en verlosser, schepper van heilige wezens, met hulde zal Uw Naam vermeld worden, voor altijd, onze Koning!

Schepper van dienstbare engelen. Hij wiens dienstbaren allen in hogere sferen van de wereld staan en met ontzag tezamen met luider stem de woorden van de levende God, de Koning van de wereld laten horen,

Allen zijn ze geliefd, allen uitgekozen, allen machtig en allen voeren zij met huivering en ontzag de wil van hun Meester uit.

Het koor der engelen.

Zij allen openen hun mond in heiligheid en reinheid, met lied en zang, en zij prijzen en verkondigen met hulde, met roem, met bijzondere nadruk en met heiligheid het koningschap van de Naam van de grote, machtige en ontzagwekkende God, heilig is Hij.

En allen nemen van elkaar over de dienstopdracht van de hemelse regering en stellen elkaar in de gelegenheid om de heiligheid van hun schepper te uiten in serene gemoedstoestand. Met uitgelezen taal en met lieflijkheid heffen zij allen tezamen in spreekkoor de heiliging aan en zeggen met ontzag:

סְבִיבוֹת עֵזוֹ • פְּנוֹת צְבָאוֹ קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי
 שְׁדֵי • תְּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְקִדְשָׁתוֹ :
 תִּתְבַּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ
 וְעַל מְאֹרֵי-אֹר שְׁעֵשִׂית יִפְאָרוּךְ סֵלָה :
 תִּתְבַּרַךְ צוּרֵנוּ מְלַכְנוּ וְנֶאֱלָנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים
 יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ יוֹצֵר
 מִשְׁרָתִים וְאֲשֶׁר מְשַׁרְתֵּיו בְּלֹם עוֹמְדִים
 בְּרוֹם עוֹלָם וּמִשְׁמִיעִים בִּירְאָה יַחַד בְּקוֹל
 דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֶךְ עוֹלָם : בְּלֹם
 אֲהוּבִים בְּלֹם בְּרוּרִים בְּלֹם גְּבוּרִים וּבְלֹם
 עֲשִׂים בְּאֵימָה וּבִירְאָה רְצוֹן קוֹנֵם • וּבְלֹם
 פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְטִהָרָה
 בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים
 וּמְפָאֲרִים וּמְעֲרִיצִים וּמְקַדְּשִׁים וּמְמַלְכִים
 אֶת-שֵׁם הָאֵל הַמְּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 קְדוֹשׁ הוּא : וּבְלֹם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל
 מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת זֶה
 לְזֶה • לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצֵרָם בְּנִחַת רוּחַ בְּשִׁפְהָ
 בְּרוּרָה וּבְנֵעִימָה קִדְשָׁה בְּלֹם בְּאַחַד עוֹנִים
 וְאוֹמְרִים בִּירְאָה •

'Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige-Tsewaot, vervuld is de hele aarde van Zijn Majesteit' [Jes. 6, 3].

De Ofaniem* en de heilige Chajjot* verheffen zich met groot gedruis tezamen met de Serafiem* en zeggen onder huldebetoon samen met hen:

'Geprezen de Majesteit van de Eeuwige van de plaats waar Hij is' [Ez. 3, 12].

Aan God, die geprezen wordt, wijden zij lieflijke liederen; voor de Koning, de levende en steeds blijvende God, brengen ze gezangen tot uiting en huldingliedertjes ten gehore.

Want Hij alleen brengt machtige werken tot stand, maakt steeds weer nieuwe dingen, Hij is de Heer van de oorlogen. Hij strooit liefde uit en laat hulp te voorschijn schieten. Hij is de scheppende kracht van genezing, te ontzaggevoel voor lofliederen is de Heer van de wonderen, die in Zijn goedheid steeds weer, iedere dag het werk van de schepping vernieuwt. Zoals gezegd: – Dank de Eeuwige – die de grote lichten maakt, want Zijn liefde is voor altijd [Ps. 136, 7].

Een nieuw licht zult U over Tsion laten stralen en mogen wij allen spoedig in de bevoorrechte positie komen deel te hebben aan Zijn licht. Geprezen, U, Eeuwige, vormer van het licht.

Tweede b'racha: 'Gods Liefde'.

Veel liefde hebt U ons bewezen, Eeuwige, onze God. Veel medelijden hebt U ons in hoge mate betoond. Vader en Koning, terwille van onze voorouders die vertrouwen in U hadden, die U wetten voor het leven hebt geleerd, verleen ook ons deze gunst en leer ze ons.

Vader, barmhartige Vader, die Zich altijd weer ontfermt, ontferm U over ons en inspireer ons om te begrijpen en om ons verstand te gebruiken, te

* engelen.

קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ יי צְבָאוֹת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :
וְהַאוֹפָנִים וְחַיֹּת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גְּדוּלָה
מִתְנַשְּׂאִים לְעַמַּת שְׂרָפִים . לְעַמַּתֶּם
מִשְׂבָּחִים וְאוֹמְרִים . בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ :

לְאֵל בְּרוּךְ גְּעִימוֹת יִתְנוּ . לְמַלְךְ אֵל חַי וְקַיִם
וְמִירוֹת יֹאמְרוּ וְתִשְׁבְּחוּת יִשְׁמִיעוּ כִּי
הוּא לְבָדוּ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּעַל
מַלְחָמוֹת זּוֹרֵעַ צְדָקוֹת מִצְּמִים יִשׁוּעוֹת
בוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרֵא תְהִלּוֹת אֲדוֹן
הַנְּפִלְאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יּוֹם תָּמִיד
מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית : כְּאָמֹר לַעֲשֵׂה אוֹרִים
גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ : אֹר חֲדָשׁ
עַל־צִיּוֹן תֹּאִיר . וְנִזְכָּה כְּלָנוּ מִהֲרָה לְאוּרוֹ .
בְּרוּךְ אַתָּה יי יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אַתָּה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ הַמְּלַךְ
גְּדוּלָה וַיִּתְּרָה חֶמְלָתְךָ עָלֵינוּ . אָבִינוּ
מִלְכֵנוּ בְּעִבּוֹר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָטְחוּ בְךָ
וַתִּלְמַדְם חֲקֵי חַיִּים בֵּן תַּחֲנֹנֵנוּ וַתִּלְמַדְנוּ :
אָבִינוּ הָאֵב הַרְחֵמֵן הַמְּרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ
וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל לְשִׁמְעַת לְלַמֵּד

luisteren, te leren en de leer over te brengen, om met liefde strikt na te komen en in stand te houden alles wat wij door het leren van Uw tora hebben verworven.

Verlicht onze ogen met Uw tora en laat ons van harte verknocht zijn aan Uw geboden. Laat de enige richtsnoer van ons hart zijn van Uw Naam te houden en er ontzag voor te hebben, zodat we nooit en te nimmer te schande zullen staan.

Want in Uw heilige grote en ontzaggelijke Naam hebben wij vertrouwen, laat ons verblijd en verheugd zijn met Uw hulp.

Breng ons in vrede van de vier windstreken der aarde en leid ons rechtop naar ons land. Want U bent een God die hulp verschaft. Op ons heeft U, uit alle volken Uw keuze bepaald en ons in waarheid voor altijd dichterbij Uw grote Naam gebracht, om met liefde U te danken en Uw eenheid te verkondigen.

Geprezen, U, Eeuwige die Zijn keuze op Zijn volk Jisrael heeft bepaald, in liefde!

Wie alleen bidt, zegt: God, betrouwbare Koning.

Deut. 6, 4.

HOOR, JISRAEL, DE EEUWIGE IS ONZE GOD, DE EEUWIGE IS EEN.

Zacht: Geprezen de Naam van Zijn koninklijke Majesteit, voor alle eeuwigheid.

Deut. 6, 5-9.

Je moet van de Eeuwige, je God, houden met heel je hart, heel je ziel en met alles waartoe je bij machte bent.

Neem deze woorden die Ik je heden als gebod voorschrijf ter harte. Je moet ze voor je kinderen telkens weer herhalen en er over spreken als je thuis zit en als je onderweg bent, als je gaat slapen en als je opstaat.

וּלְלַמֵּד לְשֹׁמֵר וּלְעֹשֵׂת וּלְקִיָּים אֶת כָּל
דְּבָרֵי הַתְּלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּאַהֲבָה : וְהָאֵר
עֵינֵינוּ בְּתוֹרָה וְדַבַּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיהָ וְיִחַד
לִבֵּנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׂמֵךְ וְלֹא גְבוּשׁ
לְעוֹלָם וָעֶד : כִּי בְשֵׁם קְדֻשָּׁה הַגָּדוֹל
וְהַנּוֹרָא בְּטַהֲנוּ נִגְלָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתָה :
וְהִבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ
וְתוֹלִיבֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ : כִּי אֵל פֶּעַל
יְשׁוּעוֹת אֶתָּה וּבָנוּ בְּחַרְתָּ מִכָּל עַם וּלְשׁוֹן
וְקִרְבָּתֵנוּ לְשֵׁמֶךְ הַגָּדוֹל סָלָה בְּאַמֵּת
לְחֻדוֹת לָךְ וּלְיַהֲדֶךָ בְּאַהֲבָה : בְּרוּךְ
אַתָּה יי הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

אל מלך נאמן : *Wie alleen bidt, zegt:*

דברים ו' ד'

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד :

zacht בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאַהֲבָתְ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ
וּבְכָל-מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי
מִצְוֶה הַיּוֹם עֲלֶיךָ לִבְבֶּךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבִנְיָן וְדִבַּרְתָּ בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ :

Je moet ze als een teken op je hand binden en als een herinneringsband tussen je ogen en ze schrijven op de deurposten van je huis en aan je poorten.

Deut. 11, 13-21.

Wanneer jullie inderdaad gehoor wilt geven aan Mijn geboden die Ik jullie vandaag geef, door te houden van de Eeuwige, jullie God, door Hem te dienen met heel jullie hart en heel jullie ziel, dan zal Ik op tijd regen voor jullie land geven, vroege regen en late regen en dan zul je je graan, je most en je olie kunnen binnenhalen. Ook voor je vee zal Ik gras op je velden geven zodat je kunt eten en je kunt verzadigen. Pas op, dat jullie hart zich niet voor het verkeerde openstelt, zodat jullie afdwalen, andere goden dienen en je daarvoor neerwerpen. Dan zou de woede van de Eeuwige tegen jullie opblazen, Hij zou de hemel afsluiten zodat er geen regen zou zijn en de aarde z'n opbrengst niet zou geven; jullie zouden spoedig verdwijnen, weg van het goede land dat de Eeuwige jullie geeft. Nemen jullie Mijn woorden op in jullie hart en in jullie ziel, bindt ze als een teken op jullie hand en laat ze als herinneringsband tussen jullie ogen zijn. Leer ze je kinderen door er over te spreken als je thuis zit en als je onderweg bent, als je gaat slapen en als je opstaat. En schrijf ze op de deurposten van je huis en aan je poorten; opdat jullie en jullie kinderen op de grond, waarvan de Eeuwige onder ede aan jullie voorouders heeft beloofd, die aan hen te geven, zó lang zullen leven als de hemel boven de aarde staat.

Num. 15, 37-41.

De Eeuwige zei tegen Mosjé: 'Spreek tot de Kinderen van Jisrael en zeg hun, dat zij – tsietsiet – franjeachtige draden maken aan de hoeken van hun kleren hetgeen ook voor hun verdere geslachten geldt en bij die franjeachtige draden aan de hoek moeten ze één draad van hemelsblauwe wol aanbrengen. Dit zal voor jullie het voorschrift van de tsietsiet zijn en wanneer jullie die zien, zullen jullie denken aan alle geboden van de Eeuwige en ze ook volbrengen, waardoor jullie niet naar andere wegen omkijken geleid door jullie hart en jullie ogen, die,

וקשרתם לאות על ידך והיו לטֹטֶפֶת בין עיניך :
וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך :

כרים י"א י"ג

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּם הַשְׁמָעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ בְּכֹל־לִבְבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מִטֶּר־אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי דָגְנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וּיְצַהֲרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשַׂדֶּךָ לְכַהֲמֶךָ וְאִכְלִיתָ וּשְׂבַעְתָּ : הַשְׁמְרוּ לָכֶם פְּנֵי־יִפְתָּה לִבְבְכֶם וּסְרֹתֶם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעִצֵּר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יְהִי מִטֶּר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאִבַּדְתֶּם מֵהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם : וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבַר־יְהוָה אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטֹטֶפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמְדֶתֶם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ : וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאֲבֹתֵיכֶם לֵאמֹר לְהֵם כִּי־יָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

כמזכר ט"ו ל"ז

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכַּנֹּף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תִתְּרוּ אַחֲרַי לִבְבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם

door hen te volgen, jullie afvallig zouden maken, zodat jullie je al Mijn geboden weer zullen herinneren en die zullen volbrengen en jullie gewijfd zullen blijven aan jullie God.

Ik, de Eeuwige, ben jullie God, die jullie uit het land Egypte heeft gevoerd om God voor jullie te zijn;
Ik de Eeuwige, jullie God!

De voorlezer herhaalt: Ik de Eeuwige, jullie God!

Men sluit direkt bij het volgende aan:

B'racha na Sjema': 'de Verlossing'.

Waar en vaststaand, gefundeerd en blijvend, recht en betrouwbaar, geliefd en dierbaar, aangenaam en lieflijk, ontzaggelijk en machtig, passend en aanvaardbaar, goed en mooi is dit woord voor ons, eeuwig en altijd. Waar is het dat de God van de wereld onze Koning is, de rotsvaste steun van Ja'akov onze beschermende hulp. Van geslacht op geslacht bestaat Hij en blijft Zijn Naam bestaan; Zijn troon staat vast en Zijn koningschap en trouw zijn voor altijd bevestigd.

Zijn woorden leven voort en blijven, ze zijn betrouwbaar en aangenaam, altijd en in alle eeuwigheid, evenals ze voor onze voorouders waren en nu voor ons zijn, voor onze kinderen en onze toekomstige generaties zullen zijn, voor alle U dienende generaties, die uit Jisrael voortkomen. Zowel voor de vroegeren als voor de lateren is het een goed en blijvend woord voor altijd en eeuwig. Waar en betrouwbaar, een onvergankelijke wet. Waar is het dat U de Eeuwige onze God bent en de God van onze voorouders. Onze Koning, Koning van onze voorouders, onze verlosser, verlosser van onze voorouders, onze vormer, de rotsvaste steun voor onze hulp; 'onze bevrijder' en 'onze redder' is vanouds Uw Naam; behalve U is er geen god!

אֲשֶׁר־אַתֶּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־
כָּל־מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדָשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהוֹדִיתֶם לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : יֵשׁ לְצַרְף אֱלֹהֵיכֶם לְאֻמַּת

אֲמַת וַיִּצִיב וַנִּכְוֶן וְקִיָּם וַיִּשָּׂר וַנִּיאָמֵן וְאֶהוּב
וְחָבִיב וְנִחְמָד וְנִגְעִים וְנִזְרָא וְאֹדִיר
וּמְתָקֵן וּמְקַבֵּל וְטוֹב וַיִּנְּהוּ הַדָּבָר הַזֶּה
עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד : אֲמַת אֱלֹהֵי עוֹלָם
מִלְּבָנוּ צוּר יַעֲקֹב מִנֵּן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר
הוּא קָיָם וְשִׁמוֹ קָיָם וְכִסְאוֹ נִכּוֹן וּמַלְכוּתוֹ
וַאֲמוּנָתוֹ לְעַד קַיָּמַת :

וּדְבָרָיו הַיִּים וְקַיָּמִים נְאֻמָּנִים וְנִחְמָדִים
לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים עַל־אֲבוֹתֵינוּ
וְעָלֵינוּ עַל־בְּנֵינוּ וְעַל־דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־
דּוֹרוֹת וְרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדֵיךָ : עַל הַרְאֵשׁוֹנִים
וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקָיָם לְעוֹלָם
וָעֶד : אֲמַת וַאֲמוּנָה חֶק וְלֹא יַעֲבוּר : אֲמַת
שְׂאֵתָהּ הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
מִלְּבָנוּ מִלְּד אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֲלֵ אֲבוֹתֵינוּ
וּצְרָנוּ צוּר יִשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם
הוּא שְׂמֵךְ אֵין אֱלֹהִים זוּלָתָךְ :

De hulp van onze ouders was U van oudsher, beschermer en redder van hun kinderen daarna, in iedere generatie. In de hogere werelddelen is Uw woning. Uw rechtspraak en Uw rechtvaardigheid reiken tot het eind van de aarde. Gelukkig de man die naar Uw geboden luistert, Uw tora en Uw woord ter harte neemt. Het is waar dat U Heer bent over Uw volk en een machtig Koning om voor hen de strijd te voeren. Het is waar dat U de eerste was en de laatste zult zijn en dat er behalve U voor ons geen koning, geen verlosser en geen helper bestaat. Uit Egypte hebt U ons verlost, Eeuwige, onze God en uit het slavenhuis hebt U ons bevrijd, al hoewel de eerstgeborenen hebt U gedood, maar Uw eerstgeborene hebt U verlost. De Rietzee hebt U gespleten en die met kwade bedoelingen kwamen hebben U laten verdrinken, terwijl U die geliefd waren, er doorheen liet gaan, waarna het water hun vijanden bedekte; niet een van hen bleef er over. Hiervoor huldigden zij die bemind werden U en erkenden God als hoogste, en die geliefd waren richtten gezang en liederen, uitingen van hulde, lof en dank tot de Koning, de levende, blijvende God, die hoogverheven, groots en ontzaggeijk is, trotsen vernedert en nederigen verheft, gevangenen verlost, uit laat gaan en bedrukten bevrijdt, armen helpt en Zijn volk verhoort en ze Hem smekend aanroepen. Lofzangen voor God, de Allerhoogste, geprezen is Hij en geprezen blijft Hij. Mosjé en de Kinderen van Jisraël hieven met grote vreugde een lied voor U aan en zij allen zeiden:

'Wie is U gelijk onder de machtigen, Eeuwige! Wie is U gelijk verheerlijkt in heiligheid, ontzaggeijk in roem, Wonderdoener!' [Exod. 15, 11].

Prijzend zongen de verlostten een nieuw lied ter ere van Uw Naam aan het strand van de zee, allen tezamen dankten zij en erkenden zij Uw koningschap en zeiden:

'De Eeuwige regeert, eeuwig en altijd!' [Exod. 15, 18].

Rotsvaste steun van Jisraël! Op, Jisraël te hulp en bevrijd volgens Uw belofte, Jehoeda en Jisraël!

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם, מגן ומושיע לבניהם,
אחריהם בכל־דור ודור: ברום עולם מושבך,
ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ: אשרי איש שישמע
למצותיך ותורתך ודברך ישים על לבו: אמת אתה
הוא ארון לעמך: ומלך גבור לריב ריבם: אמת אתה
הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעריך אין לנו מלך
גואל ומושיע: ממצרים גאלתנו "אלהינו ומבית
עבדים פדיתנו: כל־בכוריהם הרגת ובכורך גאלת.
ויס־סוף בקעת, וודים טבעת, וידידים העברת, ויכסו
מים צריהם, אחר מהם לא נותר: על־זאת שבחו
אהובים ורוממו אל, ונתנו ידירים וזמירות שירות
ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי וקים: רם ונשא
גדול ונורא, משפיל גאים, ומגביה שפלים, מוציא אסירים,
ופודה ענוים, ועוזר דלים, ועונה לעמו בעת שועם
אליו: תהלות לאל עליון ברוך הוא ומברך: משה
ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם:

מי כמכה באלם יי, מי כמכה נאדר בקדש
נורא תהלת עשה פלא:

שירה חדשה שבחו גאולים לשמך על־שפת הים, יחד
בלם הודו והמליכו ואמרו:

יי, ימלך לעלם ועד:

צור ישראל, קומה בעזרת ישראל, ופרה כנאמך יהודה
וישראל:

('Onze verlosser, Eeuwige-Tsewaot is Zijn Naam, Heilige van Jisraell')
Geprezen, U, Eeuwige die Jisrael verlost.

SJEMONÉ-'ESRÉ

Het oorspronkelijk uit achttien b'rachot bestaande hoofdgebed, waaraan later een toegevoegd; maar de naam bleef Sjemoné-'Esré - achttien.

Heer, open mijn lippen en mijn mond zal de lof over U verkondigen.
[Ps. 51, 17].

Geprezen, U, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, God van Awraham, God van Jitschak, God van Ja'akov, de grote, machtige, ontzaglijke God, hoogste God, die echte weldaden bewijst, bezitter van het heelal, die de deugden van de voorouders in herinnering houdt en hen kleinkinderen terwille van Zijn Naam met liefde een verlosser brengt.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Bedenk ons om te leven, Koning die het Leven wil en schrijf ons in het Boek van het Leven, terwille van Uzelf, levende God!

Koning, helper, redder en beschermer.

Geprezen, U, Eeuwige, beschermer van Awraham.

U bent te allen tijde machtig, Heer. U brengt doden weer tot leven, geweldig om te helpen.

Van het Slotfeest bij Moesaf tot de eerste dag van Pesach bij het ochtendgebed zegt men:

U laat het waaien en U laat het regenen.

U zorgt met liefde voor de levenden, brengt met grote barmhartigheid doden weer tot leven, steunt die vallen, geneest zieken, bevrijdt gevangenen en houdt de belofte van trouw aan hen die in het stof slapen.

(גואלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל)

ברוך אתה יי גאל ישראל :

ארני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב
האל הגדול הגבור והנורא אל עליון
גומל חסדים טובים וקנה הכל וזכר
חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם
למען שמו באהבה :

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

זכרנו לחיים, מלך חפץ בחיים, וכתבנו בספר החיים
למענך אלהים חיים

מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יי
מגן אברהם :

אתה גבור לעולם ארני, מתיה מתים
אתה רב להושיע :

Van het Slotfeest bij Moesaf tot de eerste dag van Pesach bij het ochtendgebed zegt men:

משיב הרוח ומוריד הגשם :

מכלכל חיים בהסדר, מתיה מתים ברחמים
רבים, סומך נופלים ורופא חולים ומתיר
אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר. מי

Wie is als U, Heer over de krachten, wie is U gelijk, Koning die laat **sterven** en weer tot leven brengt en die hulp als een bloem laat opkomen.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men

Wie is als U, barmhartige Vader die met barmhartigheid Zijn **schepelen** met leven bedenkt.

U bent trouw – aan Uw belofte – doden weer tot leven te **brengen**.
Geprezen, U, Eeuwige die de doden weer tot leven brengt.

U bent heilig en Uw Naam is heilig en heilige wezens zingen elke **dag** lofliederen voor U.

Geprezen, U, Eeuwige, heilige God.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Geprezen, U, Eeuwige, heilige Koning.

V.: Wij* willen de heiligheid van Uw Naam in de wereld **verkondigen** evenals men dit doet in de hogere sferen, zoals dit door Uw **profeet** beschreven is: 'De een roept het de ander toe en zegt: *G.e.V.:* Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige-Tsewaot, heel de aarde is vol van **Zijn** Majesteit' [Jes. 6, 3]. V.: Elkaar beantwoordend zeggen **elkaar**.
Geprezen! *G.e.V.:* 'Geprezen de Majesteit van de Eeuwige van **de** plaats waar Hij is!' [Ez. 3, 13]. V.: En in Uw heilige geschriften **staat** het geschreven: *G.e.V.:* 'De Eeuwige regeert voor altijd, Uw **God** Tsion, in alle geslachten, Halleloeja!' [Ps. 146, 10].

V.: In alle geslachten verkondigen wij Uw grootheid en in alle **eeuwigheden** getuigen wij van Uw heiligheid en de hulde voor U, onze God, zal **nooit** afnemen te nimmer uit onze mond wijken, want U, God en Koning, bent **groot** en heilig.

Geprezen, U, Eeuwige, heilige God!.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Geprezen, U, Eeuwige, heilige Koning.

* DE KEDOESJA:

Bij de herhaling van het gebed door de voorlezer wordt samen met de **gemeente** de heiligheid van Gods Naam verkondigd, zoals dit in Jes. 6, 3 en Ez. 3, 12 is **beschreven**.

קְמוּדָךְ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ, מֶלֶךְ
מִמִּית וּמְחַיֶּה וּמְצַמֵּחַ יְשׁוּעָה .

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

מִי קְמוּדָךְ אֵב הַרְחֵמִים, זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים
וְנִאֲמָן אֶתָּה לְהַחַיּוֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי
מְחַיֶּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וְקָדוֹשִׁים בְּכָל-יּוֹם
יְהַלְלוּךָ סֵלָה: בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

Bij de herhaling van het gebed door de voorlezer:

נִקְדַּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם שְׁמִקְדֵּי־שָׁמַיִם אוֹתוֹ בְּשֵׁמֶיךָ
קָרוֹם . בְּכַתוּב עַל יַד נְבִיאֶיךָ וְקָרָא זֶה אֶל-זֶה
וְאָמַר . G. e. v. קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מְלֹא כָּל-
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ . v. לְעַמְתָּם, בְּרוּךְ יֵאמְרוּ : G. e. v. בְּרוּךְ
כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ : v. וּבְרַבְרֵי קִדְשֶׁךָ פְּתוּב לֵאמֹר .
G. e. v. יְמִלְךָ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלֵיהִיא :
v. לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ, וְלִנְצַחַת נִצְחִים קִדְשֶׁתְךָ נִקְדֵּישׁ .
וְשִׁבְחֶתְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד .
כִּי אֵל מֶלֶךְ גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם הַעֵת וּמְלַמֵּד לְאִנּוּשׁ

U begunstigt de mens met verstand en brengt de sterveling begrip bij; begunstig ons Uwerzijds met verstand, begrip en inzicht.

Geprezen, U, Eeuwige die verstand als een gunst verleent.

Laat ons, Vader, weer naar Uw tora terugkeren en breng ons, Koning, dichter bij Uw dienst. Stel ons in staat om in volledige inkeer weer bij U terug te komen.

Geprezen, U, Eeuwige die inkeer op prijs stelt.

Vergeef het ons, Vader, want we hebben gezondigd, schenk ons vergiffenis, Koning, want we hebben overtredingen begaan, want U schenkt vergiffenis en bent vergevensgezind.

Geprezen, U, Eeuwige die genadig is en heel veel wil vergeven.

Kijk (toch) naar onze ellende, voer voor ons de strijd en verlos ons spoedig terwille van Uw Naam, want een machtige verlosser bent U.

Geprezen, U, Eeuwige, verlosser van Jisrael.

Op een algemene vastendag zegt de voorlezer hier bij de herhaling van de Sjmona 'Esré:

'ANÉNOE

Verhoor ons Eeuwige, verhoor ons op onze vastendag, want wij zijn in grote nood. Let niet op onze slechtheid en verberg Uw goede gezindheid niet voor ons; onttrekt U zich niet aan ons smeken, wees toch nabij als we U schreiend aanroepen en laat Uw liefde er toch zijn om ons te troosten, voordat wij U roepen verhoort U ons, naar hetgeen gezegd is:

'Voordat zij roepen antwoord Ik al, nauwelijks spreken zij of Ik hulster' [Jes. 65, 24].

Want U bent het, Eeuwige die antwoordt in tijd van nood, die verlost en redt altijd in tijd van nood en verdrukking.

Geprezen, U, Eeuwige die antwoordt in tijd van nood.

Genees ons, Eeuwige, dan zullen we genezen zijn; help ons dan zullen we

בינה • תגנו מאתך דעה בינה והשכל •
ברוך אתה יי חונן הדעת :

השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלבנו
לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה
לפניך • ברוך אתה יי הרוצה בתשובה :

סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלבנו
כי פשענו • Op vastendagen worden hier de selichot ingelast כי מוחל
וסולח אתה • ברוך אתה יי חונן המרבה
לסלוח :

ראה (נא) בעינינו וריבה ריבנו ונאלנו
מהרה למען שמך כי גואל חזק אתה •
ברוך אתה יי גואל ישראל :

Op de vastendagen zegt de voorlezer hier 'anênoe.

עגנו יי עגנו ביום צום תעניתנו כי בצרה גדולה אנטנו
אל תפן אל רשענו ואל תסתר פניך ממנו ואל
תתעלם מתחנתנו יהי נא קרוב לשועתנו יהי נא חסדך
לנחמנו טרם נקרא אליך עגנו בדבר שנאמר והיה טרם
יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע • כי אתה
יי העונה בעת צרה פודה ומציל בכל עת צרה וצוקה :
ברוך אתה יי העונה בעת צרה :

רפאנו יי וגרפא רשענו ונשערה כי

geholpen zijn, want U komt onze lof toe en verschaft volledige genezing voor al onze kwalen,* daar U God en Koning, een betrouwbaar arts bent, vol ontferming.

Geprezen, U, Eeuwige die de zieken van Zijn volk Jisrael geneest.

* Wil men bidden voor de genezing van een speciale zieke, dan kan men hier het volgende gebed tussenvoegen:

Moge het Uw wil zijn, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders dat U vanuit de hemel spoedig volledige genezing zendt, geestelijk zowel als lichamelijk aan de zieke N.N., tezamen met de andere zieken van Uw volk Jisrael,

Zegen voor ons, Eeuwige, onze God, dit jaar en alle soorten opbrengst daarvan ten goede en van Pesach tot 4/5 december: schenk zegen van 4/5 december tot Pesach: schenk dauw en regen als zegen over de aardbodem. Geef ons in ruime mate van Uw goede gaven en zegen dit jaar voor ons zoals de goede jaren.

Geprezen, U, Eeuwige die de jaren zegent.

Blaas op een grote bazuin – Sjofar – voor onze bevrijding en hef hoog een vaandel om hen van ons die in galoet – de verstrooiing – leven bijeen te brengen en breng ons allen tezamen van de vier windstreken der aarde.

Geprezen, U, Eeuwige, die degenen van Zijn volk Jisrael die verdreven zijn, verzamelt.

Herstel onze rechters zoals in het begin, onze raadsheren zoals het aanvankelijk was, wend zorg en zuchten van ons af, regeer over ons, U alleen, Eeuwige, met liefde en diep medegevoel en laat ons recht wedervaren in het geding.

הַהִלָּחֵנוּ אֲתָהּ יְיָ וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־מְבוֹחָנוּ

Gebed voor het herstel van een zieke **כִּי אֵל מֶלֶךְ רֹפֵא** יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי נְאֻמָּן וּרְחֻמָּן אֲתָהּ יְיָ אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּשְׁלַח מִהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, לְהַחֲלִיחַ (voor een **בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ רֹפֵא** חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל כִּי אֵל מֶלֶךְ יוֹבֵא **בְּרַךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאַתָּה לְטוֹבָה** (In de winter tot Pesach **וְחַן בְּרַכָּה** (וְחַן טַל וּמָטָר לְבְרַכָּה Pesach **עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְשַׁבְּעֵנוּ מִטּוֹבָהּ וּבְרַךְ שָׁנָתנוּ בְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִבְּרַךְ הַשָּׁנִים :** **תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחַרוֹתָנוּ וְשֹׂאֲנִים לְקַבֵּץ נְלִיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקַּבֵּץ נְדָחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : הַשֹּׁבֵבָה שׁוֹפְטֵינוּ בְּבִרְאשֵׁנָהּ וְיוֹעֲצֵינוּ בְּבִתְחִלָּתָהּ וְהַסֵּר מִכַּעֲנוּ יָגוֹן וְאַנְחָהּ וּמְלוּךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבִדָּךְ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים**

בְּרַךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאַתָּה לְטוֹבָה

(In de winter tot Pesach **וְחַן בְּרַכָּה** (וְחַן טַל וּמָטָר לְבְרַכָּה Pesach **עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְשַׁבְּעֵנוּ מִטּוֹבָהּ וּבְרַךְ שָׁנָתנוּ בְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִבְּרַךְ הַשָּׁנִים :**

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחַרוֹתָנוּ וְשֹׂאֲנִים לְקַבֵּץ נְלִיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקַּבֵּץ נְדָחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : הַשֹּׁבֵבָה שׁוֹפְטֵינוּ בְּבִרְאשֵׁנָהּ וְיוֹעֲצֵינוּ בְּבִתְחִלָּתָהּ וְהַסֵּר מִכַּעֲנוּ יָגוֹן וְאַנְחָהּ וּמְלוּךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבִדָּךְ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים

Geprezen, U, Eeuwige, Koning die van rechvaardigheid en recht houdt.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Geprezen, U, Eeuwige, Koning van het Recht.

Voor de lasteraars moge er geen hoop zijn, laat alle onheilstichters dier verdwijnen en laat hen allen spoedig vernietigd worden; wil toch kwaadwilligen met wortel en al uitroeien, breken, tegronderichten vernederen spoedig in onze dagen.

Geprezen, U, Eeuwige die vijanden breekt en kwaadwilligen verneder

Laat (toch) Uw diep medegevoel opgewekt worden voor hen rechtschapen en vroom zijn, voor de leiders van Uw volk, het Huis Jisraël voor de geleerden, die er nog over zijn, voor de oprechte proselieten alsmede voor ons, Eeuwige, onze God. Schenk een waardige beloning allen die in oprechtheid op Uw Naam vertrouwen en laat ons met hen hetzelfde ten deel vallen. Laat ons nooit teleurgesteld zijn want op vertrouwen wij.

Geprezen, U, Eeuwige, steun en bron van vertrouwen voor de rechtschapen zijn.

Keer in ontferming naar Uw stad Jeroesjalajim terug en wil daarbinnen weer steeds aanwezig zijn, zoals U het beloofd hebt; bouw haar binnenkort weer op als een bouwwerk dat eeuwig stand houdt en wil dan de troon van David weer spoedig vestigen.

Geprezen, U, Eeuwige, herbouwer van Jeroesjalajim.

וְצַדִּיקָנוּ בְּמִשְׁפָּט. בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ אוֹהֵב
צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט

וְלַמְּלָשִׁינִים אֶל-תְּהִי הַתְּקוּנָה וְכַל-עוֹשֵׂי
רָשָׁעָה בְּרַגַע יֵאבְדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה
יִכָּרְתוּ וְהַזֹּדִים מְהֵרָה תַעֲקֹר וְהַשֹּׁבֵר וְהַמְּגַר
וְתִכְנֶנֶע בְּמֵהֵרָה בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי
שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְיֵע זֹדִים:

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל-זִקְנֵי עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל-פְּלִיטַת סוּפְרֵיהֶם וְעַל
גְּרֵי הַיַּעַרְק וְעַלֵינוּ יְהִמוּ (נָא) רַחֲמֶיךָ יי
אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים
בְּשִׁמְךָ בְּאַמְתּוֹ וְשִׁים חֵלְקָנוּ עִמָּהֶם וְלַעוֹלָם
לֹא גְבוּשׁ כִּי בָּךְ בְּטַחְנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי
מִשְׁעֵן וּמִבְטָח לַצְּדִיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירֶךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכֹּן
בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֶה אוֹתָהּ
בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בְּגֵן עוֹלָם וּכְסֹא דָוִד מְהֵרָה
לְתוֹכָהּ תִּכְבֵּן בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם:

Laat hem die uit Uw dienaar David voortkomt spoedig verschijnen. Moge zijn stralende kracht door Uw hulp weer opkomen, want op Uw hulp hopen wij, iedere dag.

Geprezen, U, Eeuwige die de stralende helpende kracht laat ontluiken.

Hoor onze stem, Eeuwige, onze God. Spaar ons en ontferm U over ons. Aanvaard in ontferming en welwillendheid ons gebed, want U bent onze God die luistert naar gebeden en smeken; laat ons dan niet tevergeefs weggaan van U weggaan, U bent het immers die het gebed van Uw volk Jisrael in ontferming verhoort.

Geprezen, U, Eeuwige die een gebed verhoort.

Aanvaard welwillend, Eeuwige, onze God, Uw volk Jisrael en hun gebed. Herstel de dienst weer binnen Uw tempel met de in vuur opgaande offer van Jisrael; wil hun gebed met liefde aanvaarden en moge steeds de dienst van Uw volk Jisrael een genoegdoening voor U zijn.

Op Rosj Chodesj (Nieuwmaansfeest) en de middendagen van Pesach en Soekkot.
JA'ALÉ-WEJAWO

God en God van onze voorouders! Moge bij U de gedachte en de herinnering aan ons steeds meer naar boven komen, mogen die Uw gezichtskring bereiken en welwillend worden beoordeeld. Moge gehoord, opgemerkt en herdacht worden zowel de gedachte en herinnering aan ons als de gedachte en herinnering aan onze voorouders, de gedachte aan de Masjjeach, afstammeling van David Uw dienaar, de gedachte aan Jeroesjalajim Uw heilige stad en de gedachte aan heel Uw volk het Hule Jisrael tot behoud, geluk, genade, liefde en ontferming, tot leven en vroede op deze dag van

het Nieuwmaansfeest.

het Matsotfeest.

het Soekkotfeest.

את אָמֵחַ דָּוִד עֲבֹדְךָ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ וְנִקְרָנוּ
תְּרוּם בִּישׁוּעָתְךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ
כָּל הַיּוֹם בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִצְמִיחַ קֶרֶן יִשׁוּעָה:
שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ
כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה
וּמְלַפְנֶיךָ מַלְכֵנוּ רִיקָם אֱלֹהֵי־שִׁיבֵנו
כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמִים בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:
רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתִפְלָתָם
וְהִשָּׁב אֶת־הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ
וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל
בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן הַתְּמִיד עֲבוּדָת
יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ

Op Rosj Chodesj en de middendagen van Pesach en Soekkot:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה
וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְיִזְכְּרֵנוּ וּפְקֹדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ
וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבֹדְךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדְשֶׁךָ
וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה וּלְטוֹבָה לְחַן
וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

Op Soekkot

חַג הַסֻּכּוֹת

Op Pesach

חַג הַמַּצּוֹת

op Rosj Chodesj

רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ

Denk daarop ten goede aan ons, Eeuwige, onze God, en breng ons daarop tot zegen in herinnering en help ons daarop te leven. Spaar ons op grond van de belofte van hulp en barmhartigheid, begenadig ons, ontferm U over ons en help ons, want op U zijn onze ogen gericht omdat U een genadige en barmhartige God en Koning bent.

En mogen onze ogen het aanschouwen dat U in ontferming naar Telk terugkeert.

Geprezen, U, Eeuwige die Zijn goddelijke aanwezigheid weer naar Telk terugbrengt.

Wij danken U, dat U, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders het bent die voor eeuwig en altijd de rotsvaste steun voor ons leven, onze beschermende hulp bent; U bent dat van geslacht op geslacht. U danken wij en we verkondigen Uw lof voor ons leven, aan Uw hand overgeleverd en voor onze zielen, aan U toevertrouwd, voor Uw wonderen die dagelijks bij ons gebeuren en voor Uw wonderbaarlijke weldaden die er elk ogenblik zijn, 's avonds, 's morgens en 's middags. Oneindig-goede wiens ontferming onbepert is, ontfermer, wiens liefde niet ophoudt, op U is onze hoop van oudsher gevestigd.

Terwijl de voorlezer het nevenstaande reciteert zegt men Modiem-derabbanan. Wij danken U dat U, Eeuwige onze God en God van onze voorouders bent, de God van allen die bestaan, onze schepper, schepper van het oerbegijn. Uitingen van prijzen en dank komen Uw grote en heilige Naam toe, omdat U ons het leven hebt geschonken en ons staande hebt gehouden. Moge U ons zo laten voortleven en ons stand doen houden. Moge U onze ballingen verzamelen naar Uw heilige voorhoven om Uw wetten stipt na te komen en Uw wil te doen, om U met een gaaf hart te dienen omdat wij U dankbaar mogen zijn. wordt U geprezen, God, die wil dank verschuldigd zijn [7. B'rachot: 1, 5; T.B. Sota 40, 1].

הוּא יְכַרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקָדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים וּבְדַבַּר יִשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוּס וְחַנּוּן וּרְחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וּרְחוּם אַתָּה :

וְהִתְחַנְּנָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּחַזֵּר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

Terwijl de voorlezer het nevenstaande voordraagt, zegt men:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרֻכּוֹת וְהוֹדְאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל שְׂרַחֲמֵינוּ וְקִמְּתֵנוּ כֵּן הִתְחַנְּנָנוּ וְרַחֲמֵנוּ וְתֹאמְרוּף גְּלוּתֵנוּ לְחֻצְרוֹת קֹדֶשְׁךָ לְשִׁמּוֹר חֲקִיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדָה בְּלִבְךָ שְׁלָם עַל שְׂאֵנְחָנוּ מוֹדִים לָךְ בְּרוּךְ אֵל הַהוֹדְאוֹת :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיִּינוּ כֹּהֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהַלְתֶּךָ עַל חַיֵּינוּ תְּמַסְוִרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוֹדְרוֹת לָךְ וְעַל נַפְשׁוֹת שְׂבָבָל יוֹם עַמְּנוּ וְעַל גְּפֻלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָבָל עַת עָרַב וּבִקֵּר וְצִהָרִים הַטּוֹב כִּי לֹא בָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קוּיֵנוּ לָךְ :

Voor Chanoekka en Poeriem een bijzonder dankgebed:

– Dank – voor de wonderen, de bevrijding, de heldedaden, de hulp en krijgsverrichtingen, die U voor onze voorouders tot stand bracht in die dagen, op deze datum,

Op Chanoekka:

in de dagen van Mattitjahoe, de zoon van Jochanan, hogepriester, de Chasjmoneeër, en van zijn zonen. Toen de slechte hellenistische regering tegen Uw volk Jisrael opstond om hen Uw tora te laten vergeten en om hen van de wetten, zoals U die wilt, af te brengen. Maar U stond hen met Uw grote barmhartigheid bij toen ze in nood verkeerden, U streed hun strijd, U behandelde hun geding, U nam voor hen wraak, U leverde de sterken over in handen van de zwakken, velen in handen van weinigen, onreinen in handen van reinen, slechten in handen van rechtschapenen, moedwillige overtreders in handen van hen die zich met Uw tora bezighielden. Voor Uzelf verwierf U zich een grote en heilige Naam in Uw wereld en omstreeks die dag verleende U Uw volk Jisrael grote hulp en bevrijding. Daarna zijn Uw zonen weer binnenin Uw Huis gekomen, maakten Uw tempel schoon, reinigden Uw heiligdom, staken lichten aan in Uw heilige voorhoven en stelden deze acht dagen van het Chanoekkafeest in om U te danken en om lofliederen te zingen ter ere van Uw grote Naam.

Op Poeriem:

in de dagen van Mordechaj en Ester in de hoofdstad Sjoesan, toen de slechte Haman tegen hen opstond. Hij probeerde alle joden te vernietigen, van jong tot oud, kinderen en vrouwen op één dag, op de dertiende van de twaalfde maand, dat is de maand adar en hun bezit te plunderen. Maar U, met Uw grote barmhartigheid, verijdelde zijn besluit, verstoorde zijn plan en liet als vergelding voor wat hij wilde, het op zijn eigen hoofd neerkomen: men hing hem en zijn zonen aan de galg.

Op Chanoekka en Poeriem zegt men:

על הנסים ועל הפֶּדְיוֹן ועל הגְּבוּרוֹת ועל התְּשׁוּעוֹת
ועל המְלַחְמוֹת, שְׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה:

Op Poeriem:

בְּיָמֵי מַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר
בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה בְּשַׁעֲמַד
עֲלֵיהֶם הָמָן הַרְשָׁעִי, בְּקִשׁ
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד
אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים מִנְעֹר
וְעַד־זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם
אֶחָד, בְּשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ
שְׁנַיִם־עֶשְׂרֵי הוּא הַחֹדֶשׁ
אָדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז: וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הַפְּדִיתָ
אֶת־עַצְמוֹתָם וּקְלַקְלַתָּ אֶת־
מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְרָגְלוֹ אֶתּוֹ וְאֶת־
בְּנָיו עַל הָעֵץ:

Op Chanoekka:

בְּיָמֵי מַתְתִּיָּהוּ בְּיִזְרְחָן
בְּהֵן גְּדוֹל חֲשֻׁמוֹנֵי
וּבְנָיו, בְּשַׁעֲמַדְהָ מְלַכּוֹת
יָזַן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם
הַיְהוּדִים וּלְהַעֲבִירָם
מִתְּחֵי רִצּוֹנְךָ: וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עֲמַדְתָּ
לָהֶם בְּעַת צָרָתָם, וְנָתַתָּ
אֶת־רִיבָם, הִנֵּת אֶת־דִּינָם,
נִקְמַת אֶת־נַקְמָתָם, מִסַּרְתָּ
גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים, וְרַבִּים
בְּיַד מְעַפְיִים, וְטַמְאִים בְּיַד
טְהוּרִים, וְרָשָׁעִים בְּיַד

צַדִּיקִים, וְזָרִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ, וְלֶךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל
וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה
וּפְדִיּוֹן כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְרַבִּיר בֵּיתְךָ,
וּפְנּוּ אֶת־הַיְכָלְךָ, וְטַהְרוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ גְּרוֹת
בַּחֲצֵרוֹת קָדְשֶׁךָ, וּקְבִיעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי תְּנֻפָה אֱלֹהֵי הַיְהוּדוֹת
וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל:

Voor dit alles zal Uw Naam, Koning, geprezen en hoogverheven worden, voortdurend, eeuwig en altijd.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Schrijf (allen) die tot Uw verbond behoren voor een goed leven op.

En allen die leven zullen U altijd danken en in oprechtheid met lof Uw Naam vermelden, God, onze hulp en bijstand voor altijd.

Geprezen, U, Eeuwige, Uw Naam is 'de Oneindig-goede' en het komt U toe te danken.

Bij de herhaling van de Sjemóné-'Esré door de voorlezer zegt hij in het morgengebed en op vastendagen ook in het middaggebed het volgende (het wordt *niet* bij een *awel* gezegd):

God en God van onze voorouders, zegen ons met de in drie zinnen vermelde zegen in Uw tora, geschreven door Uw dienaar Moesje, uitgesproken door Aharon en zijn zonen, de priesters, het U gewijde volk, zoals het geschreven staat:

De Eeuwige zal u zegenen en u behoeden!

De Eeuwige zal u Zijn stralend gelaat toewenden en u genadig zijn!

De Eeuwige zal Zijn blik op u gericht houden en vrede voor u stichten! [Num. 6, 24-26].

Sticht vrede, geef geluk, zegen, genade, liefde en barmhartigheid voor ons en heel Uw volk Jisrael. Zegen ons, Vader, ons allen tezamen met het licht van Uw genegenheid, want door het licht van Uw genegenheid hebt U, Eeuwige, onze God, ons gegeven een levensleer en de liefde tot opofferingsgezindheid en deugdzaamheid, zegen en barmhartigheid, leven en vrede. Moge het goed zijn in Uw ogen Uw volk Jisrael te zegenen, in elke tijd of op welk uur ook, met Uw vrede.

ועל-כלם יתברך ויתרום שמך מלכנו
תמיד לעולם ועד :

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

וכתוב לחיים טובים (פל-) בגני בריתך :

וכל החיים יודוך סלה, ויהללו את-שמך
באמת, האל ישועתנו ועזרתנו סלה .
ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות :

Het volgende klein gedrukte wordt alleen door de voorlezer gezegd en wel elke ochtend en op een vastendag ook 's middags.

Het wordt *niet* bij een *awel* gezegd:

אלהינו ואלהי אבותינו, ברכנו בברכה המשלשת בתורה,
הבתוכה על ידי משה עבדך, האמורה מפי אהרן
ובניו כהנים עם קרושך באמור : יברך יי וישמך : יאר
יי פניו אליך ויחנך : ישא יי פניו אליך, וישם לך שלום :

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים
עלינו ועל כל ישראל עמך, ברכנו
אבינו בלנו באחד באור פניך, כי באור
פניך נחת לנו יי אלהינו תורת חיים
ואהבת חסד, וצדקה וברכה ורחמים
וחיים ושלום, וטוב בעיניך, לברך את-עמך
ישראל בכל-עת ובכל-שעה בשלומך .

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

Mogen wij bij U in het Boek van leven, zegen, vrede en een goed bestaan bedacht en ingeschreven worden; wij en heel Uw volk Jisrael voor een goed leven en voor vrede.

Geprezen, U, Eeuwige, Vredestichter!

(Men vervolgt *Ellohaj netsoor* – God behoed mijn tong.)

Geprezen, U, Eeuwige, die Zijn volk Jisrael met vrede zegent.

God*, behoed mijn tong voor kwaadspreken, mijn lippen voor het spreken van bedrog. Laat mij stil zijn tegenover allen die mij vloeken, laat mij als stof zijn voor wat van dien aard ook. Stel mijn hart open voor Uw tora en laat mij er naar streven Uw geboden op te volgen. Verijdel snel het plan van allen die iets kwaads tegen mij in de zin hebben en vernietig wat ze in gedachten hadden. Doe het om Uw Naam, doe het om Uw sterke macht**, doe het om Uw heiligheid, doe het om Uw tora, opdat Uw lievelingen bevrijd worden, help met Uw rechterhand en verhoor mij.

Mogen de woorden van mijn mond en de stille overpeinzing van mijn hart aangenaam voor U zijn, Eeuwige, mijn rotsvaste steun en mijn verlosser. Die vrede sticht in Zijn hoge sferen moge ook vrede brengen voor ons en voor heel Jisrael, zegt hierop Amen.

Moge het Uw wil zijn Eeuwige, onze God en God van onze voorouders dat de heilige tempel spoedig in onze dagen herbouwd zal worden en geef ons deel aan Uw tora. Daar willen wij U met ontzag dienen zoals in langvervlogen dagen en in vroegere jaren. Laat dan het offer van Jehoeda en Jeroesjalajim U aangenaam zijn zoals in langvervlogen dagen en in vroegere jaren.

Op Rosj Chodesj en Chanoekka zegt men hier Hallél.

Op de middendagen van Pesach en Soekkot legt men eerst de tefillien af; daarna zegt men Hallél, pag. 247.

* Een afsluiting van het hoofdgebed zoals dat grotendeels voorkomt in T.B. Berachot 17a.

** letterlijk: Uw rechterhand.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer zegt men:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלוֹם וּפְרִנָּסָה טוֹבָה נִזְכָּר וְנִכְתָּב
לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים

וְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם: (Men vervolgt *Ellohaj netsoor*)

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשְׁלוֹם:

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵי, וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תְרוּם, וְנַפְשֵׁי כְּעַפְר לְכָל תְּהִיָּה: פָּתַח
לְבִי בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תְּרַדּוּף נַפְשֵׁי, וְכָל הַחוֹשְׁבִים
עָלַי רָעָה, מְהֵרָה הַפֵּר עֲצָתָם, וְקַלְקַל מַחְשְׁבוֹתָם.
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
קִדְשֹׁתֶיךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן הַתּוֹרָתְךָ. לְמַעַן יַחְלִצוּן יְדִידֶיךָ,
הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְגֵּי: יְהִי לְרִצּוֹן אֲמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבָבִי
לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְנֹאֲלֵי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה
שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבְנָה בַּיִת
הַמְּקֻדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם
נַעֲבָרְךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנוֹת: וְעֲרַבְהָ לֵי
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם, כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנוֹת:

הַלֵּל. Op Rosj Chodesj en Chanoekka zegt men hier

Op de middendagen van Pesach en Soekkot legt men eerst

de tefillien af; daarna zegt men הַלֵּל. blz 247.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer, 's morgens en 's middags, behalve vrijdagmiddag en Sjabbat zegt men Awienoe-Malkénoe, een gebed voor bijzondere dagen van boetedoening, beginnend met het bekennen van onze zonden en het vragen om vergiffenis en bijzondere gunsten. De oorsprong gaat terug tot Rabbi Akiba, die het uitsprak na een vastendag ingesteld na een langdurige periode van droogte [*Ta'anit 25b*].

AWIENOE-MALKENOE

- ONZE VADER, ONZE KONING, wij hebben tegenover U gezondigd.
- ONZE VADER, ONZE KONING, wij hebben geen andere koning dan U.
- ONZE VADER, ONZE KONING, behandel ons mild terwille van Uw Naam.
- ONZE VADER, ONZE KONING, schenk ons een goed nieuw jaar.
- ONZE VADER, ONZE KONING, vrijdel alle harde beslissingen zodat ze ons niet treffen.
- ONZE VADER, ONZE KONING, vrijdel de voornemens van hen die ons haten.
- ONZE VADER, ONZE KONING, stoor de plannen van onze vijanden.
- ONZE VADER, ONZE KONING, laat iedere verdrukker en tegenstander verre van ons blijven.
- ONZE VADER, ONZE KONING, laat besmettelijke ziekte, oorlogsgeweld, honger, gevangenschap, ondergang (en dodelijke ziekte) ophouden zodat ze Uw verbondskinderen niet treffen.
- ONZE VADER, ONZE KONING, houd dodelijke ziekte verwijderd van Uw erfelijk bezit.
- ONZE VADER, ONZE KONING, zend volkomen genezing voor de zieken van Uw volk.
- ONZE VADER, ONZE KONING, laat ons in volledige inkeer weer bij U terugkomen.
- ONZE VADER, ONZE KONING, vergeef en geef kwijtschelding voor al onze overtredingen.
- ONZE VADER, ONZE KONING, wis uit en verwijder al onze zonden zodat ze niet onder Uw ogen komen.

Tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer, behalve vrijdagmiddag en Sjabbat, zegt men:

- אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ הִטְאָנוּ לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֲלֵא אַתָּה
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה
 אֲמֵן בְּטֵל מֵעַלְיֵנוּ כָּל-גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ בְּטֵל מִחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ הַפֵּר עֵצַת אוֹיְבֵינוּ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ כֹּלֵה כָּל-צָר וּמִשְׁטֵיִן מֵעַלְיֵנוּ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ כֹּלֵה הַבָּר וְהָרָב וְהָרַעַב וְשָׂבִי
 וּמִשְׁחִית (וּמִגְּפָה) מִבְּנֵי בְרִיתְךָ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ מִנַּע מִגְּפָה מִנִּחְלָתְךָ
 אֲמֵן שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמְּךָ
 אֲמֵן הַחֲזִירֵנוּ בְּחִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ סִלַּח וּמַחַל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ מַחַח וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וּחֲטָאֵינוּ)
 מִגְּדַר עֵינֶיךָ

ONZE VADER, ONZE KONING, verscheur het ongunstig vonnis over ons geveld.

ONZE VADER, ONZE KONING, veeg uit, met Uw grote mate van medegevoel, alle geschreven bewijzen van onze schuld.

ONZE VADER, ONZE KONING, bedenk dat we stof zijn.

ONZE VADER, ONZE KONING, laat de herinnering aan ons goed bij U doorkomen.

ONZE VADER, ONZE KONING, schrijf ons in het boek van een gelukkig leven.

ONZE VADER, ONZE KONING, schrijf ons in het boek van verdienstelijke daden.

ONZE VADER, ONZE KONING, schrijf ons in het boek van een behoorlijk bestaan en levensonderhoud.

ONZE VADER, ONZE KONING, schrijf ons in het boek van verlossing en hulp.

ONZE VADER, ONZE KONING, schrijf ons in het boek van vergeving en kwijtschelding.

ONZE VADER, ONZE KONING, breng ons spoedig hulp, die als een bloem ontluikt.

ONZE VADER, ONZE KONING, vergroot de kracht die van Uw volk Jisraël uitgaat.

ONZE VADER, ONZE KONING, vergroot de kracht die van Uw Masjicach uitgaat.

ONZE VADER, ONZE KONING, hoor onze stem, spaar ons en ontferm U over ons.

ONZE VADER, ONZE KONING, aanvaard in ontferming en welwillend ons gebed.

ONZE VADER, ONZE KONING, stuur ons niet tevergeefs van U weg.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het om hen die om Uw heilige Naam vermoord zijn.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het om hen die afgeslacht zijn, omdat zij Uw eenheid beleden.

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קָרַע רוּע גְזֵרָה דִיגְנוּ :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מְחֹק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים :
 כָּל־שְׂמֵרֵי חַוְבוֹתֵינוּ :

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ זְכוּר בִּי עֶפְרָא אֲנַחְנוּ :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתֹבֵנוּ בְּסֵפֶר תִּיִם טוֹבִים :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתֹבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכוֹת :

אֲמֵן כְּתֹבֵנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וּכְלָכְלָה :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתֹבֵנוּ בְּסֵפֶר נְאֻלָּה וַיְשׁוּעָה :
 אֲמֵן כְּתֹבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקִרְוֹב :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הֵרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הֵרַם קֶרֶן מְשִׁיחָךְ :

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁמַע קוֹלָנוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ :
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת :
 הַתְּפִלָּתֵנוּ :

אֲמֵן נָא אֵל הַיְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ :
 אֲמֵן עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדֹשְׁךָ :
 אֲמֵן עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחֻדְךָ :

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het om hen die in vuur en water omkwamen voor de heiliging van Uw Naam.

ONZE VADER, ONZE KONING, vergeld voor onze ogen het vergoten bloed van hen die U gediend hebben.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het terwille van Uzelf als het niet om ons is.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het terwille van Uzelf en help ons.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het om Uw grote mate van medegevoel.

ONZE VADER, ONZE KONING, doe het terwille van Uw grote, machtige en ontzagwekkende Naam, waarmee wij benoemd zijn.

ONZE VADER, ONZE KONING, wees ons genadig en verhoor ons ofschoon wij geen goede daden hebben, behandel ons weldadig en liefderijk en help ons.

Op maandag en donderdag werden in vroeger tijden in de grotere steden rechtszittingen gehouden. Vele dorpsbewoners kwamen dan in de stad en maakten van deze gelegenheid gebruik om het gebed met het vereiste aantal van tien te verrichten. Er werd dan uit de tora gelezen, velen vastten dan als de regen uitbleef. Er werden speciale gebeden uitgesproken met boetedoening en vragen om genade en recht, gebeden om herstel van Jeroesjalajim, verlossing uit de ballingschap en hulp uit de verdrukking. Volgens oude overlevering zijn de 2e en de 5e dag dagen, waarop smeekgebeden door God met welwillendheid verhoord worden. Vandaar dat men nu op maandag en donderdag het volgende zegt (behalve op dagen dat geen tachanoen wordt gezegd, zie pag. 60):

Barmhartig, vergevingsgezind als Hij is, gaat Hij niet tot vernietiging over maar brengt vaak Zijn woede tot bedaren en laat Zijn verbolgenheid niet tot het uiterste komen. [Ps. 78, 38]. Eeuwig, weerhoud Uw medegevoel niet van ons, laat Uw liefde en trouw ons

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבְמִיִּם
עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ נְקוּם לְעֵינֵינוּ נְקַמַת דָּם
עַבְדֶיךָ הַשְׁפוּד
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנֵנוּ
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל
:

הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא שְׁנִקְרָא עֲלֵינוּ
:

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הִנֵּנוּ וְעַנְנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים
:

עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ
:

Op maandag en donderdag (behalve wanneer geen tachanoen uitgesproken wordt) zegt men:

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב אָפָּי
וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמְתּוֹ: אֲתָה יי לֹא תִכְלֵא רַחֲמֶיךָ
מִמֶּנּוּ חֶסֶדְךָ וְאַמְתָּךְ תָּמִיד יִצְרוּנוּ: הוֹשִׁיעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ

steeds behoeden [Ps. 40, 12]. Help ons Eeuwige, God, breng ons weer bijeen vanuit de volken, om Uw heilige Naam dank te brengen en ons met hulde op U te beroemen [Ps. 106, 47]. Als U, God, overtredingen in herinnering zoudt houden, wie, Heer, kon er dan nog bestaan? Maar bij U is vergiffenis, zodat U gerespecteerd wordt [Ps. 130, 3-4]. Behandel ons niet naar onze zonden en vergeld ons niet naar gelang van onze overtredingen [Ps. 103, 10]. Als onze overtredingen tegen ons zouden getuigen, doe het dan terwille van Uw Naam [Jer. 14, 7]. Laat de gedachte aan ontferming en liefde bij U bovenkomen, want die zijn er van oudsher [Ps. 25, 6]. Antwoord ons Eeuwige, in dagen van nood, moge de Naam van de God van Ja'akov ons beschermen. Eeuwige help, Koning, antwoord ons als wij roepen! [vgl. Ps. 20, 2 en 10].

Onze Vader, onze Koning, wees ons genadig en verhoor ons, ofschoon wij geen goede daden hebben, behandel ons weldadig terwille van Uw Naam.

Onze Heer, onze God, luister naar onze stem als we smeken, breng voor ons het verbond met de aartsvaders in herinnering en red ons terwille van Uw Naam.

Nu dan Heer, onze God, die Uw volk met sterke hand uit Egypte heeft gevoerd en U een grote Naam heeft gemaakt, zoals die op de dag van heden is, wij hebben gezondigd, wij hebben ons slecht gedragen. Laat, Heer, in overeenstemming met heel Uw weldadig handelen, Uw woede en Uw gramschap zich toch afwenden van Uw stad Jeroesjalajim, Uw heilige berg, want door onze zonden en de overtredingen van onze voorouders zijn Jeroesjalajim met Uw volk te schande geworden voor heel onze omgeving. Toe dan, God, luister naar het gebed en naar het smeken van Uw dienaar en laat het licht dat van U uitgaat weer schijnen over Uw heiligdom dat verwoest is. Om Godswil!
[Dan. 9, 15-17].

Mijn God, neig Uw oor en luister, open Uw ogen en zie naar onze ruïnes en de stad waarover Uw Naam genoemd is; want niet om onze deugden leggen wij U onze smeekbeden voor, maar om Uw grote barmhartigheid. God, hoor toch; Heer, vergeef toch! Heer, luister toch, doe het, stel het niet uit; voor Uzelf, mijn God, want over Uw stad en Uw volk wordt Uw Naam genoemd [Dan. 9, 18-19].

וּקְבָצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם, לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח
בְּתִהְלֹתֶךָ: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יְהוָה, אֲרָנִי מִי יַעֲמֵד: כִּי
עַמְּךָ הִסְלִיחָה, לְמַעַן תִּזְרָא: לֹא כַחֲטָאֵינוּ תַעֲשֶׂה לָּנוּ,
וְלֹא כְעֲוֹנוֹתֵינוּ תִגְמֹל עֲלֵינוּ: אִם עֲוֹנֵינוּ עָנּוּ כָּנוּ, יי
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֹךְ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם
הָמָּה: יַעֲנֵנוּ יי בְּיוֹם צָרָה, יִשְׁוֹבֵנוּ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יי
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרָאֵנוּ: אָבִינוּ מִלִּבְנוֹ חַנּוּן
וַעֲנֵנוּ, כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן
שְׁמֹךְ: אֲדוֹנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ, וְזָכַרְלָנוּ
אֶת-בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ: וְעַתָּה אֲרָנִי
אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת-עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיַד
חֲזָקָה, וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם בְּיוֹם הַזֶּה, הִטָּאֵנוּ רָשָׁעִנוּ: אֲרָנִי,
כְּבָל-צַדִּיקוֹתֶיךָ יִשְׁבֹּנָא אִפְךָ וְחַמְתֶּךָ מֵעִירֶךָ יְרוּשָׁלַיִם
הַר קְדֹשְׁךָ, כִּי כַחֲטָאֵינוּ וּבְעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ, יְרוּשָׁלַיִם
וְעַמְּךָ לְחַרְפָּה לְכָל-סְבִיבוֹתֵינוּ: וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֵל
הַתְּפִלַּת עַבְדֶּךָ וְאֵל תַּחֲנוּנָיו, וְהָאֵר פְּנֵיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ
הַשָּׁמַיִם, לְמַעַן אֲרָנִי:

הָמָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וְשָׁמְעֵי פִקְחֵי עֵינֶיךָ וְרֹאֵה שְׂמִמֹתֵינוּ
וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֹךְ עֲלֵיךָ, כִּי לֹא עַל צַדִּיקוֹתֵינוּ
אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:
אֲרָנִי וְשָׁמְעָה אֲרָנִי וְסָלְחָה אֲרָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֵל-
תְּאֵחָרִי, מֵעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֹךְ נִקְרָא עַל-עִירֶךָ וְעַל-עַמְּךָ:

Onze Vader, barmhartige Vader, laat ons een voorteken zien dat op geluk duidt. Breng onze verstrooiden bijeen van de vier windstreken van de aarde; mogen alle volken erkennen en weten dat U de Eeuwige, onze God, bent.

Welnu dan, Eeuwige, U bent onze Vader, wij zijn het leem en U geeft ons vorm, wij allen zijn het werk van Uw handen [*Jes. 64, 7*]. Help ons om Uw Naam, onze rotsvaste steun, onze Koning, onze verlosser. Spaar Uw volk, Eeuwige, zet Uw eigen bezit niet te schande, door dat volken erover heersen; waarom zal men bij de volken zeggen: 'Waar is hun God?' [*Joël. 2, 17*].

We weten dat we gezondigd hebben, niemand komt voor ons op. Laat Uw grote Naam voor ons opkomen in tijd van nood. Wij weten, dat wij geen goede daden hebben, behandel ons weldadig, om Uw Naam. Zoals een vader zich over zijn kinderen ontfermt, zo moge U zich over ons ontfermen en ons helpen terwille van Uw Naam. Heb medelijden met Uw volk, ontferm U over Uw eigen bezit, spaar het toch in Uw eindeloze barmhartigheid, wees ons genadig, antwoord ons, want bij U is er weldadigheid, Eeuwige, die te allen tijde wonderen verricht.

Zie toch en ontferm U toch spoedig in Uw eindeloze barmhartigheid over Uw volk terwille van Uw Naam. Eeuwige, onze God, spaar ons, ontferm U; help toch de kudde van Uw weide, laat de woede tegen ons niet de overhand nemen, want op U zijn onze ogen gericht. Help ons om Uw Naam, ontferm U over ons terwille van Uw verbond; zie toe en antwoord ons in tijd van nood, want bij U is de hulp, op U is ons vertrouwen, God van de vergiffenis. Ach, vergeef toch, goede en vergevensgezinde God, want U, God, Koning, bent genadig en barmhartig.

Ach, genadige en barmhartige Koning, breng in Uw herinnering en kijk eens terug naar het verbond tussen de offerstukken – van Awraham – en laat de als offer gebonden enige zoon – Jitschak – nog eens voor U verschijnen terwille van Jisrael. Onze Vader, onze Koning, wees ons genadig, verhoor ons, want Uw grote Naam is over ons genoemd, U, die te allen tijde wonderen verricht, behandel ons volgens Uw opvattingen van liefde. Genadige, Barmhartige, zie het toch, antwoord

אָבִינוּ הָאֵל הַרְחֵם, הַרְאֵנוּ אוֹת לְטוֹבָה, וְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ, יִכִּירוּ וְיִדְעוּ כָּל־הַגּוֹיִם, כִּי אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ: וְעַתָּה יי אָבִינוּ אַתָּה, אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר, וְאַתָּה יוֹצֵרֵנוּ, וּמַעֲשֵׂה יָרֵךְ בְּלִנּוּ: הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, צוּרֵנוּ מִלְּבָנוּ וּגְאֻלָּנוּ: חוֹסֵה יי עַל־עַמְּךָ, וְאַל־תִּתֵּן נַחֲלַתְךָ לְחֹרְפָה, לְמִשְׁלַבֶּם גּוֹיִם, לָמָּה יֹאמְרוּ בְּעַמִּים, אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם: יִדְעֵנוּ כִּי חֲטֵאוּנוּ, וְאִין מִי יַעֲמוּד בְּעַרְנוּ, שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל יַעֲמֹד־לָנוּ בְּעַת צָרָה: יִדְעֵנוּ כִּי אִין בָּנוּ מַעֲשִׂים, צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: בְּרַחֵם אָב עַל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל (בְּן) תְּרַחֵם יי עָלֵינוּ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: חֲמוּל עַל־עַמְּךָ, רַחֵם עַל־נַחֲלַתְךָ, חוֹסֵה־נָפֵא כְּרַב רַחֲמֶיךָ, חֲנֻנוּ וְעַנְנוּ, כִּי לָךְ יי הַצְּדָקָה, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל־עֵת:

הַבְּטֵאֵנָּה רַחֲסֵי־נָא עַל עַמְּךָ מֵהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים יי אֱלֹהֵינוּ חוֹסֵם וְרַחֵם, וְהוֹשִׁיעָה צֹאן מִרְעֵי־תְּךָ, וְאַל־יִמְשַׁל־בָּנוּ קֶצֶף, כִּי לָךְ עֵינֵינוּ תְלוּיֹת, הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן בְּרִיתְךָ, הַפִּיטָה וְעַנְנוּ בְּעַת צָרָה, כִּי לָךְ יי הַיְשׁוּעָה, בְּךָ הַנוֹחַלְתָנוּ אֵלֹהֵי סְלִיחוֹת, אָנָּה סֹלֵחַ־נָא אֵל טוֹב וְסֹלַח, כִּי אֵל מֶלֶךְ חֲנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

אָנָּה מֶלֶךְ חֲנוּן וְרַחוּם, זְכוּר וְהַבֵּט לְבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, וְתִרְאֵה לְפָנֶיךָ עֲקֵרַת יְחִיד, לְמַעַן יִשְׂרָאֵל: אָבִינוּ מִלְּבָנוּ חֲנֻנוּ וְעַנְנוּ, כִּי שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל נִקְרָא עָלֵינוּ, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל־עֵת, עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּחַסְדְּךָ, חֲנוּן וְרַחוּם

ons in tijd van nood, want bij U, Eeuwige is de hulp. Onze Vader, onze Koning, onze beschermer, behandel ons niet naar de slechtheid van onze handelingen. Laat de gedachte aan barmhartigheid en liefde bij U bovenkomen en help ons naar Uw grote goedheid, heb medelijden met ons, want wij hebben geen andere god dan U, onze rotsvaste steun. Verlaat ons niet. Eeuwige, onze God, wees niet ver weg van ons, want we zijn moedeloos door oorlogsgeweld, gevangenschap, besmettelijke en dodelijke ziekte; red ons uit alle nood en zorg, want op U is onze hoop gericht, beschaam die niet voor ons, Eeuwige, onze God en laat het licht dat van U uitgaat weer over ons schijnen. Denk voor ons weer aan het verbond met onze voorouders en help ons terwille van Uw Naam. Zie naar onze nood en luister naar onze stem bij het gebed, want U verhoort het gebed, door wie ook uitgesproken.

Barmhartige en genadige God, ontferm U over ons en over alles door U gemaakt, want er is geen als U, Eeuwige, onze God. Ach vergeef toch onze overtredingen, onze Vader, onze Koning, onze rotsvaste steun, onze verlosser, levende, altijd blijvende, uitermate krachtige God, liefderijk en goed voor alles door U gemaakt, want dat bent U, Eeuwige, onze God. Geduldige God, vol mededogen, behandel ons naar Uw oneindige barmhartigheid en help ons terwille van Uw Naam. Hoer, Koning, ons gebed, red ons uit de macht van onze vijanden. Hoer, Koning, ons gebed en red ons uit alle nood en zorg. Onze Vader, onze Koning bent U en Uw Naam is over ons genoemd, laat ons niet in de steek. Verlaat ons niet, onze Vader, verwerp ons niet, onze schepper, vergeet ons niet, onze vormer, want een genadig en barmhartig Koning bent U.

Geen is als U genadig en barmhartig, Eeuwige, onze God. Geen is als U, God, geduldig en vol liefde en trouw, help ons met Uw eindeloze barmhartigheid. Red ons van opwinding en razernij. Denk aan Uw dienaren, Awraham, Jitschak en Ja'akov, let niet op onze slechte en zondige aard. Kom tot bezinning uit Uw ziedende gramschap en verander het besluit van het ongeluk over Uw volk [Exod. 32, 12]. Weer voor ons de dodelijke slag af, want U bent barmhartig, zo is immers Uw gewoonte: onverdiend liefde bewijzen in iedere generatie. Spaar,

הַבִּיטָה וְעִנְנוּ בְּעֵת צָרָה כִּי לָךְ ייִ הַיְשׁוּעָה : אָבִינוּ
מִלְכֵנוּ מַחֲסֵנוּ אֱלֹהֵי תַעֲשׂ עִמָּנוּ בְּרוּעַ מֵעַלְלֵינוּ זְכוֹר
רַחֲמֶיךָ ייִ וְחַסְדֶיךָ וְכָרֵב טוֹבָךָ הַיְשׁוּעָה וְחַמְלָנָה
עָלֵינוּ כִּי אֵין לָנוּ אֱלֹהִים אַחֵר מִבְּלַעֲרֶיךָ צוּרֵנוּ : אֱלֹהֵינוּ
תַעֲזֹבֵנוּ ייִ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ מִמֵּנוּ כִּי נִפְשָׁנוּ קָצְרָה
מִחֶרֶב וּמִשָּׁבִי וּמִדְּבָר וּמִמְגַפָּה וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ
כִּי לָךְ קָנִינוּ וְאֵל תִּכְלִימֵנוּ ייִ אֱלֹהֵינוּ וְהָאֵר פְּנֶיךָ בָּנוּ
וּזְכַרְלָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶיךָ
רֵאה בְּצוּרוֹתֵינוּ וּשְׁמַע קוֹל תַּפְלָתֵנוּ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תַּפְלַת כָּל־פֶּה :

אֵל רַחוּם וְחַנוּן רַחֵם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־מַעֲשֵׂיךָ כִּי אֵין
כְּמוֹךָ ייִ אֱלֹהֵינוּ אֲנָא שָׂא נָא פְּשַׁעֵינוּ אָבִינוּ
מִלְכֵנוּ צוּרֵנוּ וְגֹאֲלֵנוּ אֵל חַי וְקַיִם הַחֲסִין בְּכָתוּב חֲסִיד
וְטוֹב עַל כָּל־מַעֲשֵׂיךָ כִּי אַתָּה הוּא ייִ אֱלֹהֵינוּ : אֵל אֲרֶךְ
אַפַּיִם וּמְלֵא רַחֲמִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ
לְמַעַן שְׁמֶיךָ שְׁמַע מִלְכֵנוּ תַפְלָתֵנוּ וּמִיָּד אֲבִינוּ הַצִּילֵנוּ
שְׁמַע מִלְכֵנוּ תַפְלָתֵנוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ : אָבִינוּ
מִלְכֵנוּ אַתָּה וְשְׁמֶיךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֱלֹהֵינוּ : אֱלֹהֵינוּ
תַעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁשָׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ וְאֵל תִּשְׁכַּחְנוּ יוֹצְרֵנוּ
כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה :

אֵין כְּמוֹךָ חַנוּן וְרַחוּם ייִ אֱלֹהֵינוּ אֵין כְּמוֹךָ אֵל אֲרֶךְ
אַפַּיִם וְרַב חֲסֵד וְאִמְרָה הוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
מִרַעַשׂ וּמִדָּג הַצִּילֵנוּ : זְכוֹר לַעֲבָרֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ
שׁוֹב מִחֶרֶב אֲפָךָ וְהַנְחֵם עַל־הַרְעָה לַעֲמֶךָ : וְהִסֵּר

Eeuwige, Uw volk, bevrijd ons van Uw woede, weer voor ons de plaats van epidemieën en het harde noodlot af, U bent toch de behoeder van Jisrael. Bij U is er gerechtigheid en wij hebben ons te schamen [Dan. 9, 7]. Hoe kunnen we ons beklagen, hoe kunnen we het zeggen hoe het onder woorden brengen, hoe kunnen we ons rechtvaardigen. Laten we toch onze levenswijze nagaan en onderzoeken en tot terugkeren, waar immers Uw hand uitgestrekt is om hen die terugkeren weer aan te nemen. Ach, Eeuwige, help toch. Ach, Eeuwige, laat het toch gelukken [Ps. 118, 25]. Ach, Eeuwige, help toch als we roepen, U, Eeuwige, wachten wij, op U, Eeuwige, hebben we onze heil gevestigd, op U, Eeuwige, zullen we blijven vertrouwen. Zwijg toch niet en kwel ons niet langer, al zeggen de volken: 'Verloren is hun hoop'. Alleen voor U zal iedere knie en alles wat rechtop staat buigen.

U, die bij inkeer met open hand klaar staat om overtreders en zondaren weer aan te nemen – volkomen geschokt zijn wij door de grootte van ons leed – vergeet ons nooit, op, help ons, want bij U zoeken wij onze toevlucht. Onze Vader, onze Koning, als er bij ons geen deugd en goede daden aanwezig zijn, breng dan voor ons in Uw herinnering terug het verbond met onze voorouders en onze dagelijkse getuigenis: de Eeuwige is EEN! Zie neer op onze ellende, want veel zijn onze smarten en ons harteleed. Spaar ons toch, Eeuwige, in het land van onze gevangenschap en stort Uw woede niet over ons uit, want wij zijn Uw volk, kinderen van Uw verbond. God, zie toch, het respect voor ons onder de volken is afgenomen, zij schuwen ons als een erge onreinheid. Hoe lang zal Uw macht in gevangenschap blijven en wat Uw roep moest zijn in handen van de verdrukkers. Wek Uw krachten op en laat Uw vergelding de vrije loop tegen Uw vijanden; laat ze beschaamd staan en verslagen zijn door gebrek aan kracht en laat onze moeilijkheden U niet te gering voorkomen. Moge Uw barmhartigheid ons spoedig te hulp komen nu we in nood verkeren; is het niet om onze handel dan terwille van U zelf en vernietig niet de herinnering aan de roep van ons, maar wees genadig het volk dat iedere dag twee maal, steeds met liefde Uw eenheid verkondigt en zegt:

'Hoor Jisrael, de Eeuwige is onze God, de Eeuwige is EEN!'

מִמֶּנּוּ מַכַּת הַמּוֹרָת, כִּי רַחוּם אַתָּה, כִּי כֵן דִּרְבָךְ עָשָׂה
חֶסֶד חַנּוּם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: הוֹסֵה יי' עַל־עַמְּךָ, וְהַצִּילֵנוּ
מִזַּעַמְךָ וְהִסַּר מִמֶּנּוּ מַכַּת הַמִּגַּפָּה וּגְזֵרָה קָשָׁה, כִּי אַתָּה
שׂוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: לְךָ־אֲדַנִּי הַצְדָּקָה וְלִנְי בִּשְׁתַּת הַפְּנִים:
מִה־נִּתְאוּנָן מִה־נֶּאֱמַר מִה־נִּדְבַר וּמִה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
דַּרְכֵינוּ וְנַחֲקֵרָה, וְנִשְׁוֹבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנֶדֶ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל
שָׁבִים: אָנָּה יי' הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה יי' הַצִּלִּיחָה נָּא:
אָנָּה יי' עֲנֵנוּ בַיּוֹם קָדְאֵנוּ: לְךָ יי' חֲפִינוּ, לְךָ יי' קוֹיֵנוּ, לְךָ
יי' נִיחַל, אֶל־תִּחַשָּׁה וְתַעֲנֵנוּ, כִּי נֶאֱמַר גּוֹיִם אֲבָדָה
תִּקְוַתָם, כָּל־בְּרֵךְ וְכָל־קוֹמָה, לְךָ לִבְדַּ תִּשְׁתַּחֲוֶה:

הַפּוֹתָחַ יָד בַּתְּשׁוּבָה לְקַבֵּל פּוֹשְׁעִים וְחַטָּאִים, נִבְהַלָה
נַפְשֵׁנוּ מְרֹוב עֲצֻבוֹנָנוּ, אֶל תִּשְׁכַּחֲנוּ נַצְחָה, קוֹמָה
וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי חֲסִינוּ כָךְ: אָבִינוּ מִלִּפְנֵינוּ, אִם אֵין בְּנוּ
צְדָקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, זְכַר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ
וְעֲדוּתֵנוּ בְּכָל יוֹם, יי' אַחַד: הַבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ, כִּי רַבּוּ
מִכְאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לִבְבָנוּ: הוֹסֵה יי' עָלֵינוּ בְּאֶרֶץ שְׂבִינָה,
וְאֶל תִּשְׁפּוֹךְ חֲרוֹן־ךָ עָלֵינוּ, כִּי אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
אֶל, הַבִּיטָה דַל כְּבוֹדֵנוּ בְּגוֹיִם, וְשִׁקְצוֹנוּ כְּטוֹמְאֵת הַנְּדָה:
עַד מָתִי עֲזוּךְ לִשְׂבִי, וְתִפְאַרְתֶּךָ בִּיד־צָר: עוֹרְרָה גְבוּרַתֶךָ
וּקְנֵאתֶךָ עַל אוֹיְבֶיךָ, הֵם יְבוֹשׁוּ וַיַּחֲתוּ מִגְּבוּרַתָם, וְאֶל
יִמְעֹטוּ לְפָנֶיךָ תִּלְאוּתֵינוּ: מַהֲרָה יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ בַיּוֹם
צָרְתֵנוּ, וְאִם לֹא לְמַעַנְנוּ, לְמַעַנְךָ פֶּעַל וְאֶל תִּשְׁחִית
זְכַר שְׂאֲרֵיתֵנוּ: וְחַן אִם הַמִּיחָדִים שְׂמֶךָ פֶּעַמִּים בְּכָל־יוֹם
תִּמִּיר בְּאַהֲבָה, וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אַחַד:

SMEEKGEBED voor alle werkdagen – Tachanoen.

Smeekgebeden worden niet gezegd op feestelijke gedenkdagen of op bijzondere dagen van andere aard, zowel met een blijde als met een droeve achtergrond.

Ze worden niet gezegd op:

Vrijdagmiddag, Rosj Chodesj (Nieuwmaansfeest) en de middag ervoor, de hele maand nisan, op 5 ijar – Jom-Ha'atmaoet –, Lag-Ba'omer (18 ijar), op 28 ijar – Jom-Jeroesjalajim –, van 1 tot en met 8 siewan, de vastendag van Tisj'a be-aw, de ochtend van 15 aw, de dag vóór Rosj-Hasjana (Nieuwjaar), van de dag vóór Jom-Kippoer en met 1 chesjwan, Chanoekka (Inwijdingsfeest) en de middag ervoor, de ochtend van Toe-Bisjwat (Nieuwjaar van de bomen), Klein-Poeriem (14 en 15 adar I), Groot-Poeriem (14 en 15 adar of adar II) en de middagen ervoor.

Als een bruidegom of een van de hoofdpersonen van een besnijdenis bij de dienst aanwezig is en bij een awél in de zeven treurdagen worden ze ook niet gezegd.

Bij deze diep aangrijpende, dichterlijke ontboezeming van koning David, geschreven in een toestand van lichamelijke en geestelijke depressie, legt men het hoofd op de linker arm, en indien men tefillien aan heeft, op de rechter.

David zei tegen Gad: Zeer angstig ben ik. Laat ons toch in Godes handen vallen, want oneindig groot is Zijn barmhartigheid, maar laat mij niet in handen van mensen vallen [II Sam. 24, 14].

Tegen U, die barmhartig en genadig bent heb ik gezondigd, Eeuwige God, erbarmen, ontferm U over mij en aanvaard mijn smeken.

Psalm 6. Eeuwige, straf mij niet in Uw woede en tuchtig mij niet in Uw gramschap. Wees mij genadig, Eeuwige, want ik ben geknakt, geneem mij, Eeuwige, want in mijn hele gestel ben ik geschokt. Ook mijn ziel is ernstig gestoord. En U, Eeuwige! Hoe lang nog!?

Eeuwige, maak mijn ziel weer vrij, kom mij om der wille van Uw loof te hulp. Want in de dood denkt men niet aan U, in het graf, wie dankt dan? Ik ben het zuchten moe. Door mijn tranen iedere nacht, maak mijn bed doornat, doorweek ik mijn sponde. Dof van verdriet is mijn oog, uitpuilend van angst voor allen die mij in het nauw brengen. Wees van mij, allen die mij kwaad doen, want gehoord heeft de Eeuwige naar mijn luid geschrei, gehoord heeft de Eeuwige mijn smeken, de Eeuwige neemt mijn gebed aan! Beschaamd, helemaal in de war zijn al mijn vijanden, vol schâamte wijken ze terug, ineens.

נפילת אפים of תחנון

SMEEKGEBED

Het smeekgebed wordt gezegd op alle werkdagen, 's morgens en 's middags. Het wordt niet gezegd: op vrijdagmiddag; Rosj Chodesj; de gehele maand nisan; de 33ste omer (18 iejar); 1 t/m 8 siwan; Negen aw; de ochtend van 15 aw; de dag vóór Rosj Hasjana; van de dag vóór Jom Kippoer t/m 1 chesjwan; Chanoekka; de ochtend van 15 sjewat; Klein Poeriem (14 en 15 adar riesjon); Groot Poeriem (14 en 15 adar of adar sjénie); de namiddag vóór Rosj Chodesj, Chanoekka, Poeriem of Negen aw; bij een bruidegom op zijn huwelijksdag; bij een besnijdenis of bij een awél gedurende de treurweek.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גָּד, צַר־לִי מְאֹד, נִפְלָה נָא בְיָד יי כִּי רַבִּים רַחֲמֹי וּבִיד אָדָם אֵל אֶפְלָה :

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתִי לִפְנֵיהֶם יי מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וּקְבַל תְּחִנּוּתִי : יי אֵל-בְּאִפְךָ תּוֹכִיחַנִי, וְאֵל-בְּחַמְתְּךָ

תִּיַסְרֵנִי : חַנּוּן יי כִּי-אִמְלַל אֲנִי רַפְּאֵנִי יי כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי : וּנְפָשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד, וְאַתָּה יי עַד־מָתִי : שׁוּבָה

יי, חַלְצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדְךָ : כִּי אֵין בְּמוֹת זְכָרְךָ, בְּשִׂאוֹל מִי יוֹרֵה־לָךְ : יַגְעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחֲרָה

בְּכָל-לַיְלָה מִמָּתִי בְּרַמְעֵתִי עֵרְשִׁי אֲמַסְרָה : עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינָי, עֲתַקְרָה בְּכָל-צוּרְךָ : סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל-פְּוֹעֵלֵי

אָזְנִי, כִּי שָׁמַע יי קוֹל בְּכִי : שָׁמַע יי תְּחִנָּתִי יי תְּפִלָּתִי יִקַּח : יִבְשׁוּ וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל-אֵיבֵי יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַגְעַתִּי :

Op maandag en donderdag zeggen voorlezer en gemeente om beurten dit gebed om vergiffenis en redding uit rampen en vervolging zoals het joodse volk die heeft moeten doorstaan in de lange periode van het galoet, de verstrooiing. Het sluit aan op de grootsmeekbede van maandag en donderdag (op pag. 55).

G.e.V.: Eeuwige, God van Jisrael, kom terug van Uw ziedende gramschap en verander het besluit van het ongeluk, over Uw volk besloten.

G.: Kijk neer uit de hemel en zie dat wij tot spot en verachting onder volken zijn geworden. Wij worden beschouwd als slachthuis bestemd voor moord, vernietiging, mishandeling en smaad.

G.e.V.: Maar toch hebben wij Uw Naam niet vergeten; vergeet ons toch ook niet!

G.: Vreemden zeggen: 'Er is geen uitzicht of hoop.' Weest U genadig voor het volk dat op Uw Naam blijft hopen, God bespoedig om hulp voor ons, wij zijn moe, ons werd geen rust gegund. Moge U medelijden Uw woede tot bedaren brengen, ver weg van ons.

G.e.V.: Och, kom terug van Uw ziedende gramschap en ontferm U over het eigen bezit dat U uitgekozen hebt.

G.: Spaar ons, Eeuwige, in Uw barmhartigheid en lever ons niet over de hand van wrede vijanden. Waarom zouden de volken zeggen: wat is toch hun God? Bewijs ons liefde om Uzelf; stel het niet uit.

G.e.V.: Och, kom terug van Uw ziedende gramschap en ontferm U over het eigen bezit dat U uitgekozen hebt.

Op maandag en donderdag vervolgt men:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפְּךָ וְהִנָּחֵם
עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ :

הִבִּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה כִּי הִיָּינוּ לְעַג וְקָלָם בְּגוֹיִם, נִחַשְׁבָנוּ
כְּצֹאן לַטֶּבֶת יוֹבֵל, לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד וּלְמַכּוֹת וּלְחַרְפָּה :
וּבְכָל-זֹאת שְׁמֶךָ לֹא שָׁכַחְנוּ, נָא אֱלֹהֵינוּ
תִּשְׁכַּחְנוּ : יי

זָרִים אוֹמְרִים, אֵין תּוֹחֵלֶת וְתִקְוָה : חַן אִם לְשִׁמְךָ
מִקְוָה : טְהוֹר, יִשְׁוַעְתְּנוּ קִרְבָּה . יִגְעֵנוּ וְלֹא הוֹנַח לָנוּ
רַחֲמֶיךָ יִכְבְּשׁוּ אֶת כְּעַסְךָ, מֵעַלֵּינוּ :
אָנָּה שׁוּב מִחֲרוֹנְךָ, וְרַחֵם סְגֻלָּה אֲשֶׁר
בְּחַרְתָּ : יי

חֹסֶה יי עַלֵּינוּ בְּרַחֲמֶיךָ : וְאַל תִּתְּנֵנוּ בְיַדֵי אֲכֹזְרִים .
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם, לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה
עִמָּנוּ חֶסֶד, וְאַל-תֵּאָחֵר :

אָנָּה שׁוּב מִחֲרוֹנְךָ, וְרַחֵם סְגֻלָּה אֲשֶׁר
בְּחַרְתָּ : יי

G.: Hoor onze stem en wees genadig, stoot ons niet af in handen van onze vijanden om onze naam uit te wissen. Breng terug in Uw herinnering wat U onze voorouders onder ede beloofd hebt: 'Veel als de sterren aan de hemel maak Ik jullie.' En nu... er zijn maar weinig van ons overgebleven uit velen!

G.e.V.: Maar toch hebben wij Uw Naam niet vergeten; vergeet ons toch ook niet!

G.: Help ons God, bij wie onze hulp is, om de eer van Uw Naam, van ons en verschaf verzoening voor onze zonden, terwille van Uw Naam [Ps. 79. 9].

G.e.V.: Eeuwige, God van Jisrael, kom terug van Uw ziedend gramschap en verander het besluit van het ongeluk over Uw volk.

Op een algemene vastendag (in sommige gemeenten dagelijks):

Behoeder van Jisrael, behoed de rest van Jisrael en laat Jisrael niet verloren gaan, dat het Sjema'-Jisrael - hoor Jisrael - zegt.

Behoeder van een enig volk, behoed de rest van een enig volk en laat een enig volk niet verloren gaan, dat de eenheid van Uw Naam verkondigt met: 'De Eeuwige is onze God, de Eeuwige is EEN!'

Behoeder van een heilig volk, behoed de rest van een heilig volk en laat een heilig volk niet verloren gaan, dat met het drievoudig 'heilig' de Heilige eert.

Laat U welwillend stemmen door gebeden om erbarming en laat tevreden stellen door smeekgebeden, word welwillend en tevreden terwille van een verarmd volk, want er is geen helper.

Onze Vader, onze Koning, wees genadig en verhoor ons; ofschoon wij geen goede daden hebben, behandel ons weldadig en liefderijk en help ons.

Wij, wij weten niet meer wat we moeten doen, maar op U zijn onze ogen gericht [II Kron, 20, 12]. Denk aan Uw barmhartigheid en Uw liefde want die zijn van oudsher [Ps. 25, 6]. Laat Uw liefde over ons zijn in die mate waarop wij op U hopen [Ps. 33, 22].

קולנו תשמע ותחן, ואלתמשנו ביד אויבינו למחות את שמנו זכור אשר נשבעת לאבותינו בכבדי השמים ארבה את זרעכם ועתה נשארנו מעט מהרבה :

ובכל זאת שמך לא שכחנו נא אל תשכחנו : "

עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך

והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך : "

Dagelijks of op een algemene vastendag zegt men:

שומר ישראל · שמור, שארית ישראל · ואל יאבד ישראל האומרים שמע ישראל :

שומר גוי אחד · שמור, שארית עם אחד · ואל יאבד גוי אחד · המיוחדים שמך " אלהינו " אחד :

שומר גוי קדוש · שמור, שארית עם קדוש · ואל יאבד גוי קדוש · המשלשים בשלוש קדשה לקדוש :

מתרצה ברחמים · ומתפיים בתחנונים · התרצה והתפיים לדור עני כי אין עוזר :

אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו :

ונאנתנו לא גרע מהנעשה בי עליך עינינו :

זכור רחמך " וחסדך, כי מעולם

הייתה חסדך " עלינו כאשר יחלנו לך :

Denk als het om ons gaat niet aan overtredingen van vroegeren, **laan**
Uw barmhartigheid ons spoedig tegemoet komen, want we zijn wel **zoer**
diep gezonken [Ps. 79, 8].

Wees ons genadig, want wij zijn de smaad meer dan zat [Ps. 123, 5]
Wil ons ook in Uw ergernis barmhartig gedenken [Chab. 3, 2] - **N**
weet immers waaruit wij gevormd zijn - Hij denkt eraan dat wij **ma**
stof zijn [Ps. 103, 14].

Help ons God, bij wie onze hulp is, om de eer van Uw Naam, red ons
verschaf verzoening voor onze zonden terwille van Uw Naam
[Ps. 79, 9].

De voorlezer zegt half-kaddiesj.

Het volgende wordt gezegd op maandag, donderdag en op vastendagen. Het **w**
niet gezegd op Rosj Chodesj, de dag vóór Pesach, Tisj'a be-aw (in Amsterdam wel **o**
aw), Chanoekka, Klein- en Groot Poeriem.

Geduldige, liefdevolle en trouwe God, straf mij niet in Uw woede. **S**
Uw volk en red ons van alle kwaad. Gezondigd hebben wij Heer, **t**
U, vergeef het toch in overeenstemming met Uw grote barmhartighe
o God!

Als uit de tora wordt gelezen, zegt men bij het openen van de tora-kast:
Wanneer de Ark vertrok zei Mosjé: Op, Eeuwige, laat Uw vijand
verstrooid worden en die U haten voor U op de vlucht ga
[Num. 10, 35]. Want van Tsion gaat de tora uit en het woord van
Eeuwige van Jeroesjalajim [Jes. 2, 3].

Bij het uitnemen van de tora-rol zegt men:

Geprezen, die in Zijn heiligheid de tora aan Zijn volk Jisrael he
gegeven.

Voorlezer: Erkent met mij de grootheid van de Eeuwige, laten
samen Zijn Naam als hoogste vermelden [Ps. 34, 4].

אל-תזכר-לנו עונות ראשנים מהר יקדמונו
רחמיה, כי כלונו מאד: חָנְנוּ יי חָנְנוּ, כי רב
שבענו בוז: ברָנו רחם תזכור: כי הוא
ידע יצָרנו, זכור כי עָפָר אָנָּהנו: עֲזָרנו
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמִי, וְהַצִּילנו
וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמִי:

De voorlezer zegt half kaddiesj.

Het gebed **אל ארך אפים** wordt gezegd op maandag, donderdag
en op vastendagen. Het wordt *niet* gezegd op Rosj Chodesj; de dag
vóór Pesach; Negen aw (te Amsterdam wel op 9 aw); Chanoekka;
Klein en Groot Poeriem

אל ארך אפים, ורב-חסד ואמת, אל-באפך תוכיחנו:
חוֹסֵר יי עַל עַפְיָה, וְהוֹשִׁיעֵנו מִכָּל רָע: חַטָּאתֵנו לָךְ
אָרוֹן סֶלְחָנָא כְּרוּב רַחֲמֵיךָ, אֵל:

Bij het openen der Tora-kast of H. Arke:

וַיְהִי בְנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, קוּמָה יי וַיַּפְּצוּ אֵיבֵיךָ,
וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאיֶךָ מִפְּנֵיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה, וּדְבַר
יי מִירוּשָׁלַם:

Bij het uitnemen van de Tora-rol zegt men:

כְּרוּב שְׁנַתֵּן תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ:

Voorlezer:

נִדְלוּ לִי אֶתְּךָ וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְחִדּוּ:

Gemeente: Eeuwige, U bezit grootheid, macht, pracht, triomf en majesteit; alles in de hemel en op de aarde is immers van U. U komt de heerschappij toe, U die hoogverheven bent boven alles [I Kron. 29, 11]. Erkent de Eeuwige, onze God, als hoogste en buigt aanbeddend voor Zijn heiligdom op aarde*, heilig is Hij [Ps. 99, 5]. Erkent de Eeuwige, onze God, als hoogste en buigt aanbeddend voor Zijn heilige berg, want heilig is de Eeuwige, onze God [Ps. 99, 9].

Moge de Vader vol medelijden zich ontfermen over het door Hem gedragen volk en moge Hij in Zijn herinnering terugroepen het verborgen met de krachtige figuren der voorouders. Moge Hij ons leven vrijwaren voor slechte tijden en de slechte neiging tegenhouden bij hen die – door Hem – gedragen werden. Moge Hij ons de gunst van een redding voor altijd verlenen en onze wensen in ruime maat met barmhartige hulp vervullen.

Als de tora-rol op de biema – almemoor – ligt zegt de voorlezer:

Dat binnen zeer korte tijd Zijn koninkrijk voor ons openbaar en zichtbaar moge worden en dat Hij wat er van ons, van Zijn volk, in Huis Jisrael, gered is, zal begunstigen met genade, liefde en barmhartigheid en welwillendheid. Zeggen wij hierop, Amen. Wilt alle grootheid toekennen aan onze God en eer, bewijzen aan de tora. Kohén, kom naar voren! Laat de Kohén X, zoon van Y hier gaan staan (als er geen Kohén aanwezig is zegt men: nu er geen Kohén aanwezig is, wil A zoon van B hier gaan staan, in plaats van de Kohén). Geprezen, die in Zijn heiligheid, de tora aan Zijn volk Jisrael heeft gegeven.

De tora van de Eeuwige is volmaakt, een rustpunt voor de ziel; het getuigenis van de Eeuwige is betrouwbaar, wijsheid voor de onervaren. De opdrachten van de Eeuwige zijn billijk, een vreugde voor het hart. Het gebod van de Eeuwige is helder, een lichtpunt voor de ogen. [Ps. 19, 8–9]. De Eeuwige geeft Zijn volk macht, de Eeuwige zegent Zijn volk met vrede [Ps. 29, 11]. God, Zijn weg is volmaakt, wat de Eeuwige zegt is puur, een bescherming is Hij voor allen die bij Hem bescherming zoeken [Ps. 18, 31].

Gemeente: Jullie, die vasthouden aan de Eeuwige, jullie God, jullie allen zijn vandaag in leven [Deut. 4, 4].

* letterlijk: de bank van Zijn voeten.

Gemeente:

לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד
כי כל בשמים ובארץ, לך יי הממלכה והמתנשא
לכל ולראש: רוממו יי אלהינו והשתחוו להדם רגליו.
קדוש הוא: רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו.
כי קדוש יי אלהינו:

אב הרחמים, הוא ירחם עם עמוסים, ויזכור ברית
אתנים, ויציל נפשותינו מן השעות הרעות, ויגער
ביצר הרע מן הנשואים, ויחן אותנו לפליטת עולמים.
וימלא משאלותינו במדה טובה ישועה ורחמים:

Na de Tora-rol op de biema gelegd te hebben, zegt de voorlezer:

תנצלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב, ויחן פליטתנו
ופליטת עמו בית ישראל, לחן ולחסד ולרחמים
ולרצון ונאמר אמן: הכל הבו גדל לאלהינו, ותנו
כבוד לתורה: בהן קרב יעמד (ר"פ ב"פ הכין): ברוך שנתן
תורה לעמו ישראל בקדשתו: תורת יי תמימה, משיבת
נפש, עריות יי נאמנה, מחכימת פתי: פקודי יי ישרים
משמחי לב, מצות יי ברה מאירת עינים: יי עז לעמו יתן,
יי יברך את עמו בשלום: האל תמים דרכו, אמרת יי
צרופה, מגן הוא לכל החוסים בו:

Als de voorlezer eindigt *lechol hachosiem bo*, zegt de gemeente:

ואתם הרבקים ביי אלהיכם, תיים
בלכם היום:

Degeen die voor de tora wordt geroepen:

Prijst de Eeuwige, want Hij is te prijzen!

Gemeente:

Geprezen de Eeuwige die te prijzen is, voortdurend en altijd.

Hij herhaalt en gaat verder:

Geprezen de Eeuwige die te prijzen is, voortdurend en altijd.

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die uit volken Zijn keuze op ons bepaalde doordat Hij ons Zijn tora gaf.
Geprezen, U, Eeuwige die de tora geeft.

Na het lezen:

Geprezen, U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld die ons ware leer heeft gegeven en het eeuwig leven bij ons geplant heeft.
Geprezen, U, Eeuwige die de tora geeft.

Hij, die aan een groot gevaar is ontkomen (bijv. na een reis waaraan gevaren waren verbonden, na bevrijding uit gevangenschap, na ernstige ziekte) zegt na de slot'rach

Geprezen, U, Eeuwige onze God, Koning van de wereld die hen die niet verdienen weldaden bewijst, die ook mij allerlei goeds bewezen heeft.

Gemeente:

Hij, die U allerlei goeds heeft bewezen zal U altijd allerlei goeds bewijzen.

* De tora is een levende boom [Spr. 3, 18].

Hij, die voor de Tora geroepen wordt, zegt:

בְּרַכּוּ אֶת־יְיָ הַמְּבָרֵךְ :

De gemeente antwoordt: בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד

Hij herhaalt: בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד

Vervolgens:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנִתְּנָלָנוּ
אֶת־תּוֹרָתוֹ בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

Na de lezing zegt hij:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
נִתְּנָלָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם
נִטַּע בְּתוֹכֵנוּ בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

In 4 gevallen moet men voor genoten redding danken: na een zeereis, na een woestijnreis, na een volgens menselijke gedachte onverdiende gevangenschap; na een ernstige ziekte.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל
לְחַיִּיבִים (י"א לרעים) טוֹבוֹת שֶׁנִּמְלָנִי כָּל־טוֹב :

De gemeente antwoordt:

מִי שֶׁנִּמְלָךְ כָּל־טוֹב הוּא יְיָ מֶלֶךְ כָּל־טוֹב
קָלָה :

Wanneer de tora aan de gemeente getoond wordt, zegt men:

Dit is de tora, die Mosjé de Kinderen van Jisrael heeft voorgelegd, op bevel van de Eeuwige, door Mosjé doorgegeven. Een levende boom is nu voor hen die eraan vasthouden en gelukkig zijn zij die erop stouwen [Spr. 3, 18].

Haar wegen zijn prettige wegen en al haar paden vredig [Spr. 3, 17].

Rechts ervan een lang leven en links rijkdom en eer [Spr. 3, 16].

De Eeuwige wil het om Zijn gerechtigheid, dat Hij de tora groot en prachtig maakt [Jes. 42, 21].

Elke maandag en donderdag, waarop de smeekgebeden worden gezegd op vastendagen (behalve op 9 aw) zegt de voorlezer voor de tora naar de aron-hakodes terug wordt gebracht:

Moge het de wil van onze Vader in de hemel zijn het Huis van ons Leven – de Tempel – weer op te richten en er Zijn goddelijke aanwezigheid weer in terug te brengen, spoedig in onze dagen. Laten we hierop 'Amen' zeggen.

Moge het de wil van onze Vader in de hemel zijn zich te ontfemen over ons en over de rest die van ons gered is en verre van ons en van heel het Huis-Jisrael vernietiging en dodelijke ziekte te houden. Laten we hierop 'Amen' zeggen.

Moge het de wil van onze Vader in de hemel zijn, bij ons te behouden de wijzen van Jisrael, henzelf, hun vrouwen, hun zonen, hun dochters, hun leerlingen en de leerlingen van hun leerlingen, overal, waar zij oordelen wonen. Laten we hierop 'Amen' zeggen.

Moge het de wil van onze Vader in de hemel zijn dat ons goede berichten van hulp en troost ter ore zullen komen en zullen bereiken en dat Hij onze verstrooiden uit de vier richtingen op aarde bijeen zal brengen. Laten we hierop 'Amen' zeggen.

Onze broeders, heel het Huis-Jisrael, die aan benauwenis en gevangenschap zijn overgeleverd op zee of op het vaste land, moge Hij, die overal is, zich over hen erbarmen en ze brengen van benauwenis tot verademing, van duisternis naar licht, van onderdrukking naar verlossing, nu, spoedig, binnen korte tijd. Laten we hierop 'Amen' zeggen.

Wanneer de Tora aan de gemeente getoond wordt, zegt men:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל פִּי
 יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא לַמְחַיִּיקִים בָּהּ.
 וְתִמְכֶיָהּ מֵאֲשֶׁר: דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נֶעֶם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
 שָׁלוֹם. אֶרֶץ יָמִים בִּימִינָהּ, בְּשִׂמְאֵלָהּ עֶשֶׂר וְכָבוֹד:
 יְיָ חֲפִץ לְמַעַן צְדָקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֹּאדִיר:

Op elke maandag en donderdag, waarop tachanoen gebeden wordt, alsook op de vastendagen, behalve Negen aw, zegt de voorlezer:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם • לְכוּנֵן אֶת-בַּיִת חַיִּינוּ
 וּלְהַשִּׁיב אֶת-שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ •
 וְנֹאמֵר אָמֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם • לְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל
 פְּלִיטָתֵנוּ וְלִמְנוּעַ מִשְׁחִית וּמַגֵּפָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל-
 עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל • וְנֹאמֵר אָמֵן

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם • לְקַיֵּם-בָּנוּ חֻמְיָהּ
 יִשְׂרָאֵל • הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְתַלְמִידֵיהֶם
 וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם בְּכָל-מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם •
 וְנֹאמֵר אָמֵן

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם • שִׁנְשַׁמְעַע וְנִתְבַּשֵּׁר
 בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחְמוֹת • וְיִקְבֹּץ נְדָחֵינוּ
 מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ • וְנֹאמֵר אָמֵן:

אֲחֵינוּ כָּל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה •
 הַעוֹמְדִים בֵּין בָּיִם וּבֵין בִּבְשָׁרָה • הַמְּקוּם
 יְרַחֵם עֲלֵיהֶם וַיּוֹצִיאֵם מִצָּרָה לְרוּחָהּ • וּמֵאֲפֵלָה
 לְאוֹרָה • וּמִשְׁעִבוֹד לְגֵאֲלָהּ • הַשְׁתָּא בְּעַגְלָא וּבִזְמַן
 קָרִיב • וְנֹאמֵר אָמֵן:

Als de tora naar de aron-hakodesj wordt gebracht zegt de voorlezer:

'Zingt een loflied voor de Naam van de Eeuwige, want alleen Zijn Naam is verheven.

Gemeente: Zijn Majesteit is boven aarde en hemel. Hij heeft de kracht van Zijn volk verhoogd, tot roem voor al Zijn getrouwen, de Kinderen van Jisrael, het volk Hem zo nabij. Halleloeja! [Ps. 148, 13-14].

Psalm 24. Van David; een psalm.

De Eeuwige behoort de aarde en wat er zich bevindt, de wereld en wer er woont. Want Hij heeft haar aan zeeën op haar grondvesten gezet en aan stromen haar bevestigd. Wie mag de berg van de Eeuwige bestijgen, wie mag staan op Zijn heilige plaats? Hij wiens handen smetteloos zijn en wiens geweten zuiver. Die geen meened aflegt, en niet vals zweert. Hij ontvangt zegen van de Eeuwige, rechtvaardige bejegening van hem helpende God. Dat is de generatie die Hem zoekt, zij die steen naar Uw tegenwoordigheid verlangen, Ja'akov! Poorten, hef op Uw kroonlijsten, gaat open deuren voor de toekomst, dat de glorie! Koning kan binnengaan! Wie is dat toch, de glorie! Eeuwige, machtig, en sterk, de Eeuwige sterk in de strijd! Poorten, hef op uw kroonlijsten, zet open de deuren voor de toekomst, dat glorie! Koning kan binnengaan! Wie is dat toch, de glorie! Koning? De Eeuwige-Tsewaot, dat is de glorie! Koning, altijd!

Bij het plaatsens van de tora in de aron-hakodesj:

En als hij (de ark) op zijn rustplaats kwam, zei hij (Mosjé): Kom terug Eeuwige temidden van de tienduizende families van Jisrael [Num. 10, 36]. Op, Eeuwige, naar Uw rustplaats, U en Uw macht! ark.

Mogen Uw priesters bekleed zijn met gerechtigheid en Uw getrouwen juichen; terwille van Uw dienaar David, wijs Uw gezalfde niet [Ps. 132, 8-10], want goed onderricht heb Ik jullie gegeven, verlaat du Mijn tora niet [Spr. 4, 2]. Een levende boom is ze voor hen die er vasthouden en gelukkig zijn zij die erop steunen [Spr. 3, 18].

Haar wegen zijn prettige wegen en al haar paden vredig [Spr. 3, 17]. Breng ons, Eeuwige, tot U terug en laten wij terugkeren, vernieuw ons dagen als vanouds [Klaagl. 5, 22].

Voordat de Tora naar de H. Arke gedragen wordt, zegt de voorlezer:

יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׁבַּח שְׁמוֹ לְבָדוֹ •

Gemeente:

הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם • וַיְרַם קַרְן לְעַמּוֹ תְהַלֵּה לְכָל חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבּוֹ הַלְלוּיָהּ :

Op werk- en feestdagen, alsmede op Sjabbat-middag zegt men:

Psalm 24

לְדָוִד מְזֻמָּר • לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלַח וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ :
כִּי הוּא עַל-יַמִּים יָסְדָהּ וְעַל-נְהַרֹת יְכֻנְנָהּ :
מִי יַעֲלֶה בָהּ יְיָ וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ : נְקִי כַפַּיִם
וּבָר לִבּוֹ, אֲשֶׁר לֹא-נִשְׂא לִשְׂוֹא נַפְשׁוֹ וְלֹא נִשְׁבַּע
לְמַרְמָה : יֵשֵׁא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ :
זֶה דֹר דְרָשׁוּ מִבְּקָשֵׁי פְנִיךָ יַעֲקֹב סֵלָה : שְׂאוּ שְׁעָרִים
רְאשֵׁיכֶם, וְהִנֵּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיְבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד :
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְיָ עֲזוֹ וְגִבּוֹר, יְיָ גִבּוֹר מִלְחָמָה :
שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם, וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיְבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד :
מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סֵלָה :

Bij het plaatsens van de Tora in de H. Arke zegt men:

וּבִגְדָהּ יֵאמֶר שׁוֹבָה יְיָ רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל : קוֹמָה
יְיָ לְמִנוּחֶתֶךָ אֲתָה וְאֶרֶז עֲגִיף : כַּהֲנִיף יִלְבָּשׁוּ
צִדְקָה וְחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ : בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבַרְךָ • אֵל תֵּשֵׁב
פְּנֵי מִשְׁחָךְ : כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם • תּוֹרַתִּי אֵל
תַּעֲזֹבוּ : עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכִּיחַ מֵאֲשֶׁר :
דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נֶעֱם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם : הִשִּׁיבֵנוּ יְיָ
אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקִדְמָה :

Gelukkig die in Uw Huis verblijvend, steeds weer Uw lof verkondigen [Ps. 84, 5].

Gelukkig het volk dat het gaat zoals dit, gelukkig het volk, waarvan de Eeuwige de God is [Ps. 144, 15].

Gods Majesteit en eindeloze goedheid.

Psalm 145. Een lofzang van David.

God, Koning, als hoogste wil ik U erkennen, Uw Naam prijzen, eeuwig en altijd. Iedere dag wil ik U prijzen, de lof van Uw Naam verkondigen, eeuwig en altijd. Groot is de Eeuwige en met lof uitbundig bezongen. Zijn grootheid is ondoorgrondelijk. Opvolgende geslachten brengen hulde aan Uw werken, van Uw machtige daden verhalen zij. De heerlijke pracht van Uw Majesteit en de verhalen van Uw wonderen wil ik bespreken. Van Uw ontzagwekkende macht spreken zij, Uw grootheid wil ik verkondigen. De faam van Uw overgrote goedheid verbreidt men en Uw rechtvaardigheid bejubelt men. Genadig en barmhartig is de Eeuwige, eindeloos geduldig en van grote liefde. Goed is de Eeuwige voor allen, Zijn barmhartigheid strekt zich uit over al Zijn werken. U, Eeuwige, danken al Uw schepselen en al Uw getrouwen prijzen U. Over Uw koninklijke Majesteit spreken zij en zij verkondigen Uw almacht, om de mensenkinderen Zijn machtige daden bekend te maken en de pracht van Zijn koninklijke Majesteit. Uw koningschap is een koningschap van alle eeuwigheid, Uw heerschappij is van alle geslachten. De Eeuwige steunt allen die vallen en richt op allen die gebukt gaan. Aller ogen zien hoopvol naar U op en U geeft ze eten op de juiste tijd, U opent Uw hand en stelt al wat leeft tevreden. Rechtvaardig is de Eeuwige in al Zijn wegen en liefderijk in al zijn daden. Dichtbij is de Eeuwige voor allen die Hem aanroepen, voor allen die Hem aanroepen in waarheid. De wens van hen die ontzag voor Hem hebben, vervult Hij, hun smeken verhoort Hij en Hij helpt hen. De Eeuwige waakt over allen die van Hem houden en allen die het slechte doen vernietigt Hij. Een lofzang op de Eeuwige brengt mijn mond tot uiting en al wat leeft prijst Zijn heilige Naam, voor altijd.

En wij, wij prijzen God, van nu tot in eeuwigheid, Halleloejal [Ps. 115, 18].

אֲשֶׁר יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ • עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה :

אֲשֶׁר הָעַם שָׁכַח לּוֹ • אֲשֶׁר הָעַם שָׁי אֱלֹהֵיו :

Psalm 145

תְּהִלָּה לְדוֹר • אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ וְאֶבְרַכְךָ שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד : בְּכָל־יוֹם אֶבְרַכְךָ • וְאֶהְלֵלְךָ
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד : גְּדוֹל יְיָ וּמְהַלָּל מְאֹד • וְלִגְדֻלְתּוֹ
אֵין חֶקֶר : דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ :
הַדָּר כְּבוֹד הַיּוֹדֶךָ וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה : וְעִזּוֹ
נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ • וְגִדְלֹתֶךָ אֶסְפְּרֶנָּה : זֵכֶר רַב־טוֹבֶךָ
יִבְיְעוּ • וְצִדְקֹתֶיךָ יִרְנְנוּ : חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ • אֲרֶךְ אַפַּיִם
וְגִדְל־חֶסֶד : טוֹב יְיָ לְכֹל • וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו :
יִדְוֶךָ יְיָ כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחִסְדֶיךָ יִבְרַכְּכָה : כְּבוֹד
מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ • וּגְבוּרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ : לַהֲוֹדִיעַ לְבַנֵּי
הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו • וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ : מַלְכוּתֶךָ
מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים • וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדוֹר : סוֹמֵךְ
יְיָ לְכָל־הַנְּפִלִים • וְזוֹקֵף לְכָל־הַדְּפוּפִים : עֵינַי כָּל־
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ • וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ :
פּוֹתַח אֶת־יָדֶיךָ • וּמַשְׂבִּיעַ לְכֹל חַי רִצּוֹן : צַדִּיק יְיָ
בְּכָל־דְרָכָיו • וְחֹסֵד בְּכָל־מַעֲשָׂיו : קְרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו •
לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת : רִצּוֹן־יִרְאָיו יַעֲשֶׂה • וְאֶת־
שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם : שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל אֲהַבָּיו • וְאֶת־
כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמֵד : תְּהִלַּת יְיָ יִדְבֵר פִּי • וּיְבָרֶךְ
כָּל בָּשָׂר שֵׁם קְדָשׁוֹ • לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאֶנְחֵנוּ נִבְרַךְ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם • הַלְלוּיָהּ :